

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : De economische toestand van België — Economische wetgeving — Statistieken

DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIË

Alhoewel het economisch herstel niet volledig aan de verwachtingen beantwoordt en het in bepaalde sectoren allerminst voldoening schenkt, toch neemt het thans meer tastbare vormen aan. Zoo deze laatste niet tot uiting komen in zeer gunstige statistieken over de industriele productie, blijken zij toch duidelijk uit de gevoelige verzachting der ontberingen, welke het lot waren der Belgische bevolking onder de bezetting en tijdens de eerste maanden na de bevrijding.

In den sector der voedselvoorziening valt een wezenlijke verbetering aan te stippen. Deze is ruimschoots te danken aan de hulp die de Geallieerden ons op dit gebied verleenden. Nu inzake invoer, de civiele verantwoordelijkheid weer de plaats ingenomen heeft van de militaire, mogen we voortaan alleen nog op eigen krachten rekenen. Inmiddels konden onze zendingen voor aankoop in het buitenland evenwel over den noodigen tijd beschikken, om zich te organiseeren en de eerste verschepingen te doen, zoodat zonder twijfel, de toestand zich van maand tot maand gunstiger zal ontwikkelen.

In den industrieelen sector, weerspiegelen de productiestatistieken — die noodzakelijkerwijze met een zekere vertraging medegedeeld worden — tot dusver niet den graad van de wederinbedrijfstelling der ondernemingen, daar bepaalde fabricages een tamelijk lange tijdspanne behoeven, vooraleer het product zijn eindstadium heeft bereikt en aan de handelaars en de verbruikers is geleverd. In dit verband wijst het onderzoek der werkloosheidscijfers op een gunstige evolutie. Het cijfer der te werk gestelde arbeidskrachten vertoont een regelmatig stijgend verloop, terwijl de wedertewerkstelling der gerepatrieerde arbeiders op bevredigende wijze aanhoudt.

De financieele toestand vertoont zich onder het minst gunstige aspect : de muntsaneering, die onmiddellijk na de bevrijding van ons grondgebied werd aangevat ten einde het land in staat te stellen zonder uitstel den wederopbouw op gezonden financieelen grondslag ter hand te nemen, werd spijtig genoeg geremd in haar uitvoering, waardoor het gevoel van onzekerheid nopens de waarde van onze munt niet kon weggenomen worden. Aan den anderen kant, zag de Staat zich voor de moeilijke taak geplaatst een begrooting op te maken. De onzekerheid hieromtrent geeft eveneens aanleiding tot ongerustheid.

Uit een volgende studie zal nochtans, aan de hand van de vastgestelde feiten, duidelijk blijken, dat deze vrees ongegrond is en dat de huidige toestanden gezond zijn, vooropgesteld natuurlijk dat men de ontwikkeling er van in een ongunstige richting weet te vermijden.

STEENKOLNIJVERHEID

De vergelijkende cijfers van onze maandelijksche steenkoolproductie tijdens de eerste acht maanden van 1945, stellen onbetwistbaar teleur en zulks in een tijd waarin de noodzakelijkheid van een aanzienlijk toenemende extractie steeds dringender wordt, naarmate de grondstoffen naar onze fabrieken worden toegevoerd.

Het steenkoolprobleem verdient derhalve onze algeheele aandacht, vooral onder zijn meest onmiddellijk aspect, met name de voorziening enerzijds in de behoeften van de diverse nijverheidssectoren welke klaar zijn om een vruchtbare bedrijvigheid te hernemen, en anderzijds in de huishoudelijke behoeften van de bevolking. Hoewel de gewone voorstelling

van de moeilijkheden waarmede de steenkoolnijverheid te kampen heeft, aan de bezorgdheid van de meesten beantwoordt, en de oplossing van het aldus gestelde probleem geen enkel uitstel duldt, past het nochtans het ingewikkeld karakter van het vraagstuk te onderstrepen. Zoo de herneming van den invoer het mogelijk maakt ten deele het hoofd te bieden aan de huidige moeilijkheden, zullen deze laatste niettemin blijven voortbestaan zoowel t. a. v. de steenkoolnijverheid, in het bijzonder als meer algemeen t. a. v. 's lands industriële en de economische structuur, waarvan zij een der hoofdelementen uitmaakt.

Op dit tweede aspect van het probleem komen we terug, nadat we voor de laatste maanden de evolutie van de productie in de verschillende mijnen hebben nagegaan en onderzocht welk het resp. aandeel was van de Belgische steenkolen en van den invoer in 's lands bevoorrading.

We hebben vroeger uiteengezet hoe de vermindering van het extractievolume van onze steenkolenmijnen niet enkel veroorzaakt werd door den noodlottigen terugslag van de oorlogsomstandigheden op de voorziening van mijnhout en op de beschikbare vervoermiddelen, maar ook en vooral door de tendens bij de arbeiders om den mijnarbeid op te geven; deze afkeer heeft hetzij een blijvend karakter — verlaten van het beroep samen met een oriëntering van de kinderen

der mijnarbeiders naar andere beroepen — hetzij een sporadisch karakter, met name het absentisme der ingeschreven arbeiders. De bedreiging die deze evolutie voor de steenkoolnijverheid inhoudt is des te ernstiger, daar deze tendens vooral tot uiting komt in de categorie der ondergrondse arbeiders en ze het gevaar biedt een permanente spanning te weeg te brengen op de mijnarbeidsmarkt.

In den loop der laatste maanden hebben nochtans verscheidene factoren samen een gunstigen invloed uitgeoefend op de voorziening in de kolenbehoefte: enerzijds heeft de inzet van aanzienlijke contingents Duitsche krijgsgevangenen het effectief der te werk gestelde mijnwerkers doen stijgen, terwijl anderzijds het beëindigen der vijandelijkheden in Europa in zekere mate invoermogelijkheden heeft geschapen.

Deze invoer zal in een nabije toekomst noodzakelijkerwijze op een beperkte schaal geschieden en het heeft er allen schijn van dat de binnenlandsche productie het grootste deel der voor het verbruik onmisbare hoeveelheden steenkool zal moeten leveren.

Tabel I geeft, per bekken en voor het Rijk, het extractievolume aan van de eerste acht maanden van 1945; naast de absolute cijfers vindt men de indexcijfers berekend op basis van de gemiddelde maandproductie der jaren 1936-1938.

TABEL I

Steenkoolproductie per bekken en gezamenlijke productie van het Rijk
(duizenden tonnen)

Bron: Directie van het Mijnwezen.

	Bergen		Centrum		Charleroi		Luik		Kempen		Het Rijk	
	Absolute cijfers	Indexcijfers	Absolute cijfers	Indexcijfers	Absolute cijfers	Indexcijfers	Absolute cijfers	Indexcijfers	Absolute cijfers	Indexcijfers	Absolute cijfers	Indexcijfers
1936-1938 Maandgemiddelde	407	100	353	100	640	100	448	150	540	100	2.420	100
1945 Januari	203	49,9	126	35,7	253	39,5	166	37,2	289	53,6	1.037	42,9
Februari	193	47,4	151	42,8	251	39,2	172	38,4	305	56,6	1.072	44,3
Maart	260	63,9	200	56,7	329	51,4	197	44,0	336	62,2	1.322	54,6
April	194	47,7	161	45,6	289	45,2	139	31,0	251	46,5	1.034	42,7
Mei	108	26,5	108	30,6	249	38,9	151	33,7	304	56,3	920	38,0
Juni	236	58,0	171	48,4	312	48,8	193	43,1	379	70,2	1.291	53,3
Juli	189	46,4	151	42,8	254	39,7	171	38,2	375	69,4	1.140	47,1
Augustus	199	48,9	179	50,7	291	45,5	157	35,0	442	81,9	1.257	51,8

De gezamenlijke maandproductie die van September 1944 tot Maart 1945 gekenmerkt was door een nagenoeg regelmatig stijgende tendens, bereikte in den loop van deze laatste maand een topcijfer (1.322.000 ton) en schommelde naderhand tusschen laatstgenoemd cijfer en het in Mei genoteerde minimum van de eerste acht maanden van het jaar (920.000 ton). De productie tijdens de maand Augustus 1945 (1.257.000 ton) bedroeg nog slechts 51,8 pCt. van de gemiddelde maandproductie der jaren 1936-1938.

Evenwel zij naar voren gebracht dat voor de geheele beschouwde periode, een verbetering viel op

te merken van de gemiddelde productie per extractiedag. Voor ieder der acht maanden bedroeg ze:

1945 :	Tonnen
Januari	44.305
Februari	47.640
Maart	49.715
April	47.453
Mei	49.439
Juni	50.438
Juli	50.672
Augustus	52.187

De papierschaarschte en de groote moeilijkheden ondervonden bij het drukken, hebben groote vertraging veroorzaakt in de publicatie van het *Tijdschrift* en er ons toe genoopt, het nummer van Juli en van Augustus in één aflevering te doen verschijnen. Hiervoor bieden wij aan de abonneuten onze verontschuldigingen aan. Zoodra de materieele voorwaarden het mogelijk maken, zal het *Tijdschrift* opnieuw maandelijks gepubliceerd worden.

Weliswaar veroorzaakte de gelijktijdige vermindering van het gemiddeld aantal aanwezige arbeiders per extractiedag en van de dagelijksche productiviteit der gezamenlijke arbeiders in de maanden April en Mei een daling van de gemiddelde dagelijksche extractie tijdens deze twee maanden t.o.v. de extractie der maand Maart, doch zooals blijkt uit de grafiek hieronder vertoont de productie sedert April een aanhoudende stijging. De laatste dagen van de maand Augustus bereikte zij « grosso modo » 54.000 ton, zoo afgezien wordt van de Maandagen, waarop het absentisme een productieverlies van soms 7 tot 8.000 ton ten gevolge heeft.

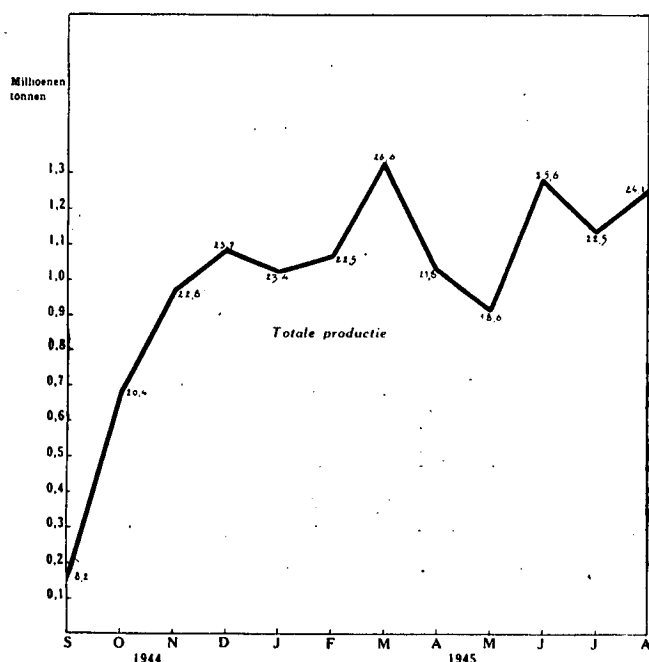
De oorzaak der schommelingen van de gezamenlijke steenkoolproductie tijdens de laatste zes maanden ligt dan ook bij het onregelmatig gemiddeld aantal extractiedagen per maand : het parallelisme tusschen de bewegingen van deze twee elementen blijkt duidelijk uit de vergelijking van de gegevens van tabel I met de lijst van het maandelijksch aantal extractiedagen :

1945 :

Maart	26,6
April	21,8
Mei	18,6
Juni	25,6
Juli	22,5
Augustus	24,1

In volgende grafiek komt het diagram voor van de maandelijksche steenkoolproductie; naast iedere schaalverdeling van de abscis, die overeenstemt met een maand van het jaar, werd het tijdens die maand getelde gemiddeld aantal extractiedagen opgenomen.

GRAFIEK I.

Belangrijke stakingsbewegingen werden genoteerd in den loop der maanden April en Mei; ze hadden vooral hun terugslag op de Zuiderbekkens : het aantal dagen waarop niet gearbeid werd tijdens deze twee maanden bedroeg resp. 23,58 pCt. en 28,44 pCt. van het totaal aantal dagen waarop had kunnen gewerkt worden, terwijl het aantal dagen waarop gestaakt werd ten gevolge van arbeidsconflicten hiervan resp. 8,02 pCt. en 12,31 pCt. vertegenwoordigt. Daarenboven werd door de toegestane verlofdagen in de eerste helft van Mei ter gelegenheid van de Duitse capitulatie, het aantal extractiedagen teruggebracht tot 10.

In Juli kon men in al de steenkolenbekkens een achteruitgang van de productie vaststellen, daar de periode der betaalde verlofdagen was aangebroken; haar uitwerking op de bedrijvigheid was bijzonder merkbaar tijdens de tweede helft der maand en hield aan tot half Augustus, inzonderheid in het Luiksche bekken, het eenige wiens productie nog terugliep in deze maand. Inderdaad de gezamenlijke extractie van 1.257.000 ton in Augustus wordt verdeeld in 575.000 ton voor de eerste en 682.000 ton voor de tweede helft van de maand.

Dank zij den bovenvermelden vooruitgang in de productie per arbeidsdag, welke vooruitgang bevestigd wordt door de gegevens over de eerste dagen der maand September, mag een snellere herneming der steenkoolproductie verwacht worden, althans onder voorwaarde dat geen enkele toevallige gebeurtenis opnieuw oorzaak worde van een daling van het aantal extractiedagen.

Dit herstel is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de toeneming der beschikbare arbeidskrachten in het steenkoolbedrijf.

Tabel II vermeldt het aantal ingeschreven arbeiders per einde maand, alsmede de indeeling van deze effectieven naar de verschillende categorieën arbeidskrachten.

TABEL II

Aantal ingeschreven arbeiders per einde maand in de steenkolenmijnen (duizenden)

Bron : Fédération des Associations Charbonnières

Tijdvak	Gezamenlijk aantal ingeschreven arbeiders	Aantal ingeschreven houwers	Aantal ingeschreven ondergrondse arbeiders (incl. houwers)	Aantal ingeschreven bovengrondse arbeiders
1936-1938 Maandgemiddelde	140,3	—	97,9	42,5
1945 Januari ...	106,8	12,2	66,9	39,9
Februari ...	107,5	12,3	67,7	39,8
Maart ...	106,7	12,1	68,8	39,9
April ...	105,3	11,8	65,6	39,7
Mei ...	107,2	12,6	67,5	39,7
Juni ...	109,8	12,9	69,7	40,1
Juli ...	114,3	13,9	73,5	40,8
Augustus ...	120,1	15,8	78,7	41,3

Uit deze tabel blijkt, dat het gezamenlijk aantal ingeschreven arbeidskrachten na einde April regelmatig aangroeide (105.300 eenheden) om einde Augustus 120.100 eenheden te bereiken, hetzij 85,6 pCt. van het overeenstemmend gemiddeld maandeijfer der jaren 1936-1938. Deze vooruitgang had betrekking op alle categorieën arbeiders. Tijdens dezelfde periode stegen de ingeschreven bovengrondsche arbeidskrachten van 39.700 tot 41.300 eenheden, de ondergrondsche (excl. de houwens) van 53.700 tot 63.000 eenheden; ten slotte viel bij de categorie der houwens — wier ontoereikend aantal een der hoofdoorzaken was van de onvoldoende extractie — naar verhouding de hoogste stijging waar te nemen nl. van 11.800 eenheden einde April tot 15.700 einde Augustus.

Einde Augustus was het grootste deel van deze nieuwe arbeidskrachten in het Kempisch bekken te werk gesteld. In den loop van de laatste vier maanden konden de Kempische steenkolenmijnen beschikken over 11.800 van de 14.800 nieuw ingeschreven mijnwerkers voor het gansche land. Per 31 Augustus beliep het totaal aantal der in het Noorderbekken aangevonden arbeidskrachten 35.500 eenheden, d.w.z. een cijfer dat afgeteekend boven het vooroorlogsche peil ligt. Overigens is het aan dezen inzet van nieuwe arbeidskrachten te danken dat de steenkoolwinning van het Kempisch bekken — dit in tegenstelling met de andere bekkens — sedert Mei een nagenoeg ononderbroken stijging te zien gaf. De gegevens van tabel I brengen dit verschijnsel duidelijk naar voren.

De vermeerdering van het aantal beschikbare arbeidskrachten gaat gepaard met een gelijkaardige beweging van het aantal effectief aan het werk

TABEL III

Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders per extractiedag in de steenkolenmijnen (duizenden)

Tijdvak	Gezamenlijk aantal aanwezige arbeiders	Indexcijfer der stiptheid	Aantal aanwezige houwens	Aantal aanwezige ondergrondsche arbeiders (incl. houwens)	Aantal aanwezige bovengrondsche arbeiders
	(1)	(2)	(1)	(1)	(1)
1936-1938					
Maandgemiddeld	125,2	89,2	18,1	86,8	38,4
1945 Januari	84,4	79,5	8,7	50,4	34,0
Februari	89,0	83,0	9,3	54,2	34,8
Maart	90,9	84,8	9,3	54,9	36,0
April	87,6	82,6	8,9	52,1	35,5
Mei	87,2	82,1	9,2	52,5	34,7
Juni	90,0	83,0	9,8	54,6	35,4
Juli	91,2	81,4	10,3	56,0	35,2
Augustus	96,4	82,2	11,4	60,5	35,8

(1) Bron: Directie van het Mijnwezen.

(2) Dit indexcijfer wordt voor iedere maand van het jaar 1945 samengesteld door berekening van de verhouding tusschen het gemiddeld aantal aanwezige arbeiders per extractiedag, aangegeven in de eerste kolom, en het gemiddeld aantal ingeschreven arbeiders, d.w.z. het gemiddelde der ingeschreven arbeiders aan het einde der beschouwde maand en aan het einde der vorige maand.

gestelde arbeiders. Onderstaande tabel III geeft, per maand, het gemiddeld aantal aanwezige arbeiders per extractiedag aan, de overeenstemmende verhoudingscijfers der stiptheid en het gemiddeld aantal aanwezige arbeiders voor elke categorie.

De stakingen tijdens de maanden April en Mei, het vieren van de overwinning in Europa en de betaalde verlofdagen in Juli en in de eerste helft van Augustus verklaren de mindere stiptheid in den loop van deze verschillende periodes. Anderzijds heerschte er een niet gerechtvaardigd absentisme, inzonderheid den Maandag. In dit verband valt nochtans, sedert de maand April, een lichte verbetering waar te nemen: inderdaad de verloren werkdagen uit hoofde van niet gerechtvaardigde afwezigheid, uitgedrukt in procenten van het aantal mogelijke werkdagen, beliep 4,45 pCt. in Augustus tegen 4,81 pCt. in April. Over het geheel genomen, kan trouwens een grootere stiptheid worden opgemerkt. Voor de eerste dagen van September was het aantal aanwezige arbeiders per extractiedag gestegen tot 85,8 pCt. van het aantal ingeschreven arbeiders, welke verhouding er naar streeft het normale cijfer voor de jaren 1936-1938 (geraamd op nagenoeg 90 pCt.) te benaderen.

Onder de verschillende steenkolenbekkens wordt de grootste stiptheid opgemerkt in het bekken van Charleroi. Voor het geheele land leggen de houwens steeds de minste stiptheid aan den dag. In den loop der maand Augustus waren gemiddeld 76,8 pCt. der houwens, 78 pCt. der ondergrondsche arbeiders (excl. de houwens) en 87,3 pCt. der ingeschreven bovengrondsche arbeiders werkelijk aan den arbeid tijdens de extractiedagen. Deze tekortkoming bij de houwens bleek insgelijks te verbeteren aan het begin der maand September, toen de stiptheid — 82,7 pCt. — het maximumcijfer benaderde: inderdaad, wegens den aard zelf van den arbeid, is de houwer aan een grootere vermoeidheid onderhevig, die hem er toe brengt meer rust te nemen, gewoonte welke ten anderen reeds vóór den oorlog bestond. Bij de Duitse krijgsgevangenen wordt overigens eveneens een aanzienlijke afwijking opgemerkt tusschen het aantal ingeschreven en het aantal aanwezige houwens.

Deze algemeene verbetering der stiptheid van de arbeidskrachten in den loop der laatste maanden moet voornamelijk worden toegeschreven aan de grootere regelmatigheid der gedwongen arbeidskrachten, wien natuurlijk ongemotiveerde afwezigheid ten strengste verboden wordt.

In ieder geval werden in den loop der maand Augustus voor alle categorieën houwens en ondergrondsche arbeiders de hoogste cijfers bereikt per extractiedag sedert de bevrijding; het gezamenlijk aantal aanwezigen — 96.400 hetzij 77 pCt. van het gemiddelde der jaren 1936-1938 — wordt als volgt ingedeeld per categorie en per bekken.

	In absolute cijfers	In pCt. van het overeenstemmend gemiddelde der jaren 1936-1938
a) Per categorie arbeiders :		
Houwers	11.396	62,—
Ondergrondse arbeiders (excl. houwers)	49.114	71,4
Bovengrondse arbeiders...	35.846	93,2
b) Per bekken :		
Kempen	27.708	138,8
Bergen	18.313	81,6
Centrum	12.442	68,5
Charleroi	21.706	60,8
Luik	16.187	58,1

Het is niet van belang ontbloot de gedetailleerde samenstelling na te gaan van het contingent nieuwe arbeidskrachten die de vroegere ontoereikendheid van het arbeidspersoneel in de mijnen moet verhelpen. Dit aanvullend contingent arbeiders, dat sedert einde April ingeschreven is en — zooals we hierboven zagen — 14.800 eenheden bereikt had per einde Augustus, telde op laatstgenoemden datum nagenoeg duizend onlangs aangeworven Poolsche arbeiders en 12.700 Duitse krijgsgevangenen, waarvan ca. 4.000 aangeduid werden voor het afbouwen, ca. 8.200 voor andere ondergrondse werkzaamheden en zoowat 400 voor den bovengrondsch en arbeid. We wezen er reeds op dat hierdoor het aantal arbeidskrachten in iedere categorie steeg met resp. 3.900, 9.300 en 1.600 eenheden. Een vergelijking van deze diverse gegevens brengt duidelijk de moeilijkheid naar voren die de steenkoolnijverheid ondervindt bij de aanwerving van de noodige arbeidskrachten onder de Belgische arbeidsbevolking, inzonderheid voor de voornaamste werkzaamheid : het afbouwen.

Onze steenkoolnijverheid is een der industrieele sectoren waar de economische noodwendigheden en het streven naar maatschappelijken vooruitgang elkaar in den weg staan : de door den laatsten oorlog veroorzaakte storingen hebben het probleem der arbeidskrachten slechts acuter en dringender gemaakt. De afkeer van de arbeidersbevolking voor het beroep van mijnwerker is geen nieuw verschijnsel. Aangenomen mag worden dat zijn uitwerkingen voelbaar werden van het oogenblik dat in de steenkolenstreken de kroostrijke gezinnen verdwenen. Vroeger waren deze verplicht wegens behoefte en ontoereikende verkeersmiddelen hun kinderen naar de mijnen te zenden zoodra deze den leeftijd bereikt hadden waarop een beroep moest worden aangeleerd. Vóór den oorlog voorzag de steenkoolnijverheid in het gebrek aan Belgische arbeidskrachten door de aanwerving van vreemde arbeiders; einde 1938 waren deze ten getale van 25.000. Tijdens de oorlogsjaren hebben ca. 15.000 vreemde arbeiders onze steenkolenmijnen verlaten; de oorzaken hiervan zijn o.m. de terugkeer naar hun land van herkomst of het aannemen van een arbeidsgelegenheid in de Duitse industrie.

In het raam van de algemeene economische politiek, greep de overheid in ten einde aan de steenkoolnij-

verheid de middelen te verschaffen om de crisis der arbeidskrachten te boven te komen. Ten aanzien van de nationale arbeidskrachten streefde zij er naar voorloopig het risico van een toenemende arbeidsemi-gratie naar andere sectoren uit te schakelen en anderzijds nieuwe elementen naar het mijnwerkersvak aan te lokken, door het aanbieden van materieele voordeelen. Eerstgenoemd streven ligt ten grondslag aan de besluiten van 12, 13, 14 en 15 April 1945, waarbij het principe van de burgerlijke mobilisatie van personen en ondernemingen werd ingevoerd; het laatste besluit voorzag de toepassing van dezen maatregel met name op de steenkolenmijnen en de brikettenfabrieken en derhalve ook de blokkeering der in deze bedrijven te werk gestelde personen, alsmede de herin-schakeling van die werkkrachten die er sedert 10 September 1944 waren te werk gesteld.

Verder genieten de mijnwerkers van een geheel van beschikkingen (besluiten van 14 April 1945) gemeenlijk het « statuut van den mijnwerker » geheeten; de voornaamste voordeelen die bij deze besluiten werden toegekend zijn in weinige woorden : toekenning door den Nationalen Dienst voor Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbemiddeling van een premie van fr 2.000 aan de werklozen uit andere bedrijfstakken die zich voor den ondergrondsch en arbeid in de mijnen laten aanwerven; verplichting de beslissingen van de Gemengde Mijncommissie inzake het bedrag der vergoedingen en de arbeidsvoorwaarden te eerbiedigen; verleenning aan de ondergrondse mijnarbeiders van een uitstel voor oproeping of wederoproeping onder de wapens, waarbij ze in het eerste geval, van alle militaire verplichting vrijgesteld worden indien ze hun beroep blijven uitoefenen tot hun 28 jaar; verstrekking van leeningen tegen lage rente aan de mijnwerkers met het oog op den aankoop of den bouw van een woning; toekenning aan de ondergrondse arbeiders van een bijkomend betaald verlof van ten hoogste 12 dagen en berekend in functie van de stiptheid van den arbeider. Dezelfde geest beheerscht insgelijks de wijziging van het regime der pensioenen van de mijnwerkers, afgekondigd door het besluit van 8 Mei 1945.

Uit de hierboven aangehaalde gegevens in verband met de evolutie van het aantal ingeschreven vrije arbeidskrachten in de steenkolenmijnen, blijkt dat, in weerwil van deze verschillende voordeelen, de Belgische arbeiderskringen tot nog toe geen belangstelling aan den dag legden voor werkgelegenheid in de steenkoolnijverheid. Zoo de inspanningen der openbare machten geen onmiddellijk succes mochten boeken, diene de oorzaken er van toegeschreven aan menigvuldige omstandigheden : een zekere beduchtigheid voor den arbeid onder den grond; de psychologie van den arbeider die zich weinig aangetrokken voelt door materieele voordeelen op langen termijn; de ongunstige inwerking van de gelijktijdige toeneming van de vraag naar arbeidskrachten in de meeste industrieele sectoren; ten slotte, de huidige conjunctuur, waardoor zekere beloofde voordeelen momenteel

als zuiver formeel voorkomen, zooals de faciliteiten aangeboden voor den aankoop of den bouw van arbeiderswoningen of het recht op een bijkomend verlof.

De openbare machten hebben hun actie niet beperkt tot het aanwerven van Belgische arbeidskrachten; om de huidige crisis te kunnen oplossen werd opnieuw een beroep gedaan op vreemde arbeiders en met name op de in Duitschland vertoevende Poolsche onderdanen die verkozen niet naar hun land terug te keeren. Onderhandelingen werden eveneens gevoerd met het oog op den « invoer » van Italiaansche en Yougoslavische arbeidskrachten. In de heerschende omstandigheden ondergaat de effectieve tewerkstelling van deze vreemde arbeiders een zekere vertraging, daar eerst voorzien moet worden in de huisvesting en de huis-houdelijke uitrusting van de arbeidersgezinnen. De eerste aldus aangeworven Poolsche arbeiders werden omstreeks midden Juli in de steenkolenmijnen te werk gesteld. Zooals reeds eerder werd aangestipt, bedroeg hun aantal per einde Augustus niet méér dan duizend. Reeds vroeger kon worden vastgesteld, dat evenals de Belgen, de tweede generatie van de vreemde arbeiders in de mijnen neiging vertoont zich naar andere beroepen te oriënteeren.

Te gelijker tijd met de aanwerving van vrije vreemde arbeidskrachten, werden stappen gedaan bij de Geallieerde militaire overheid ten einde de tewerkstelling van verplichte arbeiders, met name de Duitse krijgsgevangenen te verkrijgen. De Geallieerde autoriteiten stemden er in toe 45.000 krijgsgevangenen ter beschikking te stellen van onze steenkoolnijverheid. Geoordeeld werd dat de eerste contingenten door de Kempische mijnen zouden opgenomen worden; de gunstige exploitatievoorwaarden aldaar maakten immers de aanwending van deze bijkomende arbeidskrachten meer productief, terwijl de uitgestrektheid der werkplaatsen toeliet de Duitschers van de Belgische arbeiders af te zonderen.

Latere contingenten zullen worden verdeeld over de verschillende bekkens van het Zuiden. De aanvoer van deze nieuwe arbeidskrachten kan trouwens slechts trapsgewijze geschieden wegens de noodzakelijkheid kampen te bouwen, in te richten en te bewaken. Zoo waren einde Augustus 1945, slechts 12.700 Duitschers in de mijnen te werk gesteld; thans echter geschiedt de tewerkstelling van het contingent in een sneller tempo.

Alhoewel deze arbeid kan beschouwd worden als een vorm van herstelbetalingen, voorzien de internationale beschikkingen de uitkeering van een zekere soldij: naar gelang het gaat om gespecialiseerde of ongeschoolde arbeiders werd deze vastgesteld op *fr* 50 of *fr* 25 per week, welke uitbetaling ten laste valt van den Staat; de steenkolenmijnen storten daarentegen in handen van den Staat, de vergoeding van de gedwongen arbeiders berekend op dezelfde grondslagen als de loonen der Belgische arbeiders, waarbij rekening gehouden wordt met het rendement der krijgsgevangenen en met dit der andere arbeiders. De aldus gestorte bedragen dienen tot financiering van de inrichting der kampen en van het onderhoud der krijgsgevangenen. Het eventueele overschot zou gedeeltelijk toegekend worden aan het Fonds voor Mijnwerkers en gedeeltelijk aan de fondsen voor Oorlogsslachtoffers.

De aanwending van gedwongen arbeiders was de voornaamste oorzaak van de toeneming der dagproductie. Meer dan een tijdelijk hulpmiddel zijn deze arbeidskrachten echter niet. Naar het schijnt werd de verzekering gegeven dat onze steenkoolnijverheid over de krijgsgevangenen zal kunnen beschikken tot de onderteekening van het vredesverdrag. Zoo dit verdrag de vrijstelling van deze krijgsgevangenen voorziet, bestaat er niet de minste twijfel dat de meesten onder hen zonder dralen onze steenkolenmijnen zullen verlaten.

TABEL IV

Gemiddelde productie
per arbeider en per aanwezigheidsdag

(kg)

Bron: Directie van het Mijnwezen

TIJDVAK	Bergen		Centrum		Charleroi		Luik		Kempen		Het Rijk	
	Hou-wers	Onder-grond-sche en boven-grond-sche arbeiders	Hou-wers	Onder-grond-sche en boven-grond-sche arbeiders	Hou-wers	Onder-grond-sche en boven-grond-sche arbeiders	Hou-wers	Onder-grond-sche en boven-grond-sche arbeiders	Hou-wers	Onder-grond-sche en boven-grond-sche arbeiders	Hou-wers	Onder-grond-sche en boven-grond-sche arbeiders
1936-1938 Maandgemiddelde	4.496	736	6.152	796	5.075	722	5.411	646	7.790	1.083	5.576	777
1945 Januari	4.123	443	5.119	466	5.277	497	4.762	402	5.747	593	5.010	485
Februari	4.262	457	5.250	504	5.258	502	4.908	424	5.755	627	5.124	507
Maart	4.730	490	5.658	563	5.445	535	5.045	432	5.940	636	5.366	532
April	4.313	453	5.410	546	5.608	535	5.079	421	6.054	598	5.300	514
Mei	4.558	397	5.700	501	5.609	524	5.110	431	5.617	646	5.389	516
Juni	4.283	457	5.722	543	5.741	554	5.235	457	5.158	665	5.171	547
Juli	4.094	452	6.051	552	5.683	523	5.357	444	4.521	638	4.943	530
Augustus	3.852	429	5.861	576	5.768	543	5.217	426	3.907	610	4.596	528

Uit de vergelijking der verschillende gegevens die in den loop van dit overzicht in verband met het aantal ingeschreven en aanwezige arbeiders werden naar voren gebracht, kan worden opgemaakt dat, in het raam der onmiddellijke zorgen, het volume der arbeidskrachten waarover de steenkolenmijnen zullen beschikken wanneer het contingent van 45.000 Deutsche krijgsgevangenen zal te werk gesteld zijn, aanzienlijk het vooroorlogsche peil zal overtreffen en dat, gelet op de mogelijkheid van een volledige bezetting der werkplaatsen, het nagenoeg onmogelijk zijn zal, het productiepeil te doen stijgen door een quantitative vermeerdering der arbeidskrachten. De opvoering van de individuele productiviteit dient derhalve nagestreefd te worden.

Uit de cijfergegevens van tabel IV komt duidelijk naar voor dat, sedert Juni 1945, de gemiddelde productie van de houwens per aanwezigheidsdag voor het geheele land een aanmerkelijken achteruitgang vertoont; sinds de bevrijding was de productiviteit van deze categorie arbeiders er langzaam doch nagenoeg aanhoudend op vooruitgegaan, zoodat zij in den loop van de maand Mei tot 5.389 kg gestegen was. In Juni 1945 daalde zij tot 5.171, in Juli tot 4.943 en in Augustus tot 4.596 kg, hetzij nog slechts 82,5 pCt. van het overeenkomstig daggemiddelde der jaren 1936-1938 (1).

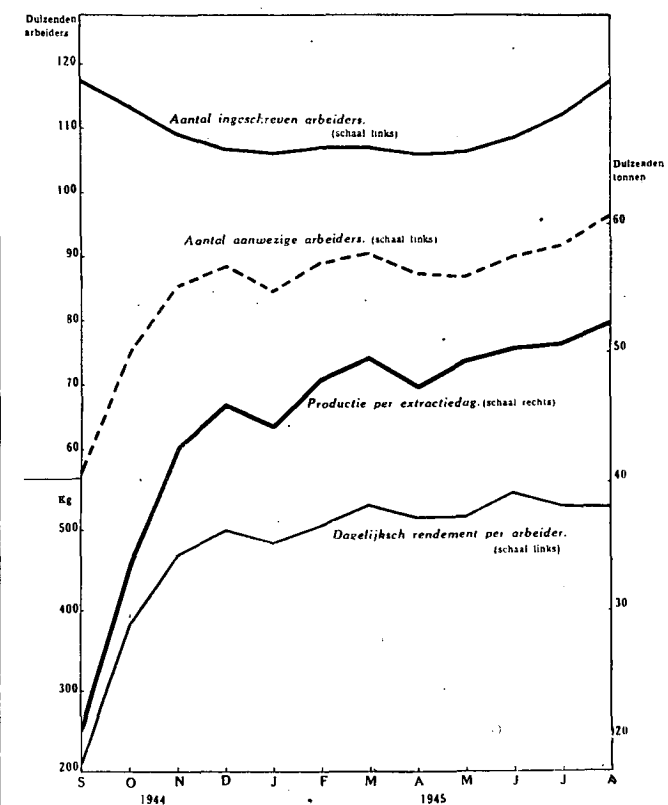
Gaan we de productiviteit na van de houwens in ieder steenkolenbekken afzonderlijk, dan treden aanzienlijke afwijkingen aan het licht; bij de ontginning der rijke aders van het bekken van Charleroi, werd de gemiddelde dagproductie van een houwer in de maand Augustus 1945 opgevoerd tot 5.768 kg, hetgeen t.o.v. het maandgemiddelde van elk der laatste zeven jaren als een niet te onderschatten topcijfer mag worden beschouwd. In de bekkens van Luik en van het Centrum bleef de productiviteit (in Augustus resp. 5.217 en 5.861 kg) iets onder het peil van vóór den oorlog; deze daling mag als normaal worden beschouwd, zoo rekening gehouden wordt met de verschillende factoren die hier hun invloed deden gelden, met name gedeeltelijk buiten gebruik stellen van het materieel, gebrek aan hulpstoffen, veroudering van het personeel, lichamelijke uitputting na vijf jaar oorlog. Een ongunstige evolutie van de productiviteit der houwens valt op te merken in de steenkolenbekkens van Bergen en van de Kempen; in eerstgenoemd bekken duurt de daling reeds sedert Mei, terwijl in de Kempen de achteruitgang bijzonder opvallend is (6.054 kg in April, 3.907 kg in Augustus); naarmate in de Kempen het aantal gedwongen arbeidskrachten toeneemt, daalt de individuele productiviteit der houwens, bij zoover dat zij in de maand Augustus op nagenoeg de helft van het vooroorlogsche peil gevallen was. De groote meerderheid der in de steenkolenmijnen te werk gestelde krijgsgevangenen zijn onervaren, daar de beroepsmijnwerkers over het algemeen gerepatriëerd werden met het oog op hun

tewerkstelling in de Deutsche mijnen, zoodat naarmate nieuwe groepen Deutsche krijgsgevangenen in de mijnen toekomen, voor hun opleiding moet worden gezorgd; het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat naarmate steeds meer arbeidskrachten worden ingezet, de gemiddelde productiviteit der bij het afbouwen te werk gestelde krijgsgevangenen een daling te zien geeft (Juni : 2,6 ton, Juli : 2,3 ton, Augustus : 2 ton). Derhalve zal het nog een tijd duren vooraleer de gemiddelde productiviteit van het gezamenlijk contingent dit van de vrije arbeidskrachten zal evenaren. Terwijl de dagproductie in Augustus voor al de houwens samen, 4.596 kg bedroeg, bereikten de vrije arbeiders alleen in dezelfde maand een daggemiddelde van 5.636 kg, hetzij 101 pCt. van het overeenkomstig maandgemiddelde der jaren 1936-1938.

De individuele productie per aanwezigheidsdag voor alle categorieën mijnarbeiders samen beweegt zich tusschen engere grenzen; indien de daling van de gemiddelde productiviteit der houwens een ongunstigen invloed uitoefent op deze van het gezamenlijk arbeiderspersoneel, wordt daarentegen aan de onevenwichtige verhouding tusschen het aantal arbeidskrachten in de diverse categorieën te gemoet gekomen door een sterken aangroei van de ondergrondse arbeiders. Desondanks valt in de laatste drie maanden voor het heele land, een zeer geringe daling van de gemiddelde productiviteit per dag van de ondergrondse en bovengrondse arbeiders samen op te merken, welke productiviteit voor de maand Augustus 528 kg beliep; deze vermindering kon evenwel den vroegeren vooruitgang niet ongedaan maken, zoodat het cijfer voor Augustus dit van Januari nog overtreft (485 kg).

In onderstaande grafiek werden voor de periode September 1944-Augustus 1945 de diagrammen opge-

GRAFIEK 2.

(1) In dit verhoudingscijfer werd geen rekening gehouden met de verkorting van den arbeidsduur tot 7 u. 1/2 met ingang van 1 Februari 1937, d.w.z. tijdens het grootste deel van de basisperiode. Daarentegen bedraagt de arbeidsdag thans 8 uur.

nomen van de bewegingen der diverse elementen die in onze uiteenzetting werden nagegaan: uit het diagram van de steenkoolproductie per extractiedag is een afgeteekende verbetering waar te nemen; deze productie wordt bepaald door het aantal aanwezige arbeiders per extractiedag en door de individuele productiviteit per aanwezigheidsdag. Verder kan uit de afwijking tusschen het diagram van het maandgemiddelde der ingeschreven arbeiders en dit van het maandgemiddelde der aanwezige arbeiders per extractiedag de omvang van het absentisme worden nagegaan, althans zoo afgezien wordt van deze afwezigheid die een vermindering van het aantal extractiedagen ten gevolge heeft.

Het probleem der mijnhoutvoorziening is thans minder scherp gesteld dan tijdens de wintermaanden; doch het risico van verdere moeilijkheden is geenszins uitgeschakeld. Moest de steenkolenontginning in een snel tempo toenemen, dan kan een ontoereikende mijnhoutvoorziening zich opnieuw voordoen. Per einde Augustus bedroegen de voorraden 185.655 m³. Er wordt er naar gestreefd den houthak in de Belgische en Deutsche bosschen sneller te doen geschieden en hout uit Zweden, de Vereenigde Staten en Canada te betrekken.

Er werd er reeds op gewezen dat de bevrediging van de verbruiksbehoeften, onder hun verschillende aspecten, een der meest spoedeisende problemen is en dat anderzijds, door de zegepraal, de mogelijkheid bestaat, naast de binnenlandsche productie ook steenkool uit het buitenland, en met name uit Duitschland, in te voeren. Gedurende de laatste maanden was deze invoer evenwel slechts van geringe beteekenis: inderdaad, begin Juni bedroeg de productie der steenkolenbakkens van West-Duitschland, wegens vernieling van nagenoeg de helft der bovengrondsche installaties, gebrek aan werkkrachten en hun verminderde productiviteit ten gevolge van ondervoeding en ontbreken van gereedschap, nog slechts 5 pCt. der vooroorlogsche hoeveelheden; in Juli was de verhouding reeds ietwat beter (15,3 pCt.); de steenkoolwinning in deze maand beliep ca. 1.950.000 ton; hiervan werden 40 tot 50 pCt. door de steenkolenmijnen voor eigen gebruik aangewend; verder werd een aanzienlijk deel van de productie verbruikt door bezettingslegers, openbare diensten en vitale Deutsche industrieën; de resterende hoeveelheid die voor uitvoer bestemd is, wordt verdeeld door tusschenkomst van de *European Coal Organization*, een raadgevend lichaam waarin vertegenwoordigers van de Vereenigde Volken (behalve Rusland en Polen) zetelen en dat belast is met het opmaken van een plan tot verdeling van het uitvoersurplus der wereldproductie onder de bevrijde landen. Anderzijds werd de aanvoer van buitenlandsche steenkool gehinderd door de schaarschte aan vervoermiddelen te lande en de moeilijkheden bij het vervoer te water. Tijdens de laatste twee maanden werden de hierna volgende hoeveelheden ingevoerd (benaderingscijfers):

	Juli	Augustus
(tonnen)		
Duitsche steenkool	46.473	49.932
Duitsche cokes	—	6.151
Duitsche bruinkoolbriketten	37.269	36.844
Britsche steenkool	—	702
Totaal (uitgedrukt in ruwe steenkool)	80.015	91.791

De Deutsche steenkool bevat hoofdzakelijk fijne cokeskolen die door onze nijverheid onder voordeeliger voorwaarden dan de cokes kunnen verkregen worden. Tot dusver werd voor de uit Duitschland betrokken steenkool geen factuurprijs vastgesteld; mogelijk komt zij op rekening van de herstelbetalingen; haar verdeling in het binnenland geschiedt tegen de binnenlandsche prijzen door het Comptoir Belge des Charbons voor rekening van de Schatkist. Ook de invoer van Britsche steenkool, met name schlamm, werd in het vooruitzicht gesteld. Verder ligt het in de bedoeling van de Vereenigde Staten, het aanvankelijk op 6 miljoen ton vastgestelde steenkolencontingent voor het Europeesche continent te verhoogen tot 8 miljoen voor de laatste vijf maanden van 1945, zulks in verband met de opzegging van de leveringscontracten met het leger naar aanleiding van het einde van den oorlog, waardoor een belangrijke besparing van steenkool kon worden verwezenlijkt.

De binnenlandsche productie van Augustus werd samen met den buitenlandschen aanvoer verdeeld naar de hierna volgende opstelling; in deze tabel werden ook in afgeronde cijfers de minimumbehoeften opge-

TABEL V

(tonnen)

Bron: Ministerie van Economische Zaken

Verbruik	Minimum-behoeften (raming in Juli 1945)	Werkelijke verdeling in Augustus 1945	Distributieplan voor September 1945
N. M. B. S.	140.000	148.300	165.000
N. M. B. en in vergunning gegeven lijnen	12.000	11.400	10.200
Binnenscheepvaart	4.000	1.500	3.000
Bunkers	—	—	10.000
Havens	12.000	6.750	7.000
Openbare werken	—	500	1.000
Beweegbare gasgeneratoren ...	5.000	5.200	4.000
Civiele bevolking:			
Huishoudelijk verbruik ..	500.000	144.000	218.000
Bijzondere verbruikers ..	85.000	—	35.000
Electrische centrales	210.000	232.300	(1) 277.300
Cokes- en gasfabrieken	325.000	260.400	325.000
Voedingsbedrijven	125.000	52.300	(2) 82.000
Diverse industrieën	350.000	203.800	(3) 237.100
Geallieerde legers:			
Amerikaansche sector	—	5.500	4.300
Britsche sector	—	5.000	12.500
Uitvoer:			
Zwitserland	—	1.250	2.000
Nederland	—	1.200	1.000
Luxemburg	—	27.500	—
Dienst voor brandstoffen van het Ministerie van Verkeer	—	—	15.000
Reserve	—	—	2.200
	1.768.000	1.107.500	1.411.600

(1) Waarvan 25.000 t schlamm en 10.000 t gemengde steenkolen.

(2) Waarvan 2.000 t schlamm en 5.000 t gemengde steenkolen.

(3) Waarvan 23.000 t schlamm en 10.000 t gemengde steenkolen.

nomen zooals deze in Juli jl. werden geraamd. Verder bevat zij het verdeelingsplan van het contingent waarover het Comité voor Prioriteitsrechten hoopt te kunnen beschikken voor de maand September. Hierbij werd geen rekening gehouden met het eigen verbruik van de steenkolenmijnen en met de kosteloze uitreiking van steenkool, die samen « grosso modo » 250.000 ton per maand beloopten.

Uit bovenstaande cijfergegevens blijkt, dat er nog belangrijke tekorten vielen waar te nemen bij de effectieve toezegging van de quota's voor de maand Augustus: zoo blijven de aan de cokes- en gasfabrieken, de diverse industrieën en de burgerlijke bevolking gedistribueerde hoeveelheden onvoldoende. Daartegenover was de voorziening van de elektrische centrales bevredigend en konden in dezen sector voorraden worden aangelegd. Ten overstaan van de steenkoolverdeling in Maart, in welke maand de totale gedistribueerde hoeveelheid (1.055.250 ton) nagenoeg even groot was (1), valt een aanmerkelijken vooruitgang te boeken bij de voorziening van de openbare diensten (gas en electriciteit), de cokesfabrieken en de diverse industrieën; deze verbetering houdt inzonderheid verband met een vermindering van het steenkoolverbruik door de Geallieerde legers (53.600 ton in Maart - 10.500 ton in Augustus) en de spoorwegen (182.800 ton in Maart - 148.300 ton in Augustus), zulks ondanks de intensificering van het civiel verkeer. Het spreekt vanzelf dat met den terugkeer tot den vrede, het omvangrijk contingent dat direct of indirect voor militaire doeleinden werd aangewend, geleidelijk aan vermindert; in dit verband moge worden aangestipt dat tijdens de eerste vier maanden van het jaar, de direct of indirect voor den oorlog ingezette bedrijven gemiddeld ruim 26 pCt. van de maandelijksche beschikbare hoeveelheid tot zich trokken.

Dit neemt niet weg dat, in het meerendeel der takken van nijverheid, de herneming van de bedrijvigheid uit hoofde van een betere grondstofvoorziening nog steeds een vertraging ondervindt wegens gebrek aan steenkool, daar in de meeste industriële sectoren, de beschikbaar gestelde contingenten minder dan de helft der vooroorlogsche hoeveelheden bedragen. Het komt ons voor dat de industriële herneming zich eerst in de volgende lente scherper zal afteekenen en uitbreiden, tenzij men in den loop van den komenden winter de huishoudelijke behoeften, zelfs gedeeltelijk, onbevredigd zou laten, hetgeen om redenen van socialen aard als onmogelijk moet worden beschouwd. Zoo evenwel de herneming van de binnenlandsche steenkoolproductie die in de jongste maanden kon worden geboekt, zich nog scherper afteekent en de invoer van buitenlandsche steenkool in omvang toeneemt, dan mag nog in den loop van dezen winter een degelijke verbetering in het vooruitzicht worden gesteld.

Wat betreft de dekking der huishoudelijke behoef-

ten werd het contingent voor de maand Augustus bij de verdeelers gestockeerd; zulks zal eveneens het geval zijn voor de maand September. Eerst in October zal de distributie aan de verbruikers plaats hebben van een maandrantsoen, groot 200 kg per huisgezin van minder dan zes personen. In bovenstaande tabel en verdeelingsplan werd geen rekening gehouden met het cokes-surplus afkomstig van de aanwending van het contingent ruwe kool dat aan de producenten werd toegekend. Terwijl deze productie tijdens de jaren 1936-1938 maandelijks gemiddeld 426.057 ton beliep, bedroeg zij in Augustus 1945, nog slechts 178.700 ton; dit neemt niet weg dat laatstgenoemde hoeveelheid een aanmerkelijken vooruitgang beteekent ten overstaan van de eerste maanden van het jaar; zulks blijkt duidelijk uit onderstaande productiecijfers:

1945 :	Tonnen
Januari	94.730
Februari	65.100
Maart	120.160
April	137.800
Mei	129.020
Juni	155.100
Juli	178.220
Augustus	178.700

De belangrijkste contingenten die uit de geraamde cokesproductie voor September zullen worden toegekend, zijn bestemd voor de ijzer- en staalnijverheid (ruim 35 pCt.), den uitvoer (ca. 20 pCt.) en de diverse industrieën (nagenoeg 20 pCt.).

Ten einde in de mate van de noodwendigheden de voorziene distributieplannen te kunnen uitvoeren, zullen andermaal, de in de steenkolenmijnen aangelegde voorraden steenkool en schlamm dienen aangesproken. Wel is waar kon gedurende de maanden April en Augustus een voorraadvoorming opgemerkt worden, doch het ging hier slechts om zeer kleine hoeveelheden. Terwijl in 1944 de verkeersmoeilijkheden een vrij belangrijken aangroei van de voorraden met zich brachten en wel van 410.000 ton per einde Maart tot 722.000 ton per einde Augustus, viel voor de gezamenlijke overeenkomstige periode van het loopend jaar een inkrimping der voorraden van 358.000 ton tot een uiterst laag peil, nl. 252.000 ton per einde Augustus waar te nemen. Sedert de bevrijding van het grondgebied en tot laatstgenoemden datum, overtrof het verbruik met 470.000 ton den aanvoer van steenkool en schlamm.

* * *

Bij den aanvang van deze beschouwingen werd een andere zijde van het steenkoolprobleem belicht; het ging er om de mogelijkheid voor onze steenkoolnijverheid de taak op zich te nemen die zij als fundamentele factor van onze economische structuur te vervullen heeft; daar zij het eenige basisproduct levert dat België niet in grooten omvang moet invoeren en waarvan zelfs een exportsurplus kan

(1) Zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, Maart-April 1945, blz. 136.

voorhanden zijn, dient zij aan onze verwerkende industrieën deze brandstof beschikbaar te stellen tegen een prijs die niet als een looden last drukt op de kostprijzen; zij dient aan haar arbeidspersoneel een toereikend reëel inkomen te verstrekken terwijl haar rentabiliteit het moet mogelijk maken aan de belegde kapitalen een normale vergoeding te verzekeren.

Het probleem van uit dezen gezichtshoek beschouwd verdient een grondige studie; wegens den omvang van het onderwerp en het momenteel gebrek aan juiste gegevens die in dergelijke studie ten grondslag liggen aan de uitgebrachte meeningen, moeten wij er ons toe beperken binnen het bestek van deze uiteenzetting, een kort onderzoek te wijden aan de tendenties die gedurende de laatste maanden in de evolutie van enkele fundamentele elementen van het probleem konden opgemerkt worden; de oplossingen die in dezen sector zullen worden aangenomen om de heerschende moeilijkheden te overwinnen zijn van dien aard, dat ze binnen een min of meer langen termijn de verdere evolutie van onze nijverheid bepalen.

Ofschoon hier op de eigenlijke technische zijde — die verband houdt met de waarde van onze steenkoollagen — niet nader zal worden ingegaan, werden reeds enkele kenmerken van het arbeidsprobleem naar voren gebracht; hieronder zal de jongste evolutie inzake bezoldiging van de mijnarbeiders worden nagegaan en om te eindigen zullen enkele beschouwingen worden gewijd aan den prijs der steenkool.

Naar algemeen gekend is, wordt het loon van de meeste mijnarbeiders per dag vastgesteld; de houwens maken hierop evenwel uitzondering daar zij betaald worden « op stukwerk », in casu per vierkanten meter afgehouden steenkool; dit stelsel werd eveneens uitgebreid tot de categorie der met de houwens gelijkgestelde arbeiders (« bouveleurs », « coupeurs de galeries ») die met hen een zelfde ploeg vormen.

Bij een aan het einde van 1935 afgesloten accordo in den schoot van de Nationale Gemengde Mijncommissie werd het principe van de vastkoppeling der mijnarbeidersloonen aan het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen aangenomen. Krachtens deze overeenkomst zouden de loonen per schijven van 2,5 pCt. worden gewijzigd telkens dit indexcijfer met 16 punten zou stijgen of dalen. Verder konden ook nog voorloopige extra-conventioneele doch officieele loonsverhoogingen worden toegestaan, waarover in de Gemengde Mijncommissie zou worden beraadslaagd; bij dit stelsel was ook de mogelijkheid van extra-conventioneele, zoogenaamde officieuze loonsverhoogingen niet uitgesloten, die op initiatief van individueele steenkolenmijnen in verband met den toestand van hun bedrijf, konden worden uitbetaald. Sedert de bevrijding kon, wegens het ontbreken van een officieel indexcijfer der kleinhandelsprijzen, het in 1935 vastgelegde stelsel niet meer opnieuw in werking treden. In verband met de vaststelling der nieuwe

wisselkoerspariteit en de wederaanpassing der officieele Belgische prijzen aan de Britsche, alsmede onder den drang van de werknemers om hun koopkracht gedeeltelijk te zien herstellen, werd een haussebeweging van de mijnarbeidersloonen ingezet in de volgende etappes: een eerste verhooging van 60 pCt. op de loonen van 1940, van kracht geworden op 1 September 1944, werd door de beslissing van de Nationale Arbeidsconferentie aangenomen en door de Nationale Gemengde Mijncommissie toegepast; op 7 April werd door deze laatste een nieuwe verhooging der barema's met ingang van 1 April toegestaan en wel ten beloope van 24 pCt. voor de ondergrondse en 7,5 pCt. voor de bovengrondse arbeiders; ten slotte werd bij beslissing van de Nationale Conferentie van den Arbeid op 30 Juli 1945, en uitgevoerd door de Nationale Gemengde Mijncommissie met ingang van 29 Juli 1945 andermaal een loonsvermeerdering van *fr* 20 per dag voor de ondergrondse en *fr* 15 voor de bovengrondse werkkrachten verleend. Minimumtarieven werden voorzien: na opeenvolgende aanpassingen bedragen deze thans voor den ondergrondse arbeid *fr* 110 per dag voor de ongeschoolde en *fr* 132 voor de geschoolde arbeiders, terwijl voor den bovengrondse arbeid de minima resp. op *fr* 90 en *fr* 101 per dag werden vastgesteld; de minima voor de jongere arbeiders (21 jaar en minder) werden vastgelegd in een degressief barema dat naar den leeftijd werd opgemaakt en berekend is in pCt. van het minimumloon voorzien voor de 21 jarige arbeiders (minimum van de ongeschoolde minderjarigen).

Bij gebrek aan eenigszins nauwkeurige gegevens mag worden aangenomen dat door deze achtereenvolgende verhoogingen en de vaststelling van loonminima, het indexcijfer van het gemiddeld dagloon van de mijnarbeiders — met inachtneming van de schommelingen in den arbeidstijd — zal worden gebracht op ca. 275, t.o.v. het overeenkomstig gemiddelde der jaren 1936-1938, en op ca. 250 t.o.v. het gemiddelde dagloon in September 1939. Vanzelfsprekend gaat het bij de Belgische mijnarbeiders om een verhooging van de nominale loonen; de definitieve aanpassing der reële loonen zal eerst plaats hebben bij de wederinvoering van het indexcijfer der kleinhandelsprijzen.

Verder kunnen als indirecte loonen worden beschouwd, de lasten door de steenkolenmijnen gedragen voor de toepassing van de sociale wetgeving (pensioenen, arbeidsongevallen, gezinsvergoedingen, betaalde verlofdagen, ziekteverzekering, invaliditeit en werkloosheid) en de collectieve overeenkomsten krachtens welke aan de mijnarbeiders, steenkool gratis of tegen verminderden prijs wordt uitgereikt. Deze lasten vertegenwoordigen nagenoeg 30 pCt. van de loonen dan wanneer in 1939 de verhouding nauwelijks 22 pCt. bedroeg; het peil dat aldus bereikt werd zou dus het indexcijfer 340 t.o.v. het vooroorlogsche niveau, overtreffen.

Naar door sommigen beweerd wordt, zou de gemiddelde kostprijs der steenkolen thans *fr* 501,63 per ton

bedragen tegen *fr* 457,63 in Juni jl. Verder is de stijging van den kostprijs t.o.v. de vooroorlogsche periode naar verhouding sterker dan de loonsverhooging; hierbij dient evenwel bedacht dat de ontoereikende extractie een zware belasting van den kostprijs per eenheid vormt.

De verkoopprijs van de steenkool op het grondgebied van de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie blijft vastgesteld bij barema's opgemaakt door het Ministerie van Economische Zaken in éénklank met de algemeene prijspolitiek van de Regeering (1); zoo rekening gehouden wordt met de maximumprijzen en met de verkochte hoeveelheden in iedere kwaliteit, mag de gemiddelde verkoopprijs van de steenkool af-mijn bij benadering op *fr* 312,40 per ton worden berekend.

Het principe waarbij, wegens den prijsstop, een deel der verliezen van de mijnondernemingen door de gemeenschap dient gedragen, wordt nog steeds toegepast; de subsidieverleeningen door de Schatkist worden gehandhaafd. In ons overzicht van den economischen toestand van België per einde Maart 1945 in dit Tijdschrift, werd de berekeningswijze die aan de subsidieverleening tijdens de periode September 1944-Maart 1945 ten grondslag ligt, uiteengezet; gedurende dit tijdvak werden *fr* 674.800.000 subsidiën aan de steenkoolnijverheid toegekend. Tijdens de daarop volgende maanden werden tusschen de belanghebbende partijen besprekingen gevoerd ten einde een formule vast te leggen waarbij, met inachtneming der verschillende hierbij betrokken belangen, een stelsel van subsidieverleening aan de productie werd georganiseerd. Inmiddels werd maandelijks een forfaitaire subsidie van *fr* 100 miljoen aan de *Fédération des Associations Charbonnières* overgemaakt, welk organisme belast werd met de verdeeling dezer subsidie onder de rechthebbenden. Zoodra deze nieuwe berekeningswijze is vastgelegd zou zij met terugwerkende kracht tot 1 April 1945 worden toegepast; in ieder geval blijkt het in het voornemen der regeering te liggen met ingang van 1 October 1945 de maandelijksche toelagen met 5 pCt. te verminderen en de prijzen aan te passen zoodra de beschikbare maandelijksche hoeveelheden (productie en invoer) ongeveer 2 miljoen ton zullen bereiken.

Tijdens de twaalf maanden na de bevrijding van het grondgebied werden voor een totaal bedrag van *fr* 1.174,8 miljoen subsidiën — onder voorbehoud van latere correcties — door de Schatkist toegestaan; gelet op den omvang van de productie in den loop van dit jaar komt zulks neer op een gemiddelde subsidie van *fr* 98 per geproduceerde ton.

Zoo wij de prijsstructuur van het land in haar geheel beschouwen en derhalve de subsidieverleenin-

(1) Bij besluit van 27 September 1944 werd de verkoopprijs vastgesteld op de binnenlandsche markt af-mijn.

Bij de besluiten van 28 October 1944 werden de maximumprijzen vastgesteld die aan de groothandelaars en de kleinhandelaars moeten betaald worden.

Bij besluit van 31 Januari 1945 wordt het besluit van 28 October 1944 gewijzigd en de marges voor den kleinhandel vastgelegd.

gen van de Schatkist in de gemiddelde productiekosten meerekenen, mag bij benadering worden aangenomen dat de steenkool tijdens de laatste maanden op de binnenlandsche markt werd afgezet tegen een gemiddelden prijs van *fr* 410 per ton hetgeen overeenstemt met een indexcijfer 257 t.o.v. den gemiddelden prijs van Augustus 1939, hetzij *fr* 159,30 (1). Ter vergelijking moge worden aangestipt dat de gemiddelde prijs van de Britsche steenkool in Augustus 1939, berekend op grond der door de *Board of Trade* gepubliceerde prijzen van verschillende categorieën steenkool, *fr* 138 per ton bedroeg. In Juni 1945 was de gemiddelde prijs van de Britsche steenkool t.o.v. den prijs in 1939 gestegen tot het verhoudingscijfer 208 hetgeen omgerekend in Belgische franken neerkomt op *fr* 373 per ton.

Tijdens de laatste jaren vóór den oorlog kon een ongunstige evolutie van de Belgische prijzen ten opzichte van de Britsche worden waargenomen; het dispariteitsindexcijfer berekend door het Departement Studiën en Documentatie van de Nationale Bank van België op basis van de prijsverhouding in de twee landen in 1930 verminderde en was in December 1938 nog slechts 2,6 pCt. in het voordeel van de Belgische prijzen. Op dezelfde basis berekend zou het dispariteitsindexcijfer tusschen de Britsche gemiddelde prijzen in Augustus 1945 en den ietwat willekeurig gekozen prijs van *fr* 410 voor de Belgische steenkool met 0,3 pCt. in het voordeel zijn van deze laatste.

Deze berekeningen zijn evenwel als zuiver speculatief te beschouwen gelet op de vele onbekende gegevens van het probleem. Met zekerheid mag worden aangenomen dat de Belgische steenkolenmarkt tijdens de laatste jaren vóór den oorlog naar een volledige onafhankelijkheid streefde, inzonderheid sinds de uitbreiding van het steenkoolbedrijf in de Kempen.

Door zes jaren oorlog werd de wereldmarkt voor steenkool diep ontwricht. Van iedere voorspelling omtrent den duur van den terugkeer tot normale marktverhoudingen en het uitzicht dat deze markt zal vertoonen eenmaal dat een nieuw evenwicht zal worden tot stand gebracht, moet worden afgezien; politieke beslissingen die in het toekomstig vredesverdrag zullen worden opgenomen, kunnen hier hun invloed op de structuur van de steenkolenmarkt doen gelden. We maakten een vergelijking tusschen de huidige exploitatievoorwaarden in het Belgische en het Britsche steenkoolbedrijf, onzen voornaamsten concurrent bij den uitvoer; doch er zal mede rekening dienen gehouden met het streven naar structurele hervormingen in de Britsche steenkoolnijverheid, evenals met de loonaanpassing in Engeland die op min of meer langen termijn door het prijsgeven van de politiek van subsidieverleening ter bestrijding van de levensduurte, zal vereischt zijn; verder zal ook de stijging van de vrachtprijzen ter zee moeten in aanmerking genomen worden.

(1) Berekend door den Statistischen Dienst van de Nationale Bank op basis van acht Belgische steenkolentypen.

Wat er ook van zij, de wereldmarkt is thans gekenmerkt door een vraagsurplus; het lijdt evenwel geen twijfel dat in geval onze steenkoolnijverheid over uitvoercontingenten moest beschikken zij deze tegen niet loonende prijzen op de buitenlandsche markten zou moeten afzetten. Doch wanneer de verschillende producenten opnieuw hun mijnrijdommen normaal zullen kunnen uitbaten, zal het concurrentievermogen van onze steenkoolnijverheid bepaald worden door de relatieve waarde der steenkoollagen en den prijs van de voordeelen die aan de arbeidskrachten voor hun aanwerving moeten toegestaan worden.

PRODUCTIE VAN ELECTRICISCHE ENERGIE

De productiemogelijkheden van elektrische energie blijven in de huidige omstandigheden nog steeds beneden de behoeften van het verbruik, zoodat de benutting van het productievermogen van onze electriciteitsbedrijven afhankelijk blijft van de steenkoolvoorziening.

Er kan dan ook een zeker parallelisme worden

opgemerkt tusschen de schommelingen in het productievolume van steenkool en van elektrische energie. Tijdens de maanden Januari en Februari bleef de hoeveelheid gewonnen steenkool beneden het cijfer van December; daarenboven werd de vrije beschikking over de verkeersmiddelen door den strengen winter, inzonderheid in de maand Februari, ten zeerste belemmerd. Er viel dan ook in deze twee maanden een scherpe daling in de bedrijvigheid van de centrales waar te nemen zoodat de productie van 325.498 duizend kWh in December terugliep tot 307.019 en 282.035 duizend kWh. Door de stijging van de steenkoolproductie in Maart kon een verbetering van de stroomvoorziening intreden (359.063 duizend kWh). Een gelijkaardig benaderend parallelisme viel waar te nemen tijdens de daaropvolgende maanden tot in Juli; van toen af werd de binnenlandsche productie aangevuld door den invoer van Duitse steenkool. De stijging van de stroomproductie in Juni en Juli is des te belangrijker daar in den loop van deze beide maanden de vlottende centrales van de Geallieerden — gedreven met stookolie — hun stroomleveringen resp. op 12 Juni en 28 Juli, hebben geschorst.

TABEL VI

Maandproductie van elektrische energie

Centrales van 100 kW en meer

(duizenden kWh)

Bron: Ministerie van Openbare Werken

TIJDVAK	Aantal centrales einde periode	Unie der Electriciteitsbedrijven	Bond der Industriele centrales	Niet aangesloten ondernemingen	Gemeentelijke Regiebedrijven	Vlottende Centrales	Totaal
1936-1938 Maandgemiddelde		189.799	201.175	26.726	20.361	—	438.061
1945 Januari	323	193.515	96.222	9.586	7.105	591	307.019
Februari	324	162.595	82.585	8.501	6.541	21.814	282.035
Maart	324	295.218	95.895	10.102	12.238	35.610	359.063
April	324	201.917	85.510	10.044	12.636	36.541	346.648
Mei	324	201.854	81.236	10.675	12.139	34.601	340.506
Juni	324	215.321	99.154	11.394	14.727	16.460	357.056
Juli	323	234.615	102.050	12.025	15.549	7.601	371.840
Augustus	322	255.764	112.252	13.672	16.118	—	397.806

De stroomproductie tijdens de maand Augustus vertegenwoordigt nagenoeg 91 pCt. van het maandgemiddelde der jaren 1936-1938; doch zulks neemt niet weg dat wegens de hernieuwde economische bedrijvigheid, de stroomvoorziening ontoereikend blijkt om de gestegen behoeften van het verbruik te bevredigen; in dit verband werden bij een beschikking van den Minister van Economische Zaken dd. 18 Augustus, nieuwe restricties opgelegd voor de industrieën wier bedrijvigheid niet van vitaal belang kan worden beschouwd.

De meest belangrijke groep van producenten is de Unie der Electriciteitsbedrijven van België wier aandeel in Augustus (255.764 duizend kWh) afgetekend het vooroorlogsche peil te boven ging (189.799 duizend kWh, gemiddeld maandcijfer der jaren 1936-1938). De leveringen van de industriele centrales bleven naar verhouding op een aanmerkelijk lager peil (112.252 duizend kWh in Augustus 1945, hetzij 55,8 pCt.

van het overeenkomstig gemiddelde der jaren 1936-1938); zulks wordt mede verklaard door de zwakke bedrijvigheid in de metaalnijverheid wier electriciteitscentrales in 1938 40 pCt. van de productie van deze groep leverden. Het past hier eveneens te wijzen op den vooruitgang bij de gemeentelijke regiebedrijven, waarvan de productie steeg van 7.105 duizend kWh in Januari 1945 tot 16.118 duizend in Augustus, hetzij 79,2 pCt. van het overeenkomstig gemiddelde der jaren 1936-1938.

METAALNIJVERHEID

Naarmate de internationale betrekkingen terug worden aangeknoopt, wordt de indruk bevestigd, dat tijdens de phase van den wederopbouw, uitzonderlijk uitgestrekte afzetgebieden voor onze metaalnijverheid zullen openliggen. De vraag blijkt aanzienlijk te zijn, zoowel op de binnenlandsche markt als vanwege de verschillende landen die wenschen hun materieel

patrimonium zoo gauw mogelijk te restaureeren of hun normalen invoer van metaalproducten, die door den oorlog werd gestoord, te herstellen. Bovendien schijnen onze industriele kostprijzen aan onze nijverheid een gunstige plaats op de markt te kunnen verzekeren. Dit beteekent evenwel niet dat deze beschouwingen zouden toelaten iets te voorspellen nopens den toestand van onze nijverheid na de betrekkelijk korte periode van 's werelds economischen wederopbouw.

Trouwens, het gebrek aan grondstoffen die de basis vormen van de bedrijvigheid in de *ijzer- en staalnijverheid* nl. het ijzererts en de cokes, remt nog steeds op gevoelige wijze de herneming, die in verband met den toestand der industriele outilleering veel sneller had kunnen geschieden.

De ontoereikendheid van de cokesproductie, welke afhangt van de steenkoolextractie, vormt de ernstigste hinderpaal voor dit herstel: de meest onmiddellijke terugslag van dit tekort op de mogelijkheden van de ijzer- en staalnijverheid komt tot uiting in de ontoereikende brandstofleveringen aan deze industrie. Tijdens het eerste halfjaar van 1945 bleven de werkelijk aan de ijzer- en staalnijverheid toegekende cokescontingenten beneden de — zelf reeds uiterst beperkte — hoeveelheden voorzien in de verdeelingsprogramma's; eerst voor de allerlaatste maanden kan een overeenstemming worden opgemerkt tusschen de voorziene en de uitgedeelde hoeveelheden, waarvan hieronder de maandcijfers (tonnen).

Maand	Voorziene hoeveelheden	Werkelijke leveringen
1945 Januari	61.000	29.995
Februari	5.090	10.560
Maart	40.405	39.621
April	65.000	43.691
Mei	65.000	37.323
Juni	65.000	47.934
Juli	60.000	57.457
Augustus	60.000	60.206

Een vergelijking met het vooroorlogsch verbruik van grond- en brandstoffen in dezen industrietak, geeft een duidelijk beeld van de belangrijkheid van het tekort aan deze producten; in 1937, — een jaar van gunstige conjunctuur — produceerden de hoogovens maandelijks gemiddeld 317.000 ton gietijzer; hiervoor waren 290.000 ton cokes voor de smelting van 760.000 ton ijzererts vereischt; deze productie slorpte eveneens ongeveer 40.000 ton ijzerschroot op, alsmede 59.000 ton metaalslakken, afval van het roosten van pyriet en diverse soorten afval.

Thans echter ontbreekt niet alleen de brandstof; ook de voorziening van grondstof werd door talrijke moeilijkheden belemmerd. Tot de maanden Mei-Juni 1945 verschaft de ijzer- en staalnijverheid zich de noodige erts door het aanspreken der voorraden die zich in het land bevonden bij de bevrijding; de geographische verdeling van deze reserves was trouwens zeer ongelijkmatig en hun samenstelling lang niet homogeen. Daarbij werden weinig belang-

rijke hoeveelheden ertsen ingevoerd uit de Fransche mijnen die aan Belgische maatschappijen toebehooren; het Groothertogdom Luxemburg kon anderzijds nog slechts uiterst geringe hoeveelheden grondstof verzenden: per 21 Juni 1945 had de Belgische ijzer- en staalnijverheid enkel 28.000 ton Luxemburgsche ertsen ontvangen. Krachtens een nieuwe voorloopige overeenkomst met Frankrijk, konden we, in Juni, 100.000 ton Fransche ertsen bekomen in ruil voor 10.000 ton cokes. Dit accoord werd de volgende maand verlengd, maar het stopzetten van den cokesuitvoer naar Frankrijk, omstreeks midden Juli, had de schorsing door Frankrijk van de overeengekomen leveringen ijzererts voor gevolg. In Augustus trad een nieuw handelsaccoord met dit land in werking: de ruil zal geschieden op basis van 150.000 ton ertsen tegen 30.000 ton cokes. Ten slotte leidden de onderhandelingen met Zweden tot het verkrijgen van een totaal contingent van 900.000 ton ertsen dat, zoo de beschikbare scheepsruimte toereikend is, ons met ingang van half-September in maandelijksche hoeveelheden van 75.000 ton zal worden toegezonden.

In den loop der laatste drie maanden beliep de gezamenlijke tonnage der ertsleveringen 485.000 ton; ze wordt verdeeld als volgt:

Maand	Invoer uit		
	Frankrijk	Groothertogdom	Totaal
Juni	104.800	19.700	124.500
Juli	57.000	80.200	137.200
Augustus	122.700	101.100	223.800
	284.500	201.000	485.500

Vermits Frankrijk allen uitvoer van ertsen afhankelijk maakt van het verkrijgen van een tegenwaarde in cokes en het Groothertogdom Luxemburg en Zweden, insgelijks een vergoeding vragen in brandstof voor hun grondstofleveringen — ook al wordt ons een uitstel verleend — heeft het er allen schijn van dat de snelle en aanhoudende herneming van onze ijzer- en staalproductie in den loop der volgende maanden zal bepaald worden door den vooruitgang verwezenlijkt in de steenkool- en cokesproductie; inderdaad, deze laatste bepaalt — zooals hierboven gezegd — niet enkel den omvang der steenkoolcontingenten toegekend aan de ijzer- en staalnijverheid voor de verwerking der ertsen, maar indirect beïnvloedt zij ook de voorziening der hoogovens van grondstoffen. Aldus werd het contingent erts voor de maand Augustus, groot 223.800 ton, verkregen dank zij de levering van 23.100 ton cokes aan Frankrijk en 13.900 ton aan het Groothertogdom; de smelting van deze hoeveelheid erts zou ongeveer 86.000 ton brandstoffen vereischen; voor deze maand bedragen de directe en indirecte cokesbehoeften van de ijzer- en staalnijverheid dus bij benadering 123.000 ton; welnu, de totale cokesproductie tijdens deze maand beliep slechts 178.700 ton. Eerstdaags zullen deze behoeften andermaal toenemen

door den aanvoer van de contingenten Zweedsche ertsen.

Zoo de verbetering die zich afteekent in de steenkoolextractie en de eventuele invoer van grootere hoeveelheden Duitsche fijnkolen, weldra een toereikende cokesproductie laten verhoppen, blijft echter het probleem van een ruimere voorziening der hoogovens van ertsen bestaan; het maandelijksch contingent van ongeveer 325.000 ton waarover zij thans zouden kunnen beschikken, komt ons in de huidige omstandigheden als een maximum voor, al bedraagt

het nog geen 42 pCt. van het ertsverbruik van 1937. Een latere verbetering op dit gebied zal voornamelijk afhangen van de stijging der Fransche ertsproductie: tijdens de maand Augustus beliep ze 795.000 ton, zegge slechts 28 pCt. van het maandgemiddelde van 1938.

Wat er ook van zij, van nu af aan kan men een — weliswaar beperkten — vooruitgang vaststellen van de geproduceerde hoeveelheden gietijzer en staal. De gegevens van tabel VII leveren hiervan het bewijs.

TABEL VII

Productie der ijzer- en staalnijverheid

(Absolute cijfers in tonnen — Indexcijfers: basis 1936-1938 = 100)

Bron: Directie van het Mijnwezen

Tijdvak	Gietijzerproductie		Aantal hoogovens in bedrijf (1)	Staalproductie						Productie van afgewerkt ijzer	
				Ruw staal (excl. vormstukken van eerste smelting)		Vormstukken van eerste smelting		Afgewerkt staal			
	Absolute cijfers	Indexcijfers		Absolute cijfers	Indexcijfers	Absolute cijfers	Indexcijfers	Absolute cijfers	Indexcijfers	Absolute cijfers	Indexcijfers
1936-1938 (Maandg.)	264.300	100	—	252.620	100	6.495	100	193.053	100	2.945	100
1945 Januari	23.070	8,7	9	7.910	3,1	2.090	32,2	16.370	8,5	1.830	62,2
Februari	13.490	5,1	5	10.280	4,1	2.670	41,2	15.110	7,8	730	24,8
Maart	18.790	7,1	7	14.390	5,7	3.080	47,4	25.630	13,3	380	12,9
April	40.000	15,1	12	29.680	11,7	3.080	47,4	33.550	17,4	1.230	41,8
Mei	47.040	17,8	11	36.590	14,5	2.090	32,2	31.460	16,3	940	31,9
Juni	54.500	20,6	11	51.870	20,5	2.120	32,6	50.300	26,1	1.700	57,7
Juli	63.030	23,8	14	55.710	22,1	2.010	30,9	49.830	25,8	1.570	53,3
Augustus	73.000	27,6	15	67.980	26,9	2.430	37,4	58.250	30,2	1.720	58,4

(1) Per einde maand.

Einde September 1944 waren slechts 8 van de 57 bruikbare hoogovens, die de huidige uitrusting van onze ijzer- en staalnijverheid uitmaken, in bedrijf; einde Februari 1945 was dit getal teruggelopen tot 5; daarentegen waren einde Augustus 1945, 15 inrichtingen in werking en in den loop van deze laatste maand, bereikte hun gietijzerproductie 73.000 ton, of 27,6 pCt. van de maandproductie voor de jaren 1936-1938 (264.300 ton). De vooruitgang in de gietijzerproductie hield trouwens ononderbroken aan sedert de maand Februari jl.

De staalproductie vertoont een gelijkaardig verloop. Per einde Augustus 1945 waren 18 Bessemerperen op een totaal van 57 in werking, tegen 8 per einde Februari. Voor de Siemens-Martinovens zijn de overeenstemmende cijfers: 9 in werking per einde Augustus op een totaal van 29, tegen 3 per einde Februari; melding dient eveneens gemaakt van de 4 elektrische ovens die aan de productie deelnamen per 31 Augustus 1945. Met de toeneming sedert Maart van het aantal inrichtingen in bedrijf stemt een aanhoudende vooruitgang overeen van de geproduceerde hoeveel-

heden ruw staal: in den loop der maand Augustus gingen de staalfabrieken 67.980 ton ruw staal, hetzij 26,9 pCt. van het maandgemiddelde der productie in 1936-38 (252.620 ton). Hieraan dient toegevoegd de hoeveelheid vormstukken van eerste smelting, hetzij, voor diezelfde maand, 2.430 ton; quantitatief is deze productie overigens van minder belang: in de jaren 1936-1938 bedroeg ze gemiddeld slechts 6.500 ton per maand.

Tijdens diezelfde referentieperiode ging de maandproductie van afgewerkt ijzer 3.000 ton niet te boven; in Augustus 1945 bedroeg ze 1.720 ton, doch de productiecijfers voor de eerste acht maanden van het jaar geven geen duidelijke tendens naar een verbetering te zien.

Een onderzoek naar de verdeling, volgens de fabricagemethode, der gezamenlijke hoeveelheden staal en ijzer geproduceerd tijdens de bezettingsjaren en in Juli 1945, toont aan dat het aandeel der Thomasconvertors het meest belangrijk blijft, hoewel het vermindert t.o.v. dit der Siemens-Martinovens en der elektrische ovens:

	Tijdvak	
	October 1940 tot Juli 1944	Juli 1945
	(pCt.)	
Thomasstaal.....	76,1	68
Siemens-Martinovens.....	21,8	27,3
Electrische ovens.....	1,4	
Staalproductie.....	99,3	95,3
IJzerproductie.....	0,7	4,7
Totaal...	100,0	100,0

In 1937 werd het staal verwerkt door 140 walswerken, waarvan het aantal in Augustus 1945 teruggevallen was op 52. Vóór den oorlog beliep de maandelijksche voortbrenging van *walserijproducten* 180 tot 190.000 ton; voor het gemiddelde der laatste drie maanden van 1944 was ze gevallen op het uiterst laag peil van 12.073 ton; in den loop der daaropvolgende maanden steeg ze trapsgewijze opnieuw, om tijdens de maand Augustus het cijfer van 57.235 ton te bereiken.

De afzet van walserijproducten, die trouwens meer uitbreiding nam sedert April, was in den loop der eerste acht maanden van 1945 opgelopen tot 308.100 ton waarvan 218.200 ton op de Belgische markt, 87.500 ton aan de Geallieerde legers en 2.400 ton in het buitenland. Daar de totale productie tijdens dezelfde periode slechts 286.000 ton beliep, moesten de voorraden walserijproducten worden aangesproken, zoodat ze van 86.500 ton per einde Januari slonken tot 59.800 ton per einde Augustus. Tijdens deze laatste maand werd evenwel een toeneming der voorraden genoteerd, door het feit dat de afzet verminderde terwijl de voortbrenging zich in stijgende lijn bleef bewegen.

Sedert April krompen de bestellingen vanwege de Geallieerde legers onophoudend in : per einde Augustus bleven er nog slechts 5.600 ton voor hun rekening te walsen tegen 110.700 ton voor de Belgische markt.

De uitvoer werd hernomen in den loop der maand Juli, maar in weerwil van een lichte stijging tijdens de maand Augustus bleef zijn volume nog steeds zeer gering; tijdens deze maand werden voor 20.000 ton bestellingen gedaan voor den uitvoer terwijl 2.400 ton werden uitgevoerd.

Voor de *metaalverwerkende* ondernemingen, met name de gieterijen, de draadtrekkerijen, de plaatwellerijen, de constructeurs van bruggen, stalen ramen en spoorwegmaterieel, den scheepsbouw, de electro-technische constructie, den machinebouw en de automobiellindustrie, viel voor het geheel een langzame herleving der bedrijvigheid op te merken; in Augustus 1945 stelde deze sector ongeveer 107.300 arbeiders te werk. In gewicht uitgedrukt, bereikten de gezamenlijke leveringen wegens directe bestellingen, 28.035 ton in Maart 1945 en 36.843 ton in Augustus jl.; daar deze manier van schatten veel van haar beteekenis

verliest ten gevolge van de diversiteit der fabrikaten die in dit totaal zijn opgenomen, is het van belang de overeenstemmende waarde, hetzij resp. fr 505 en 785 millioen te vermelden. Ook in dezen sector liepen de leveringen aan de Geallieerde legers terug en vertoonde de afzet op de binnenlandsche markt en de uitvoer een stijgende tendens. Het exportvolume bleef evenwel nog zeer beperkt; in Augustus vertegenwoordigden de uitvoeren nauwelijks iets meer dan een achttiende in gewicht en een twaalfde in waarde van de leveringen aan de binnenlandsche markt.

Voor de herneming van de industrie der NON-FERRO METALEN vormde het gebrek aan brandstof eens te meer een ernstige belemmering. Voor zekere metalen werden daarbij groote moeilijkheden ondervonden in verband met de grondstoffenvoorziening.

De beschikbare cijfergegevens nopens dezen sector hebben enkel betrekking op het eerste halfjaar 1945; sommige inlichtingen laten evenwel uitschijnen dat de toestand, in veel opzichten, reeds gunstiger geworden is in den loop der latere maanden.

In het algemeen genieten de industrieën die de ruwe metalen verwerken thans van een bevoorrecht toestand t.o.v. de industrieën die deze metalen voortbrengen : de brandstofschaarschte rechtvaardigde immers een politiek die in den loop der eerste maanden van het jaar, de voorkeur gaf aan den invoer van ruwe metalen boven den invoer van ertsen.

Dit is met name het geval voor het *koper* en het *tin* welke in geraffineerden toestand door de kolonie werden verzonden; de laatste maanden werd nochtans Congoleesche kopersteen in het land ingevoerd en opgeslagen. Voorzien wordt dat omstreeks November, de fabriek van Oolen een belangrijke productie zal kunnen leveren. In den loop van het eerste halfjaar 1945 werden 3.600 ton koperertsen en 3.150 ton ruwe koperproducten ingevoerd. De bedrijvigheid der koperverwerkende industrieën schijnt te kunnen in stand gehouden worden dank zij den metaalvoorraad die zich aan het einde van het jaar 1944 nog in het land bevond, de diverse invoeren en de schrootreserves; alleen de druk uitgeoefend op de ondernemingen door de ontoereikende brandstofleveringen, de beperkingen van de electrische energiebedeelingen en het gebrek aan geschoolde arbeidskrachten, leggen een zekere vertraging op aan de voorziening in de behoeften der verbruikers.

Rekening gehouden met de verhouding tusschen het vooroorlogsch bruto-verbruik der verschillende non-ferrometalen, die « grosso modo » geraamd worden op 30.000 ton voor het koper, 44.000 ton voor het lood en 82.000 ton voor het zink is de voorziening van *lood* en *zink* veel minder gunstig. Overigens konden weinig belangrijke zendingen ruw *lood* verkregen worden uit Australië en Canada : in den loop van het eerste halfjaar werden 2.500 ton ruw metaal ingevoerd. Een accoord afgesloten met Zweden voorziet, voor de laatste maanden van 1945, de levering van

10.000 ton loodglans, op voorwaarde dat 3.600 ton lood, bekomen door bewerking van dit erts, aan dit land worden voorbehouden.

Uit Congo worden maandelijks geringe hoeveelheden zinkerts ingevoerd; de extractie van dit product in de kolonie is slechts weinig belangrijk. Andere ertsen werden betrokken uit Mexico en Argentinië. Ten gevolge van een betrekkelijke schaarschte in ruw zink over de geheele wereld, kon geen enkele hoeveelheid ingevoerd worden in den loop van het eerste halfjaar 1945.

De industriele uitrusting van het land telt geen enkele geoutilleerde inrichting voor de verwerking der *aluminium*ertsen en het tempo der twee transformatiebedrijven, resp. gevestigd in het Luiksche en het Antwerpsche, wordt vertraagd door de schade die ze wegens oorlogsfeiten hebben opgelopen. Ze kunnen zich nochtans gemakkelijk bevoorraden bij de voortbrengers van ruw metaal, — met name in Canada, — welke door de oorlogsbehoefden, inzonderheid door de reusachtige uitbreiding der vliegtuigconstructies, er toe gebracht werden hun aluminiumproductie zeer sterk te ontwikkelen. De Fransche producenten spannen zich anderzijds in om de voorziening der Belgische markt van aluminium, welke ze vóór den oorlog verzekerden, te hernemen; rekening gehouden met de wisselpariteit bieden ze hun producten aan, tegen een prijs die slechts half zoo hoog ligt als de Fransche binnenlandsche prijs.

De productie der *edele metalen* werd nog niet aan-gevat; het schijnt echter dat technische problemen hiervan niet de beslissende oorzaak zijn.

In onderstaande tabel VIII, opgemaakt door den Bedrijfsraad der non-ferrometaalnijverheid, wordt voor het eerste halfjaar 1945 een overzicht gegeven van de voortbrenging en de primaire verwerking der voornaamste non-ferrometalen en worden deze gegevens vergeleken met de overeenstemmende cijfers van 1938.

TABEL VIII

Voortbrenging en primaire verwerking der voornaamste non-ferrometalen

Bron: Bedrijfsraad der non-ferrometaalnijverheid.

METAAL	Productie van ruw metaal van eerste smelting			Verwerking tot half-afgewerkte producten		
	1938 (eerste halfjaar)	1945	1945 in pCt. van 1938	1938 (eerste halfjaar)	1945	1945 in pCt. van 1938
Koper	63.000	(1) 3.000	4,8	12.000	1.200	10
Koperlegeringen	—	—	—	14.900	2.750	18,5
Lood	44.000	2.700	6,1	14.600	2.200	14,9
Zink	112.000	270	0,2	30.300	715	2,3
Tin	3.700	—	—	—	—	—

(1) Niet geraffineerd metaal.

Aan dezelfde bron werd eveneens tabel IX ontleend over den toestand van de zichtbare voorraden der voornaamste non-ferrometalen, in het bezit der pro-

ducenten en primaire verwerkers per 30 Juni 1945; de voorraden aangehouden door de verbruikers zijn in deze cijfers niet begrepen.

TABEL IX

Zichtbare voorraden der voornaamste non-ferrometalen aangehouden door de producenten en primaire verwerkers
(tonnen)

METAAL	Grondstoffen + schroot (in metaal-gehalte)	Ruwe producten	Half-fabrikaten
Koper	11.000	3.170	1.720
Koperlegeringen	850	225	2.120
Lood (zacht en antimonium-houdend)	6.500	3.050	620
Zink (fijn en gewoon)	13.825	5.900	7.450 (1)
Tin	18	71	21

(1) Incl. het stof.

Ten slotte is het niet zonder belang aan te stippen dat de markten voor lood, zink en edele metalen gereguleerd blijven; de invoer van de twee eerst-genoemde metalen wordt overigens gesubsidieerd.

TEXTIELNIJVERHEID

Tijdens de eerste maanden na 's lands bevrijding bleef de bedrijvigheid in de textielnijverheid door de schaarschte aan grondstoffen en steenkool op een uiterst laag peil. Van September 1944 tot Maart 1945 vertegenwoordigde de bedrijvigheidscoëfficiënt in dezen tak van nijverheid, althans in zoover het ging om de fabricage ten behoeve van de Belgische economie, een uiterst laag percentage — vermoedelijk 5 pCt. — van het normaal productievermogen. Evenwel kon naderhand, dank zij een samenloop van gunstige elementen, een aanmerkelijke vooruitgang worden geboekt. De herneming die zich afteekende in het begin van het tweede kwartaal van het loopende jaar, nam geleidelijk meer tastbare vormen aan, zoodat ze onder de voornaamste verwerkende industrieën, thans het snelst en ook het meest volledig is in den textielsector.

De eerste belangrijke katoen- en wol aanvoeren hadden plaats in April en Mei. Van toen af viel ook een aanmerkelijke verbetering op te merken in de steenkoolvoorziening der textielondernemingen. Anderzijds waren de fabrieken met hun outilleering nagenoeg intact gebleven, terwijl het grootste gedeelte der gespecialiseerde werkkrachten bewaard bleef, ook al zal de jarenlange inactiviteit in dit vak sporen hebben nagelaten. Aldus waren de voorwaarden aanwezig voor het uitvoeren van een productieprogramma, dat de textielnijverheid zou in staat stellen in enkele maanden tijds een belangrijk percentage van haar vooroorlogse normale bedrijvigheid te bereiken. Ten slotte werd de herneming in de hand gewerkt door de belangrijke loonorders vanwege de Geallieerde overheid, welke laatste zelf voorziet in de noodige grondstoffen. Onder de convergerende werking dezer verschillende factoren, bedroeg

het productievolume met ingang van de maand Juni, 30 pCt. van het peil van 1938. Er mag worden aangenomen dat einde Augustus, d.w.z. één jaar na de bevrijding, het verhoudingscijfer van 50 pCt. bereikt of zelfs voorbijgestreefd was in bepaalde essentiële sectoren, met name in den katoensector. Deze cijfergegevens overtreffen deze van eenige andere basisnijverheid. De verkregen resultaten blijken des te belangrijker zoo rekening wordt gehouden met de algemeene economische omstandigheden waarin ze werden verwezenlijkt.

Alhoewel de herneming, over het geheel, bevredigend schijnt, toch is ze niet even sterk in de verschillende takken van het textielbedrijf. De toestand doet zich het meest gunstig voor in den katoensector, zulks in verband met de ruime grondstofvoorziening en de omstandigheid dat het meerendeel der loonorders van de Geallieerden op katoenproducten betrekking had. De evolutie in de vlasnijverheid schonk eveneens voldoening, ook al zou men hier wegens de meer speciale omstandigheden, normaal een hooger bedrijfscoëfficiënt mogen verwachten. Daartegenover blijkt de herneming minder opvallend in de wol-, rayonne- en jutenijverheid, waar ontoereikende grondstofvoorraden de productie hebben belemmerd. Ten slotte was tijdens de beschouwde periode de bedrijvigheid in bepaalde takken, met name in de breigoednijverheid en het confectiebedrijf, zeer gering of zelfs nihil (tapijten en ameublementstoffen).

Van Maart tot einde Augustus werd de grondstofvoorziening van de Belgische markt geleidelijk aan omvangrijker en ook regelmatig. Sindsdien is de toestand er nog op verbeterd, niet alleen door nieuwen invoer doch ook door het afstaan aan België van aanzienlijke voorraden grondstoffen in het bezit van de Geallieerde overheid. Ook voor de eerstvolgende maanden zijn de vooruitzichten zeer bemoedigend; op de buitenlandsche markten werden aanzienlijke aankooptransacties afgesloten, met name in wol, katoen en jute; er worden dan ook belangrijke hoeveelheden van deze grondstoffen verwacht in den loop van het laatste kwartaal van het loopend jaar. Men mag derhalve aannemen dat voortaan inzake grondstofvoorziening, normale toestanden zijn teruggekeerd. In de meeste belangrijke sectoren zijn de in het binnenland aanwezige of eerstdaags te verwachten voorraden toereikend, om een productie gedurende verschillende maanden aan een normaal tempo te onderhouden.

Tijdens de periode welke hier wordt besproken was de grondstofvoorziening over haar geheel als ruim toereikend te beschouwen, alhoewel vrij belangrijke verschillen van den eenen sector tot den anderen kunnen waargenomen worden, met als gevolg overeenstemmende afwijkingen in het productievolume. Zooals reeds eerder werd onderstreept, werd de katoennijverheid het ruimst met grondstoffen bedeed. Minder bevredigend was de voorziening van wol en

jute, ofschoon hierdoor toch geen ernstige moeilijkheden ontstonden. Daarentegen werd de productie van rayonne en fibraan zeer belemmerd door de uitputting der cellulosevoorraden. Terwijl op de vlasmarkt de bestaande voorraden het mogelijk maken een nagenoeg normale bedrijvigheid te onderhouden, leed deze markt onder onregelmatigheden, die in de laatste maanden nog uitbreiding namen.

In weerwil van enkele tekortkomingen, was de grondstofvoorziening in de voornaamste takken van het textielbedrijf sinds verscheidene maanden toereikend om een bepaald hoogere productie te verwezenlijken dan hetgeen in werkelijkheid werd bereikt. Doch moeilijkheden van anderen aard verhinderden dat de bestaande mogelijkheden ten volle werden benuttigd. Hiermede zijn inzonderheid de kolenschaarschte en het probleem der werkkrachten bedoeld. Verder vormden ook de restricties in de stroomvoorziening en de practijk voorraden aan te leggen in alle stadia van de productie en de verdeling, in zekere mate een hinderpaal voor de herneming en den terugkeer tot normale marktverhoudingen.

Evenals in de meeste andere industrieën werd de bedrijvigheidscoëfficiënt in ruime mate bepaald door de beschikbare brandstof voor dezen sector. Zonder overdrijving mag worden beweerd dat deze factor, tijdens de laatste maanden, een overwegende rol speelde en derhalve van grooteren invloed was dan de grondstofvoorziening. In verband met de evolutie op de steenkolenmarkt tijdens de zomermaanden, was het onmogelijk aan de textielnijverheid voldoende steenkool te bezorgen om het productievolume te doen stijgen in de mate waarin de grondstoffen werden aangevoerd. Evenwel werd sedert de maand April, d.w.z. sedert het tijdstip dat belangrijke grondstofvoorraden het land binnenkwamen, een krachtige inspanning geleverd om de steenkoolvoorziening in de textielnijverheid te verhoogen; zulks moge blijken uit onderstaande cijfergegevens :

Steenkool distributie aan de textielnijverheid sinds het begin van het jaar

1945	(tonnen)
Januari	4.000
Februari	2.500
Maart	4.000
April	10.000
Mei	18.730
Juni	16.450
Juli	18.051
Augustus	28.096
September	27.497

Buiten deze verdeling werden aan den textielsector nog kleine hoeveelheden gemengde steenkool en schlamm toegezegd, al zijn deze soorten slechts van weinig belang voor deze nijverheid. De vooruitzichten voor de eerstvolgende maanden zijn vrij bemoedigend, ofschoon hier toch ook rekening dient

gehouden met de evolutie van de steenkolenmarkt in haar geheel. In verband met de dringende behoeften aan textielgoederen in het binnenland, schijnt de bevoegde overheid er toe besloten, een voorrang aan de textielnijverheid toe te kennen indien, binnen het kader van het algemeene distributieplan voor steenkool, het mogelijk wordt, dank zij bijkomende beschikbare voorraden, een hooger contingent aan de industrie toe te zeggen. Doch naar wordt aangenomen, — zooals hierboven reeds vermeld — zou dit vooruitzicht ondanks de duidelijke verbetering die sedert enkelen tijd zowel in de productie als in den invoer van steenkool valt op te merken, niet in belangrijke mate vóór de lente van volgend jaar worden verwezenlijkt; er zullen inderdaad dezen winter aanzienlijke hoeveelheden voor huishoudelijke doeleinden dienen beschikbaar gesteld te worden. In de bevoegde kringen is men dan ook van oordeel, dat de voor Augustus en September toegezegde hoeveelheden tijdens het laatste kwartaal van 1945 niet meer zullen verhoogd worden. Men zal het vermoedelijk als verheugend moeten bestempelen zoo in de eerstkomende maanden de steenkolencontingenten voor de textielnijverheid op het huidige peil kunnen gehandhaafd blijven. Daarentegen wordt verwacht, dat de steenkoolvoorziening van de nijverheid in haar geheel tegen het einde van den winter tot heel normale toestanden zal teruggekeerd zijn; aldus zou van dit tijdstip af de textielproductie niet meer belemmerd worden door de steenkolenschaarschte en zou zij derhalve in staat gesteld worden om met ingang van het volgend jaar tot haar volle ontplooiing te komen. Overigens zijn de thans door het Ministerie van Economische Zaken uitgewerkte plannen voor productie en uitvoer van textielgoederen op dit vooruitzicht gesteund.

De bedrijvigheid in de textielnijverheid werd behalve door de kolenschaarschte ook ten deele belemmerd door de overheidsmaatregelen getroffen met het oog op de vermindering van het stroomverbruik. De algemeene beperkingen die sedert het einde van vorig jaar waren ingevoerd, werden met ingang van Augustus aanzienlijk verscherpt door nieuwe beschikkingen, waarbij de industriële bedrijven verplicht worden hetzij hun normaal dagelijksch verbruik gedurende bepaalde uren met één derde in te krimpen, hetzij slechts vier dagen per week of twee weken op drie gedurende dezelfde uren te werken. De bedrijvigheid der textielnijverheid heeft nochtans niet erg geleden onder deze beperkingen, daar de ondernemingen zich vrij snel aan dezen toestand hebben weten aan te passen. Bovendien werden schikkingen getroffen die van streek tot streek verschillen. Werd over het geheel het productievolume door deze maatregelen weinig of niet beïnvloed, toch werden hierdoor de exploitatievoorwaarden soms bemoeilijkt en ook geschaad. Bij ondernemingen die geen bepaald regime hadden uitgekozen, werd op zekere uren, toen zij in volle bedrijvigheid waren, de stroomvoorziening verbroken en dan na een min of meer langen tijd

hersteld, zoodat een aanzienlijk aantal arbeidsuren verloren gingen. Sinds eenigen tijd zijn de meeste restricties in de textielnijverheid opgeheven. Het enige thans nog bestaande speciaal regime wordt toegepast op de weverijen, waar het werk alleen tusschen 13 en 21 uur mag worden uitgevoerd.

Naarmate de industriële herneming zich uitbreidt, treedt het probleem van de werkkrachten hoe langer hoe meer op den voorgrond in de textielnijverheid. Enkele aspecten hiervan werden reeds belicht in het artikel over den economischen toestand van België per einde Maart 1945 (*Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting*, Maart-April 1945). De conclusie die uit deze analyse naar voren trad, was dat een ernstige schaarschte aan arbeiders, inzonderheid aan vaklieden niet achterwege zou blijven, zoodra de productie op groote schaal zou worden hernomen. Deze vooruitzichten werden inderdaad bewaarheid; tijdens de laatste maanden is de toestand op dit gebied hoe langer hoe meer zorgwekkend geworden. Al doen zich in alle sectoren moeilijkheden voor in verband met de aanwerving van werkkrachten, toch zijn deze bijzonder ernstig in bepaalde takken en met name in de spinnerijen en weverijen van de katoen- en wolnijverheid uit de streek van Gent en Verviers. Het gebrek aan werkkrachten is bijzonder sterk voor de vrouwelijke arbeiders.

Bij het eerste gezicht kan het verwondering wekken, dat, terwijl het tekort aan arbeiders in alle textielkringen wordt bevestigd, de officieele statistieken nog hooge werkloosheidscijfers voor dezen nijverheidstak te zien geven. Het aantal werkloozen in dezen sector is echter ongetwijfeld sedert eenigen tijd aanmerkelijk gedaald. Doch per einde September waren nog 28.070 werkzoekenden ingeschreven (tegen 52.036 per einde Maart en 33.488 per einde Juni) hetgeen met den hierboven weergegeven toestand niet verenigbaar is, ook al dient rekening gehouden met een zeker percentage bestendige werkloosheid. Verscheidene factoren zijn hiervan de oorzaak. Vooreerst moge worden opgemerkt dat in sommige belangrijke bedrijven, met name in de fabricage van tapijten en ameublementstoffen alsmede in het confectiebedrijf — waar vóór den oorlog resp. meer dan 10.000 en ruim 5.000 arbeiders waren te werk gesteld — er nagenoeg een algeheele werkloosheid heerschte. Verder is, zooals reeds eerder gezegd, het gebrek aan geschoolde arbeiders het meest nijpend; welnu in het hierboven vermelde aantal werkloozen kan ongetwijfeld een vrij aanzienlijk percentage niet als gespecialiseerde werkkrachten beschouwd worden. Verder mag naar alle waarschijnlijkheid worden aangenomen, dat zekere werkloozen een bijkomend inkomen verkrijgen in den sluikhandel, zoodat zij er niet aan denken een regelmatige werkgelegenheid in hun beroep te zoeken.

De voornaamste oorzaken van de toenemende schaarschte aan werkkrachten in de textielnijverheid werden reeds naar voren gebracht in het artikel over

den economischen toestand in het *Tijdschrift* van Maart-April; zij houden verband enerzijds met de leemten ontstaan in de rangen van de vóór den oorlog gevormde arbeiders, die gedurende verscheidene jaren niet konden aangevuld worden, en anderzijds met de tewerkstelling bij de Geallieerde legers van een groot aantal textielarbeiders die aange trokken werden door de hooge loonen en andere voordeelen, op een tijdstip toen de mogelijkheden van tewerkstelling in de Belgische economie nog zeer gering waren; verder was de dispariteit tusschen het Belgische en het Fransche loonpeil oorzaak, dat een aantal werkkrachten uit de textielcentra van West-Vlaanderen en Henegouwen naar Frankrijk afvloeiden.

Zoo, in dit opzicht, is de toestand ten aanzien van de spinnerijen zeer kenmerkend: vóór den oorlog waren in de spinnerijen vooral jonge arbeidsters te werk gesteld die meestal na hun huwelijk de fabriek verlieten. Daar in den arbeidersstand de huwelijken over het algemeen op een vrij jongen leeftijd worden afgesloten, was het meerendeel van het personeel der spinnerijen samengesteld uit arbeidsters van 15 tot 22 jaar. De ondernemingen hadden er dus zorg voor te dragen dat de leemten in het kaderpersoneel door middel van regelmatige aanwervingen werden aangevuld, om zodoende geleidelijk aan nieuwe gespecialiseerde werkkrachten te vormen, die de geschoolde arbeidsters op het oogenblik van hun vertrek dienden te vervangen. Daar deze methode evenwel wegens nagenoeg vijf jaren inactiviteit niet meer kon toegepast worden, moest bij de herneming van de productie, de vervanging worden doorgevoerd onder moeilijke voorwaarden.

Het tewerkstellen van Belgische werkkrachten door de Geallieerden heeft de moeilijkheden nog grooter gemaakt. De invloed hiervan heeft zich meer speciaal doen gelden in de textielnijverheid en inzonderheid in de voornaamste centra, Gent en de beide Vlaanderen. De hooge loonen uitgekeerd door de Geallieerden veroorzaakten een schaarschte aan werkkrachten, niet alleen doordat de textielarbeiders arbeidsgelegenheid bij de Geallieerden vonden, maar ook omdat hierdoor onrechtstreeks arbeiders, vooral vrouwelijke, de fabriek verlieten daar één van de gezinsleden in dienst van de Geallieerden, een toereikende broodwinning genoot om in het onderhoud van heel het gezin te kunnen voorzien. Dit verschijnsel kon o.m. in de streek van Gent duidelijk worden waargenomen, waar arbeidsters die in de spinnerijen en weverijen waren te werk gesteld, hun betrekking opzegden daar hun echtgenoot, hun vader of hun broeder door de militaire autoriteiten waren aangevoren. Overigens kon een omgekeerde tendens worden opgemerkt, toen deze overheid het meerendeel der werkkrachten ging afdanken; zoo keerde een aantal arbeidsters naar de textiel fabrieken terug toen een gezinslid werd opgezegd bij de evacuatie van de haven van Gent door de Geallieerde diensten. Trouwens is de toestand op arbeidsgebied uit dien hoofde er sedert Augustus aanmerkelijk op verbeterd.

De ontspanning kwam nog duidelijker naar voren, toen de haven van Gent niet meer door de militaire overheid werd gebruikt.

De hooge loonen die in Frankrijk, inzonderheid aan de geschoolde arbeiders worden uitbetaald en die in verband met den bestaanden wisseikoers een sterke aantrekkingskracht op de Belgische arbeiders uitoefenen, waren oorzaak dat in de laatste maanden een toenemend aantal Belgische arbeidskrachten in Frankrijk een werkgelegenheid gingen zoeken. De Belgische textielnijverheid heeft hiervan ernstige nadeelen ondervonden, daar tal van gespecialiseerde arbeiders uit de productiecentra der grensgebieden van Vlaanderen en Henegouwen door de textielondernemingen van het Noorden van Frankrijk werden aangetrokken. In den loop der laatste maanden vermeerderde het aantal kaarten, die door de bureelen in de grensgebieden aan de grensarbeiders worden verstrekt, in belangrijke mate. Reeds werden door de betrokken diensten stappen gedaan bij de plaatselijke autoriteiten ten einde de aflevering van nieuwe kaarten te remmen; tot dusver kende deze tusschenkomst weinig succes.

Desondanks wordt sedert enkelen tijd een verbetering op de arbeidsmarkt geboekt. Na het einde van den oorlog in Europa keerde een groot aantal weggevoerde arbeiders uit Duitschland terug. De textielarbeiders die door de Geallieerden werden bevrijd, hebben hun plaats in de fabriek terug ingenomen. Verder kon door het herstel van normale vervoermogelijkheden de aanwerving van arbeidskrachten op het platteland bevorderd worden. Ten slotte heeft de geleidelijke verdwijning van den sluikhandel — waarvoor tal van arbeiders hun normalen werkkring hadden opgegeven — eveneens vele werkkrachten naar de fabriek doen terugkeeren. Niettemin blijft het tekort aan gespecialiseerden arbeid het meest ernstige probleem en er zal ongetwijfeld nog een tijd voorbijgaan vooraleer op dit gebied de toestand weer normaal zal zijn. In ieder geval zal een flinke krachtsinspanning voor de vorming en de wederaanpassing der werkkrachten dienen geleverd, zoo men de expansiemogelijkheden die thans voor de Belgische textielnijverheid openliggen, ten volle wil benuttigen.

* * *

Sinds de bevrijding van ons land werd de bedrijvigheid in de textielnijverheid in ruime mate beïnvloed door de bestellingen welke door de Geallieerde overheid aan de Belgische ondernemingen werden toevertrouwd. Het ging hier hoofdzakelijk om loonwerkcontracten waarvoor de militaire overheid zelf de grondstoffen leverde; de vereischte steenkool werd evenwel door België verstrekt. Ook hebben de Geallieerden een kleine hoeveelheid afgewerkte goederen van Belgische productie aangekocht.

De eerste loonorders werden door de Geallieerden begin October 1944 overgemaakt. Doch eerst tegen het einde van het jaar hadden zij eenigen omvang aan-

genomen. In de daarop volgende maanden steeg hun volume vrij snel, bij zoover dat gedurende het heele eerste halfjaar van 1945, het loonwerk voor Geallieerde rekening, een hoog percentage van de gezamenlijke textielproductie vertegenwoordigde. Het totaal bedrag der aanvankelijk overgemaakte bestellingen beliep *fr* 1,5 milliard, welk bedrag alleen den prijs vertegenwoordigt van het loonwerk in de verschillende productiestadia d.w.z. van de bereiding der ruwe grondstof af tot aan de afwerking van het artikel of de confectie van de weefsels. Evenwel werd ten gevolge van het verloop der krijgsverrichtingen het volume der bestellingen sterk ingekrompen en zulks vooraleer de afgewerkte producten waren geleverd. Hierdoor komt het dat, per einde Augustus, het bedrag der werkelijk uitbetaalde vergoedingen slechts *fr* 135 miljoen beliep.

In alle takken der textielnijverheid werd loonwerk uitgevoerd voor rekening van de Geallieerden. Dit geldt vooral voor den katoensector, waar contracten werden afgesloten voor een bedrag van meer dan een half milliard. Belangrijke bestellingen werden eveneens overgemaakt aan de vlas- en de wolindustrie, alsmede aan de confectiebedrijven. De andere sectoren bleven evenmin van bestellingen verstoken, waardoor zij in de mogelijkheid waren een zekere bedrijvigheid aan den dag te leggen op een tijdstip toen er omzeggens geen werk voorhanden was voor de Belgische economie.

Het einde van den oorlog bracht de schrapping mee van het meerendeel der bestellingen voor Geallieerde rekening. In Augustus en September hebben de Amerikanen nagenoeg al hun bestellingen opgezegd; de Engelschen daarentegen hebben de hunne volledig gehandhaafd. De grondstoffen evenals de reeds afgewerkte of in bewerking zijnde producten, die door de annuleering der bestellingen beschikbaar kwamen, werden door de Amerikanen aan de Belgische economie overgedragen, zoodat de voorziening van ons land hierdoor aanzienlijk verbeterde. Aangezien voor de uitvoering der bestellingen van de Geallieerden alle productiestadia moesten doorlopen worden, hadden de Belgische ondernemingen per einde Augustus, slechts een geringe hoeveelheid afgewerkte producten geleverd, terwijl het grootste deel nog in bewerking was. Men mag er zich dan ook aan verwachten, dat de afstand dezer goederen aan België binnenkort het volume der beschikbare afgewerkte producten voor het binnenlandsch verbruik in belangrijke mate zal doen stijgen.

* * *

Zoo de evolutie der productie tijdens de hier beschouwde periode bevredigend kan genoemd worden, is dit echter niet het geval ten aanzien van de verdeling. Einde Augustus was de afzet van de nieuwe weefsels en kwaliteitsproducten die in den loop der laatste maanden vervaardigd werden, nog van weinig betekenis. Deze vertraging wordt voor- eerst verklaard door het normale tijdsverloop tusschen

het tijdstip waarop de grondstoffen in bewerking gegeven worden en dit waarop het afgewerkte product de fabriek verlaat. Deze tijdsruimte is bijzonder lang in de textielnijverheid, waar de talrijke tusschenliggende productiestadia zich over een periode van verscheidene maanden uitstrekken. Evenwel komt het ons voor dat buiten dit normale verloop, andere factoren mede oorzaak zijn van de vertraging waarmee de afgewerkte producten den verbruiker bereiken, en van den verminderden omvang der te koop aangeboden goederen. Van verschillende zijden hebben we inderdaad vernomen, dat zich de laatste maanden een zekere tendens tot voorraadvorming zoowel bij de fabrikanten als bij de groothandelaars en andere grondstofbezitters der textielnijverheid voordeed. In zekere mate wordt dit verschijnsel verklaard door het rechtmatig verlangen der ondernemers om een tamelijk belangrijken voorraad grondstoffen of half-afgewerkte producten op te slaan ten einde, met een minimum van regelmaat, hun fabricage- of verkoopbedrijvigheid te kunnen handhaven. In bepaalde sectoren schijnen andere factoren, die verband houden met onzinnige geruchten omtrent onze munt, de ondernemingen er toe aangezet te hebben, méér voorraden aan te leggen dan met 's lands algemeen belang in de huidige omstandigheden vereenigbaar is. Deze tendens die, in zooverre ze de grondstoffen of de tusschenliggende productiestadia betreft, eveneens het tempo van de productie vertraagt en den omvang er van beperkt, werd nog duidelijker sedert de maand Augustus, toen de nieuwe loonsverhoogingen een verdere prijsstijging in het vooruitzicht stelden. In zekere sectoren, zooals in dezen van het vlas, was de stockeeringstendens buitengewoon sterk. Aldus zijn de officieele organen er tijdens den zomer met groote moeite toe gekomen vier- tot vijfhonderd ton vlas op de officieele markt te brengen, dan wanneer de bestaande voorraden geraamd worden op verscheidene tienduizenden ton. In dit opzicht blijkt de toestand in dezen sector nochtans gunstiger te zijn sedert de nieuwe vlasoogst, welke dit jaar zeer rijk was, werd binnengehaald.

Overigens is de nieuwe verkoopregeling voor textielproducten, ingevoerd bij ministerieel besluit van 30 Augustus 1945 ter vervanging van het door besluit van 12 Mei 1945 ingevoerd verdeelingsstelsel, van dien aard dat ze den normalen afzet der textielgoederen bevordert en de stockeeringstendens sterk tegenwerkt, dank zij de organisatie en de contrôle in de opeenvolgende stadia der productie en distributie, van een rationeel en doelmatig verdeelings- en hervervoeringsstelsel van de grondstof tot aan het afgewerkte product. Door het nieuwe stelsel zal op zijn minst de stockeering der half-afgewerkte of der afgewerkte producten bij de fabrikanten en de groothandelaars verder kunnen vermeden worden.

Een andere factor die mede den verkoop der kwaliteitsproducten schijnt te hebben vertraagd, is het verlangen, en zelfs de noodzakelijkheid, bij de ondernemingen eerst hun voorraden goederen van slechte

kwaliteit van de hand te doen, welke tijdens den oorlog uit vervangingsgrondstoffen vervaardigd werden en moeilijk verkoopbaar zullen zijn, zoodra de nieuwe fabrikaten in aanzienlijke hoeveelheid op de markt zullen komen. Zulks is trouwens reeds sedert eenigen tijd het geval, daar de prijzen der ersatzweefsels in den loop der laatste maanden sterk gedaald zijn en soms tot op een derde of een vierde vielen der prijzen aan het begin van het jaar.

De prijzen der nieuwe textielproducten werden geregeld door een besluit van 6 September, gepubliceerd in het *Staatsblad* van 9 September. Voor de voornaamste kwaliteitsproducten schommelen de maximumverkooprijzen voor den verbruiker, tusschen 2,5 en 3,5 maal deze van vóór den oorlog; aangenomen wordt dat deze prijzen zoowel voor de fabrikanten als voor de tusschenpersonen ruim winstgevend zijn, en dat ze, samen met de toeneming van productie en verkoop, zullen toelaten de nieuwe loonsverhoogingen sedert Augustus te ondervangen, zonder tot prijsstijging te moeten overgaan.

Wat de loonen betreft, wordt de evolutie in de textielnijverheid gekenmerkt door een ernstige stijging, die het gemiddeld indexcijfer in dezen sector opgevoerd heeft tot een peil dat merkkelijk hooger ligt dan in de meeste andere bedrijfstakken. Na de laatste vermeerdering van 20 pCt. tijdens de maand Augustus, ligt het algemeen loonpeil in de textielnijverheid, — rekening gehouden met de onlangs doorgevoerde verhooging der sociale lasten, — thans op 264 pCt. t.o.v. van de vooroorlogsche periode. In sommige takken werden nog hogere coëfficiënten bereikt: in de rayonneweverijen o.a. bedraagt het indexcijfer thans 300 pCt. t.o.v. 1940. Deze loonsverhoging, die sterker is in de textielindustrie, dient ongetwijfeld grotendeels toegeschreven aan de groeiende moeilijkheden bij de aanwerving van arbeidskrachten waarvan hierboven reeds sprake was.

Over het geheel beschouwd, blijken op den huidige stand de vooruitzichten voor de textielnijverheid dus zeer gunstig, zoowel voor de productie als voor de distributie. De kolenschaarschte zal ongetwijfeld nog een ernstige belemmering vormen voor de ontwikkeling der productie tijdens de wintermaanden. Nochtans lijkt het niet overdreven te beweren, dat voor de volgende lente een toestand mag verwacht worden die, wat de voorziening van grond- en brandstoffen betreft, zal toelaten een bedrijvigheidscoëfficiënt te bereiken welke dezen van 1938 nagenoeg zal evenaren. Eveneens mag voorzien worden dat de dringende behoeften der burgerlijke bevolking inmiddels volledig zullen gedekt zijn en dat alsdan, op tamelijk groote schaal de uitvoer van textielproducten zal hernomen worden, welke uitvoer vóór den oorlog een belangrijken post uitmaakte van onze betalingsbalans en steeds een uiterst belangrijk percentage vertegenwoordigde van de bedrijvigheid dezer industrie.

Hieronder geven we, voor de laatste maanden, de voornaamste gegevens weer betreffende den toestand

inzake grondstofvoorziening en productie in drie hoofdsectoren der textielnijverheid. Sommige dezer statistische gegevens, uitgewerkt door het Verdeelingsbureau Textiel van het Ministerie van Economische Zaken hebben evenwel slechts een relatieve waarde, vermits de tellingen tijdens de verslagperiode nog niet op zekere en systematische wijze konden geschieden. Met ingang van September zal in deze leemte worden voorzien, door een onlangs verschenen besluit dat, door middel van een eenvormige en gedetailleerde vragenlijst, een maandelijksche verplichte telling voorschrijft der industriele en commercieele bedrijvigheid in alle textielondernemingen, derwijze dat men in de toekomst voor de verschillende sectoren der textielnijverheid over een vollediger en juistere documentatie zal beschikken dan tot dusver het geval was.

Vlas

Het verloop van de grondstofvoorziening sedert het begin van het jaar tot einde Augustus, komt duidelijk naar voren uit onderstaande tabel, waarin voor iedere maand werden opgenomen de hoeveelheden vlas en krotten die op de markt kwamen en door de spinners konden aangekocht worden, alsmede de verwerkte hoeveelheden en de voorraden in de spinnerijen.

TABEL X

Grondstoffen (tonnen)

Maand	Maandelijksche aanvoer	Verwerkte hoeveelheid	Voorraad in de spinnerijen
1945 Januari	130	40	2.100
Februari	70	10	2.100
Maart	200	100	2.300
April	600	200	2.400
Mei	400	300	2.400
Juni	550	355	2.800
Juli	1.050	355	3.600
Augustus	440	440	3.400

Zoals deze tabel doet uitschijnen, bleven de maandelijks verwerkte hoeveelheden vlas tijdens de gansche periode — behalve in Juli — deficitair dan wanneer de voorraden, die reeds vóór de beschikbaarstelling van den oogst van 1945 voorhanden waren, ruim voldoende zouden geweest zijn om de markt op normale wijze te voorzien. De ontoereikende voorziening van grondstoffen is vooral te wijten aan de boven aangestipte tendens tot voorraadvorming, die in den vlassector sterk tot uiting kwam. Deze abnormale toestand heeft reeds verscheidene malen tot tusschenkomst genoopt van de diensten van het Ministerie van Economische Zaken, welke de vlasbezitters er toe trachten te bewegen grootere hoeveelheden goederen op de markt te brengen. Een aanzienlijke verbetering in de vooruitzichten aangaande de grondstofvoorziening schijnt trouwens met ingang van November te mogen verwacht worden, vermits door toevoeging van den oogst van 1945 een enorme vlasvoorraad zal voorhanden zijn.

Vóór het binnenhalen van den nieuwen oogst, werden de gezamenlijke vlasvoorraden geraamd op ca. 25.000 ton. Hierbij komt nog de oogst van dit jaar welke buitengewoon overvloedig was, eenerzijds, wegens een sterke uitbreiding van het areaal dat van 10.500 ha in 1944 steeg tot nagenoeg 25.000 ha in 1945 en anderzijds, door een zeer hooge opbrengst, welke dit jaar gemiddeld meer dan 6.000 kg per ha bedraagt, dan wanneer een rendement van 5.000 kg reeds als goed wordt beschouwd. Onder deze voorwaarden kan men er zich rekenschap van geven welke enorme hoeveelheid op de markt zal wege wanneer de nieuwe oogst beschikbaar gesteld wordt. In ieder geval zal deze ten minste 50.000 ton bedragen; zekere ramingen gaan tot 80 en zelfs tot 100.000 ton. Dergelijke stand van zaken zou in den loop der volgende maanden tot ernstige moeilijkheden kunnen aanleiding geven op gebied der prijzen; deze laatste zouden een zeer ongunstigen terugslag dezer verzadiging kunnen ondervinden. Het is derhalve wenselijk dat spoedig passende maatregelen worden uitgewerkt ten einde den toestand op de vlasmarkt te regulariseeren.

In den loop der beschouwde periode waren de voorraden vlas in de spinnerijen vrij aanzienlijk; ze groeiden nog merkelijk aan, zooals blijkt uit tabel x. Ook hier schijnt dus een zekere voorraadvorming te hebben plaats gehad. Deze toestand is evenwel niet van uitzonderlijken aard, daar de spinners te allen tijde aanzienlijke reservevoorraden gezwingeld vlas hebben aangehouden. Dit wordt verklaard door het feit dat de spinners normaal over een voldoende voorraad moeten kunnen beschikken, opdat ze de diverse kwaliteiten zouden kunnen uitkiezen die voor de samenstelling van de verschillende draadtypen noodig zijn.

De productie der vlasspinnerijen en -weverijen tijdens de eerste acht maanden van het loopende jaar had volgend verloop :

TABEL XI

(tonnen)

Maand	Productie der vlasspinnerijen	Productie der vlasweverijen
1945 Januari	20	30
Februari	5	40
Maart	50	170
April	130	180
Mei	180	170
Juni	339	303
Juli	374	367
Augustus	441	371

Deze cijfergegevens betreffen slechts de voortbrenging in den Belgischen sector, met uitsluiting van het loonwerk voor Geallieerde — voornamelijk Engelsche — rekening. Tijdens sommige maanden was deze bedrijvigheid tamelijk aanzienlijk; aldus werden in den loop der maand Augustus door onze spinners 250 ton draad voor de Britsche militaire overheid gefabriceerd, zoodat de gezamenlijke productie der

spinnerijen voor genoemde maand zoowat 700 ton bedroeg, welk cijfer zelfs hoger ligt dan de gemiddelde maandproductie van vóór den oorlog.

Hieruit blijkt dat, sedert het begin van het jaar, groote vooruitgang geboekt werd in de voortbrenging zoowel van de spinnerijen als van de weverijen. Niettemin bleven de cijfers der laatste maanden nog ver beneden het normale vooroorlogsche productiepeil, dat in 1938, een maandgemiddelde van nagenoeg 700 ton voor de spinnerijen en van ca. 750 ton voor de weverijen bereikte. Hiermede vergeleken vertegenwoordigen de in bovenstaande tabel opgenomen productiecijfers voor de eerste acht maanden van het alleen deze coëfficiënten respectievelijk 64 en 50 pCt. voor de weverijen, terwijl voor de maand Augustus alleen deze coëfficiënten respectievelijk 64 en 50 pCt. bedroegen. In de beroepskringen der textielnijverheid is men van oordeel dat de productie der vlasspinnerijen en -weverijen spoedig het peil van 1938 zal kunnen bereiken en zelfs overtreffen, zoodra de steenkoolvoorziening dit zal toelaten.

Katoen

In den katoensector kende de grondstofvoorziening tijdens de laatste maanden het meest vlotte verloop. De eerste belangrijke aanvoeren hadden plaats van Maart-April af.

Per einde Mei was reeds een contingent van 12.500 ton ingevoerd. Nieuwe massale invoeren geschieden in Mei en Juli; aan het einde van laatstgenoemde maand was reeds een totale hoeveelheid van 35.800 ton katoen het land binnengekomen, welk cijfer per einde Augustus tot 43.229 ton was opgelopen. Naderhand is de toestand nog aanmerkelijk verbeterd dank zij den aankoop door België van een zeer belangrijken voorraad katoen, nl. ongeveer 10.500 ton, welke deel uitmaakte van de voorraden van het Amerikaansch leger in Europa.

Deze grondstofvoorziening ware ruim voldoende geweest om de spinnerijen in hun normaal vooroorlogsch productietempo te voorzien en ze evenals de weverijen toe te laten snel hun bedrijvigheid uit te breiden, zoo hier niet de steenkoolschaarschte een remmenden invloed had uitgeoefend. Na aftrek der reeds verwerkte hoeveelheden, waren de voorraden grondstoffen in de spinnerijen en in entrepôt per einde Augustus toereikend om voor verscheidene maanden een volle bedrijvigheid aan de katoenondernemingen te verzekeren.

De productie, omzeggens nihil tot in Maart, hernam van toen af in geringe mate in de spinnerijen, wier bedrijvigheid een weinig op deze der weverijen voortliep. De herneming nam geleidelijk in omvang toe — het tempo er van hing hoofdzakelijk af van de beperkte contingenten brandstof — om in Augustus een productiepeil te bereiken van 64 pCt. van het vooroorlogsch niveau voor de spinnerijen en 45 pCt. voor de weverijen. Vergeleken met dezelfde vooroor-

logsche basis, bedroeg de gezamenlijke productie voor de eerste acht maanden van het jaar, 19 pCt. in de spinnerijen en 15 pCt. in de weverijen.

Hierna volgen de effectieve productiecijfers voor de katoenspinnerijen en -weverijen van Januari tot Augustus.

TABEL XII

(tonnen)

Maand	Productie der katoenspinnerijen	Productie der katoenweverijen
1945 Januari	27	33
Februari	50	96
Maart	343	414
April	848	635
Mei	600 (1)	553 (1)
Juni	1.250	790
Juli	2.500	1.227
Augustus	3.983	1.840

(1) Achteruitgang te wijten aan de vertraging in de kolenleveringen en de beperkingen in de stroomvoorziening.

In principe hebben deze cijfers enkel betrekking op de productie in den Belgischen sector. Daar echter de bestellingen overgemaakt door de Amerikanen, in Juli-Augustus geannuleerd en aan België overgedragen werden, toen nog bijna niets geleverd was, zijn de respectieve productieprogramma's tijdens de laatste maanden in feite met elkaar versmolten.

Wol

Hoewel de wolimport aanmerkelijk lager lag dan de katoenimport, — niet alleen in absolute cijfers maar ook t.o.v. de overeenkomstige cijfers van vóór den oorlog, — was de voorziening voldoende om een vlotte dekking te verzekeren der behoeften, welke aanvankelijk door de bedrijvigheid in verband met de kolenleveringen, in de verschillende stadia van de bereiding der grondstoffen en van de productie in spinnerijen en weverijen waren bepaald. Einde Juni was een eerste contingent van 4.880 ton ingevoerd. Groote aanvoeren vonden plaats in Juli zoodat aan het einde van deze maand 10.500 ton wol het land waren binnengekomen. Met ingang van Augustus werd de toestand echter moeilijker: tijdens deze maand werd niets ingevoerd, terwijl in September slechts een hoeveelheid van 500 ton op de markt werd

gebracht. De vooruitzichten schijnen nochtans gunstiger te zijn voor het laatste kwartaal van het loopende jaar: groote aankopen werden inderdaad gedaan, met name in de Vereenigde Staten en in Zuid-Amerika, en gehoopt wordt dat deze hoeveelheden in België zullen aankomen vóór het einde van het jaar, wat ten anderen allernoodzakelijkst is zomen de bedrijvigheid in spinnerijen en weverijen wil ontwikkelen in de mate van het wenschelijke en het mogelijke.

Wegens de aanzienlijke partijen gewasschen wol welke in het begin door de Zendingen Kronacker werden aangekocht, werd de bedrijvigheid in den sector der wolbereiding tamelijk ernstig geremd. Einde Juni waren enkel 3 van de 20 inrichtingen voor het wasschen en het carboniseeren der wol, in bedrijf. Naderhand werden nochtans tamelijk groote hoeveelheden ongewasschen wol ingevoerd, hetgeen toegelaten heeft de activiteit van deze Belgische specialiteit uit te breiden.

De productie der spinnerijen en weverijen heeft zich in den loop der laatste maanden als volgt ontwikkeld:

TABEL XIII

(tonnen)

Maand	Productie der wolspinnerijen	Productie der wolweverijen
1945 Januari	90	60
Februari	180	170
Maart	670	420
April		420
Mei	1.126	408
Juni		704
Juli	533	794
Augustus	937	

DIAMANTNIJVERHEID

De heropleving in de diamantslijperijen is van buitengewoon groote beteekenis in de huidige omstandigheden. Deze industrie is ongetwijfeld de belangrijkste onzer transformatiebedrijven waarvan de producten — verkregen uit ingevoerde grondstoffen — niet moeten voorzien in de dringende prioriteits-behoeften van het binnenlandsch verbruik.

TABEL XIV

Handelsbalans der edelsteenen

MAAND	Invoer van ruwe steenen						Uitvoer van geslepen steenen					
	Door tusschenk. van den Staat		Door particulieren		Totaal		Door tusschenk. van den Staat		Door particulieren		Totaal	
	gewicht (karaat)	waarde (£)	gewicht (karaat)	waarde (£)	gewicht (karaat)	waarde (£)	gewicht (karaat)	waarde (£)	gewicht (karaat)	waarde (£)	gewicht (karaat)	waarde (£)
Januari	29.950	99.796	—	—	29.950	99.796	—	—	—	—	—	—
Februari	23.050	92.891	—	—	23.050	92.891	—	—	—	—	—	—
Maart	39.310	130.623	—	—	39.310	130.623	2.510	84.396	—	—	2.510	84.396
April	62.265	131.057	—	—	62.265	131.057	5.410	183.458	—	—	5.410	183.458
Mei	12.650	124.181	—	—	12.650	124.181	2.400	86.298	—	—	2.400	86.298
Juni	20.050	49.580	6.265	56.100	26.315	105.680	840	27.506	1.760	63.400	2.600	90.906
Juli	—	—	55.185	193.200	55.185	193.200	—	—	11.070	393.000	11.070	393.000
Augustus	—	—	118.380	352.600	118.380	352.600	—	—	12.235	448.000	12.235	448.000
Totaal ...	187.275	628.123	179.830	606.900	367.105	1.235.023	11.160	381.658	25.065	904.400	36.225 (1)—936	1.286.058 (1)—33.634
											35.289	1.252.424

Het grootste deel der productie mag op de buitenlandsche markten worden afgezet, zoodat de meerwaarde welke de steenen verkrijgen wegens hun bewerking door Belgische specialiseerde arbeiders, kan omgezet worden in een deviezenreserve ter beschikking van 's lands economie.

Tot dusver heeft het land evenwel uit dien hoofde nog geen aanzienlijke deviezenbedragen ontvangen daar, voor de eerste acht maanden van het jaar, de balans van de buitenlandsche handelstransacties der diamantnijverheid slechts met een gering batig saldo sloot. Tabel XIV geeft voor 1945 het gewicht en de waarde aan van den ingevoerden ruwen diamant en van de uitgevoerde geslepte steenen.

In den loop van het eerste halfjaar viel, om diverse redenen, bij de fabrikanten een zekere stockeering der geslepen steenen op te merken: vrees voor een waardevermindering van het geld of het inzicht aldus een drukking uit te oefenen ten einde een grooter contingent ruwe steenen te verkrijgen, waren mede oorzaak van deze voorraadvorming; anderzijds gaven sommige fabrikanten er de voorkeur aan, een gedeelte van hun producten in den binnenlandschen sluishandel af te zetten, al verloren zij hierdoor ook de mogelijkheid van latere wederveroorziening in ruwe steenen. In den loop der laatste twee maanden, lag de waarde van den diamantuitvoer echter ver boven deze van den invoer; en het komt ons voor dat voor de maand September eveneens een aanzienlijk uitvoersurplus mag worden verwacht.

De techniek van de marktreglementeering voor ruwe en geslepen steenen werden te dezer plaatse reeds uiteengezet. Tot in de maand Juni werd de productie der Antwerpsche slijperijen op de Londensche markt aan de Hambros Bank te koop aangeboden; tijdens deze maand had evenwel de overgang naar den vrijen diamanthandel plaats. Het lijkt derhalve niet uitgesloten dat het vooruitzicht van het herstel van den vrijen handel op de Belgische markt een zekere terughoudendheid bij de koopers tijdens de maanden Mei en Juni heeft uitgelokt. Inderdaad kon voor deze maanden een gevoelige vermindering van den uitvoer zoowel in gewicht als in waarde, worden opgemerkt.

Sedert Juli worden de grondstoffen aangekocht door erkende importeurs, terwijl de verdeeling der steenen geschiedt door de groothandelaars in ruw. Meesten-deels heeft de verkoop aan het buitenland rechtstreeks plaats d.w.z. zonder transitie via Londen. Het *Diamond Office* oefent evenwel controle uit op deze verschillende transacties.

De Vereenigde Staten van Amerika zijn op verre na de voornaamste afnemers voor onze diamantnijverheid; tijdens de maand Augustus, werd voor een totaal bedrag van £ 448.000 verkocht, dat als volgt over de verschillende landen verdeeld werd: Vereenigde Staten £ 403.000, Groot-Brittannië (in transitie), £ 31.000, Mexico, £ 12.000, Canada, £ 2.000. Weldra zal de Fransche en de Iersche markt voor onze producten worden opengesteld; intusschen tracht het

Diamond Office een rechtstreekschen afzet te vinden in Spanje, Britsch Indië en Egypte. De Engelsche markt blijft nog steeds gesloten, daar de diamant, als weeldeartikel, in dit land niet mag worden ingevoerd.

Deze snelle heropbloei van de Belgische diamantnijverheid moet voornamelijk worden toegeschreven aan de vakkundige superioriteit van onze gespecialiseerde arbeidskrachten. Onder begunstiging van de stagnatie der bedrijvigheid in de Belgische werkplaatsen tijdens de bezetting, hebben tal van vreemde landen de oprichting en de ontwikkeling van een nationale diamantindustrie aangemoedigd: terwijl in Juni, Antwerpen nog slechts 5.000 te werk gestelde diamantslijpers telde tegen 25.000 vóór den oorlog, waren er in de New-Yorksche industrie 4.000 werkzaam tegen 350 vóór den oorlog, in Palestina 3.800 tegen 250, in Zuid-Afrika 600 tegen 250; in de onlangs opgerichte slijperijen van Cuba, Brazilië en Canada zijn resp. 2.000, 4.000 en 200 gespecialiseerde arbeiders werkzaam. Ook te Londen is tijdens den oorlog een diamantnijverheid ontstaan. Deze concurrentie werd in de hand gewerkt door de uitwijking van tal van Belgische fabrikanten en gespecialiseerde arbeiders, al is het niet onmogelijk dat deze uitwijkingen eenmaal naar Antwerpen zullen terugkeeren. Terwijl de Antwerpsche slijperijen reeds begin 1945 terug aan het werk gingen, werd een herneming van de diamantindustrie te Amsterdam door de oorlogsomstandigheden onmogelijk gemaakt: van de 3.000 tot 3.500 vóóroorlogsche diamantslijpers te Amsterdam, blijven er amper 800 over, waarvan de meesten tot dusver werkloos waren.

De exploitatievoorwaarden in België mogen bevredigend genoemd worden: rekening gehouden met de heerschende bedrijvigheid lijkt de steenkool- en de electriciteitsvoorziening toereikend; wellicht laat de gasdruk, die soms bij het slijpen wordt aangewend, nog te wenschen over. Na een teruggang in Mei en Juni is een verbetering in de voorziening van ruwen steen ingetreden. De verdeeling der partijen gaat evenwel nog met sommige moeilijkheden gepaard: zoo beklagen de Boomsche slijperijen — trouwens van geringe relatieve beteekenis — er zich over dat ze niet de soort steenen ontvangen die het best aan hun gespecialiseerde bedrijvigheid is aangepast.

De aanwerving van arbeidskrachten heeft tot dusver geen ernstige moeilijkheden ontmoet: in Augustus waren 7.500 arbeiders te werk gesteld. In de belanghebbende kringen wordt nochtans zorg gedragen voor de vorming van nieuwe vaklieden daar de geleidelijke uitbreiding der bedrijvigheid binnenkort zou kunnen gestuit worden door de schaarschte aan gespecialiseerde arbeiders, inzonderheid kloverers, wier aantal tijdens den oorlog is teruggelopen van 2.000 tot 300. Alleen voor de categorie der zagers is het aantal ruim voldoende, vermits sinds den oorlog een gedeelte der naar Antwerpen verzonden ruwe steenen een eerste bewerking in het buitenland ondergaan.

De uitbetaalde loonen zijn in verband met de groote specialisatie der arbeidskrachten uitzonderlijk hoog: het weekloon van een doorsnee arbeider schommelt rond de fr 2.000; dit der zagers en snijders varieert van fr 2.500 tot 3.000; de klopers, waarvoor de fabrikanten tegen elkaar opbieden, verdienen van fr 5.000 tot 20.000 per week; in zekere gevallen zouden zelfs weekloonen van fr 40.000 uitbetaald zijn.

Ten overstaan van Mei 1940 onderging de prijs van ruwen diamant een hausse van 110 tot 115 pCt. voor steenen van hooge waarde en van 20 tot 30 pCt. voor gewone steenen. Wat de geslepen steenen betreft, heeft het hoge loonpeil een belangrijke prijsstijging te wege gebracht; de verzwaren der lasten uit hoofde van de hogere loonen, verschilt vanzelfsprekend naar gelang de intrinsieke waarde van den ruwen steen; voor de diamanten van klein gewicht vormen de kosten van het slijpen een belangrijker bestanddeel van den prijs dan de waarde van den steen; hier trad een hausse van 200 pCt. in t.o.v. de prijzen van Mei 1940. Anderzijds blijft bij de groote diamanten de prijsstijging beperkt tot 110-115 pCt. Overigens dient er op gewezen dat de kostprijzen der Belgische diamantnijverheid lager liggen dan deze der Amerikaanse slijperijen, waar nog hogere loonen worden uitbetaald.

LANDBOUW

A. — Teelten

De voorloopige uitslagen der telling van 15 Mei 1945 wijzen op een nieuwe vermindering der gezamenlijke oppervlakte beteelden grond tot 1.705.000 ha. In 1944 bedroeg het areaal inderdaad nagenoeg 1.717.000 ha, wat, vergeleken met het teeltjaar 1943, neerkomt op een achteruitgang van zowat 49.000 ha. Zoolks reeds in ons vorig overzicht van 's lands economischen toestand werd naar voren gebracht, was de vroege inkrimping der beteelde oppervlakte het gevolg van de overstromingen door de Duitschers veroorzaakt in bepaalde gebieden, het aanleggen van verdedigingszones en de gedwongen evacuatie. De vermindering van de gezamenlijke oppervlakte, vastgesteld door de telling van Mei 1945, moet worden toegeschreven aan dezelfde oorzaken, en meer bepaald aan verdere overstromingen in den loop der laatste bezettingsmaanden.

Tabel xv maakt het mogelijk het areaal besteed aan iedere teeltgroep tijdens de laatste twee campagnes met elkaar te vergelijken; voor 1945 is eveneens het beteelde areaal in pCt. der jaren 1941-1944 uitgedrukt. De reeds bij de telling van Januari vastgestelde tendens, de teelten voor de menselijke voeding te vervangen door voedergewassen, wordt door deze cijfergegevens bevestigd. Deze vervanging was mogelijk dank zij de afschaffing van de tijdens den oorlog ingevoerde teeltplannen. Voor de campagne 1944-1945 werd aan de landbouwers alle vrijheid

gelaten inzake bezaaiingen en beplantingen, behalve voor de aardappelen. De voorziening van de bevolking met aardappelen vormde inderdaad een zeer ernstig probleem. Daar invoer op dit gebied praktisch niet in aanmerking kwam, legde de Regeering den landbouwers de verplichting op aan deze teelt dezelfde oppervlakte te besteden als tijdens de vorige campagne. In de als voortbrengers gekende streken, werd deze verplichting doorgaans nageleefd; in andere viel daarentegen een aanzienlijke vermindering dezer teelt waar te nemen; oorzaak hiervan was inzonderheid het gebrek aan gezonde plantaardappelen en wellicht ook de weinig loonende prijs van dit product. De inkrimping van het bebouwde areaal bedraagt ongeveer 14.000 ha.

TABEL XV

Oppervlakte der verschillende teelten (duizenden ha)

Bron: Centrale Dienst voor de Statistiek

AARD DER TEELTEN	Opgenomen oppervlakte v.		Percent van 1945 t. o. v. het gemiddelde 1941-1944
	1944	1945	
I. Tarwe	197,9	167	86,5
Rogge	141,1	115	82,1
Andere broodgranen	13,7	10	76,9
Totaal...	352,7	292	84,4
II. Haver	127,5	165	117,9
Andere graangewassen	75,3	67,3	111,7
Totaal...	202,8	232,2	116,0
III. Suikerbieten	57,7	38	69,1
Vlas	10,5	24	200
Tabak	7,3	3	60,0
Oliehoudende planten	29,4	1,2	15,4
Andere nijverheidsplanten	2,6	3	100,0
Totaal...	107,5	69,2	78,4
IV. Aardappelen	102,9	89	80,2
Andere knolgewassen	70,9	90	120,0
Totaal...	173,9	179	96,2
V. Voederteelten:			
Voederplanten	70,5	89	128,1
Weiden	669,1	705	99,3
Groententeelten	35,9	34	109,7
Fruiteelten	75,9	69	109,5
Overige teelten	10,4	14	164,7
Totaal...	861,8	911	103,4
ALGEMEEN TOTAAL (1)...	1.716,7	1.705	98,8

(1) Incl. de peulvruchten geteeld voor het zaad.

In vergelijking met 1943-1944 verminderde het broodgraanareaal in 1945 met ongeveer 61.000 ha. Deze daling heeft zowel betrekking op de tarwe als op de rogge en de andere broodgranen. Daarentegen wordt een aanmerkelijke stijging vastgesteld van het haverareaal alsmede van de voederteelten; de landbouwers rekenden er immers op dat de leveringsplicht voor deze producten zou worden opgeheven, verwachting welke evenwel verkeerd is uitgevallen. Het besluit van 12 Juni 1945 betreffende de mobilisatie van den oogst 1945, voorziet immers een terugkeer naar het systeem van 1943-1944, met dit verschil echter dat enkel tarwe, masteluin en spelt als broodgranen

worden beschouwd, terwijl rogge, gerst en wintergerst aangezien worden als voedergranen. De eenig mogelijke compensatie bestaat in de levering van 1 kg ongeslacht varkensvleesch in plaats van 5 kg voedergranen. De haver dient geleverd naar rato van 300 kg per aangegeven ha. De leveringsplicht geldt voor de geheele productie van aardappelen, suikerbieten, koolzaad, peulvruchten en cichorei. Dit leveringsplan gaf aanleiding tot een gegronde critiek in de landbouwkringen. Deze oordeelden dat de leveringsplicht wenschelijk is voor aardappelen, suikerbieten, tarwe en gedeeltelijk ook voor rogge, doch dat de peulvruchten in voldoende mate voorhanden zijn, zoodat de handel hierin zou kunnen vrijgelaten worden. Anderzijds bestaat er voor haver en gerst geen enkele reden meer om den handel in deze producten niet volledig vrij te geven. Te oordeelen naar zekere, tot nog toe niet officieel bevestigde persgeruchten, zouden de landbouwkringen het pleit gewonnen hebben wat de haver betreft, zoodat hiervan geen enkele levering zou worden geëischt.

Het suikerbietenareaal is aanzienlijk afgenomen (38.000 ha tegen 57.700 ha in 1944, hetzij 33 pCt.); het gebrek aan meststoffen blijkt hiervan de oorzaak te zijn.

Wat de vlasteelt betreft — de eenige nijverheidsplant waarvan het areaal verminderd was tijdens het vorige jaar — deze beslaat een oppervlakte dubbel zoo groot als in 1944 d.w.z. de hoogste die sedert het uitbreken van den oorlog bereikt werd.

De met tabak beteelde oppervlakte, welke na 1941 voortdurend aangroeide, viel terug op het peil van genoemd jaar. De tabaksplanters vreesden immers dat deze, tijdens de bezetting zeer winstgevende teelt, veel van haar belang zou inboeten ten gevolge van den invoer van tabak van betere kwaliteit.

Zooals te verwachten viel, beslaan de teelten van oliehoudende planten in het algemeen en van koolzaad in het bijzonder — welke vóór den oorlog onbeduidend waren, doch door de propaganda van de Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie met het oog op de vetstoffenvoorziening van het land, tot 1944 onophoudend uitbreiding namen — nog slechts een uiterst beperkte oppervlakte (1.200 ha). Het is aan deze vermindering te danken, dat het vlasareaal zoo aanzienlijk kon uitgebreid worden.

De oppervlakte bestemd voor de voederteelten nam aanmerkelijk toe, zoowel wat de voederbieten, rapen, enz. (vermeld in tabel xv onder de rubriek « andere knolgewassen ») als de eigenlijke voedergewassen betreft. Voor de eerste categorie bedraagt de oppervlakte 90.000 ha tegen 70.900 ha, en voor de tweede, 89.000 ha tegen 70.500 ha. Dit mag beschouwd worden als een eerste stap in de richting van een geleidelijken terugkeer naar een vredeseconomie.

De meest opvallende aanwijzing voor de « reconversie » van den landbouw is echter de aanzienlijke vermeerdering van de weidegronden. Sedert 1941 voorzag het teeltplan het scheuren van een deel der weiden ten einde het areaal der verschillende teelten te kunnen uitbreiden. Deze politiek had de oppervlakte der weiden teruggebracht tot ongeveer 669.000 ha in 1944; volgens de telling van 1945 zouden echter reeds 35.000 ha akkergrond terug in weiden zijn omgezet. In werkelijkheid echter is dit cijfer niet zoo hoog, daar sommige landbouwers voor het teeltjaar 1943-1944, een gedeelte hunner weidegronden onder de rubriek « boomgaarden » hadden aangegeven.

Voor de groenten- en de fruitteelten — gekenmerkt door een ononderbroken uitbreiding sinds het begin van den oorlog — wijst de telling van 15 Mei op een lichte inkrimping der beteelde oppervlakte voor eerstgenoemde en een meer afgeteekende inkrimping voor laatstgenoemde teelten. Deze laatste vermindering wordt voornamelijk verklaard door het feit, dat de cijfers voor 1944 door de belanghebbenden overdreven werden om zich te onttrekken aan de verplichting een deel weidegrond te scheuren.

Tabel xvi geeft een overzicht van 's lands plantaardige landbouwproductie tijdens de jaren 1939 tot 1945. De cijfers voor de jaren 1939 tot 1944 zijn definitief, terwijl deze voor 1945 slechts ramingen zijn. Het jaar 1940 werd buiten beschouwing gelaten, daar het ten gevolge van de overrompeling van het grondgebied en de vlucht van een groot gedeelte der bevolking, als abnormaal moet worden aangezien.

TABEL XVI

**Evolutie
van de plantaardige landbouwproductie in België
van 1939 tot 1945
(duizenden tonnen)**

Bron: Centrale Dienst voor de Statistiek

Aard der teelten	1939	1941	1942	1943	1944	1945 (ramingen)	
I. Wintertarwe	349	341	349	484,8	462,4	248,1	
Zomertarwe		33,3	53,3	49,4	43,0	51,2	
Spelt		16,2	11,6	12,3	15,5	15,9	10,9
Masteluin		3,8	4,2	7,5	9,4	8,9	4,5
Rogge		349,4	289,9	316,4	331,8	313,9	158,5
<i>Totaal der broodgranen</i>	718,3	680	738,5	890,9	844,1	473,2	
II. Haver	724,2	331,1	281,2	315,2	305	325,1	
Andere niet-broodgranen	51,9	75,5	126,2	182,1	166	107,4	
<i>Totaal der niet-broodgranen</i>	776,1	406,6	407,4	497,3	471,0	432,5	
III. Suikerbieten	1.669,3	1.295,1	1.587	1.769,1	1.696,3		
Vlas (zaden)	25,1	8,3	3,6	7,2	4,8	13,5	
Oliehoudende planten	—	—	0,4	38,4	41	1,1	
IV. Vroege aardappelen	3.323,2	2.152,2	2.174,8	2.270,4	68,2	64,2	
Half-vroege aardappelen					505,7	274,2	
Late aardappelen					1.546,8	—	
V. Voedergewassen	—	—	—	—	305,9	469,7	
Gemaaide weiden	—	—	—	—	563,9	717,8	

Ofschoon dit overzicht hoofdzakelijk betrekking heeft op den huidige toestand in den landbouw, achten wij het nochtans nuttig in bovenstaande tabel de cijfergegevens voor de oorlogsjaren te hernemen. Aldus kunnen de over het algemeen weinig schitterende uitslagen van het laatste landbouwjaar beter worden beoordeeld. Behalve voor het vlas en de vlinderbloemige planten, is de opbrengst der verschillende teelten inderdaad weinig bevredigend. Het gebrek aan meststoffen en zaden, de uitputting van den grond, de droogte tijdens de maanden Juni en Juli, zijn alle oorzaak van de mislukking der oogsten.

De gezamenlijke broodgraanproductie vertoont een aanzienlijken achteruitgang; terwijl het bezaaide areaal 83 pCt. bedraagt t.o.v. 1944, zal de voortbrenging waarschijnlijk 56 pCt van de opbrengst van vorig jaar niet te boven gaan. Het gemiddelde rendement per hectare bereikt slechts 16 centenaar, dan wanneer een normale opbrengst geraamd wordt op ongeveer 28 centenaar per hectare.

Voor de niet-broodgranen is de productie ietwat beter; zij belooft 92 pCt. t.o.v. 1944, terwijl de bezaaide oppervlakte 115 pCt. bedraagt. Zulks is toe te schrijven aan de tamelijk goede haveropbrengst: de productie bereikt 325.100 ton, hetzij 107 pCt. van deze van 1944, terwijl de bezaaide oppervlakte 165.000 ha groot is, of 129 pCt. van 1944.

Gegevens nopens de opbrengst der suikerbieten zijn nog niet voorhanden; alles doet echter voorzien dat de productie deficitair zal zijn en geen 40 pCt. zal bereiken van de vooroorlogsche voortbrenging; daarenboven zal wegens gebrek aan potaschmeststoffen, het suikergehalte vermoedelijk gering zijn.

TABEL XVII

Gemiddelde opbrengst per hectare van de verschillende teelten (centenaars)

Bron: Centrale Dienst voor de Statistiek

Aard der teelten	1939	1942	1943	1944	1945 (1)
I. Wintertarwe		22	27	26	18
Zomertarwe	28	17	19	18	17
Spelt	22	15	15	17	15
Masteluin	22	17	22	20	16
Rogge	26	23	21	22	14
<i>Totaal der broodgranen</i>	27	22	24	24	16
II. Haver	28	20	25	24	20
Andere niet-broodgranen	26	24	23	22	16
<i>Totaal der niet-broodgranen</i>	28	21	24	23	19
III. Suikerbieten	307	268	326	294	6
Vlas (zaden)	6	5	6	5	6
Oliehoudende planten	16		15	14	9
IV. Vroege aardappelen			203	129	165
Half-vroege aardappel	225	240	212	217	141
Late aardappelen			190	208	
Voedergewassen	—	—	67	58	53
Gemaaide weiden	—	—	39	29	34

(1) Voorlooptige cijfers.

Daartegenover is de vlasopbrengst zeer hoog, alhoewel de koppen der jonge plantjes door de thripsen werden afgevreten; nadien is de plant echter sprietvormig doorgroeid. Deze tegenslag was nadeeliger voor de kwaliteit van het vlas dan voor de opbrengst, welke soms 9.000 kg per hectare bereikt.

De mislukking van den aardappelooft, inzonderheid van de half-vroege en de late soorten, is toe te schrijven aan het gebrek aan vreemde plantaardappelen, de schaarschte aan meststoffen en de vernielingen aangericht door den coloradokever. Het rendement der vroege aardappelen wordt geraamd op ongeveer 17 ton per hectare; dit der half-vroege zou nog geen 15 ton bereiken, terwijl het normale rendement gemiddeld op 30 ton per hectare geraamd wordt. De gezamenlijke productie der vroege en der half-vroege aardappelen belooft 338.400 ton tegen 573.900 ton in 1944.

Beter dan een lange uiteenzetting weerspiegelt tabel XVII die het gemiddelde rendement per hectare vóór en tijdens den oorlog aangeeft, de bedenkelijke landbouwopbrengst voor het teeltjaar 1944-1945, zulks in weerwil van de inspanningen door de landbouwers geleverd.

B. — *Veestapel*

Volgens de cijfergegevens van de telling van 15 Mei 1945, opgenomen in tabel XVIII, is het aantal landbouwpaarden toegenomen; het is inderdaad gestegen van 217.928 tot 246.932, na een tot 1944 aanhoudende daling wegens de Deutsche opeischingen.

Het gezamenlijk aantal runderen, dat van 1941 tot 1943 gedurig aan verminderde doch in 1944 terug een weinig toenam, is verder gestegen in 1945, zonder dat nochtans het vooroorlogsche peil bereikt werd. Evenwel is het aantal melkkoeien t.o.v. 1944 met 34.150 stuks afgenomen. Dit stemt tot ongerustheid, gelet op de groote schaarschte aan vleesch en zuivelproducten.

De vermeerdering van het aantal runderen in 1941 t.o.v. 1939, is slechts schijnbaar daar een groot aantal dieren geslacht werden in het begin van de bezetting. Deze anomalie moet worden toegeschreven aan het feit dat de cijfers voor 1939 — gesteund op ramingen — zonder twijfel beneden de werkelijkheid liggen. Al de gegevens van tabel XVIII moeten overigens als minimumcijfers worden beschouwd, aangezien het zeer waarschijnlijk is dat de betrokkenen niet altijd nauwkeurige aangiften hebben gedaan.

De varkensstapel, die gedurende den oorlogstijd soms beneden de helft bleef van het vooroorlogsche peil, geeft een aanmerkelijke vermeerdering te zien (176.706 stuks).

T. o. v. den toestand weergegeven door de telling van 15 Mei 1944, is de pluimveestapel toegenomen met 314.789 stuks, hetzij 15 pCt.; zulks is inzonderheid toe te schrijven aan de vermeerdering van het aantal leghennen: van 1.866.739 stijgt hun aantal tot 2.113.800, zegge 247.061 meer per 15 Mei 1945.

Evolutie van den Belgischen veestapel van 1939 tot 1945

TABEL XVIII

Bron: Centrale Dienst voor de Statistiek

	Veestapel in					
	1939	1941	1942	1943	1944	1945
Landbouwpaaarden	245.549	239.888	228.835	226.534	217.928	246.932
Rundoren	1.599.837	1.984.650	1.779.025	1.487.172	1.492.822	1.570.709
(incl. melkkoeien)	885.853	825.418	810.574	834.876	814.706	780.556
Varkens	855.928	501.970	401.944	416.078	444.622	621.328
Pluimvee		3.281.594	2.193.115	2.058.695	2.035.186	2.349.975

LEVENS MIDDELEN VOORZIENING

Dank zij den gestegen invoer van voedingsproducten, konden aanzienlijke verbeteringen inzake levensmiddelenvoorziening worden geboekt. In de rantsoeneeringstabellen zijn thans ruimere hoeveelheden alsmede een grootere verscheidenheid van producten, voorzien.

Evenwel worden sommige producten, waarvoor de invoer gering is ofwel geheel ontbreekt, met name aardappelen, zuivelproducten en vleesch, nog steeds karig toebedeeld. Hierdoor komt het, dat tot op heden het aantal calorieën verschafte door de levensmiddelen die in de rantsoeneeringstabellen voorkomen, nog bepaald ontoereikend blijven, niettegenstaande de opeenvolgende verbeteringen inzake ravitailleering

TABEL XIX

Invoer van levensmiddelen sedert de bevrijding

Bron: Ministerie van Voedselvoorziening.

Product	Totale ingevoerde hoeveelheid tot 1-9-1945	
Tarwe		691.341
Andero granen		261.915
waarvan : rogge	63.808	
gerst	43.097	
haver	59.647	
mais	77.013	
negerkoren	18.350	
Producten uit granen		23.805
waarvan : meel	21.781	
maïsbloem	991	
sojabloem	1.033	
Peulvruchten		26.113
Boter		1.072
Gecondenseerde en ingedampde melk ..		15.169
Melkpoeder		8.455
Margarine		83.801
waarvan : margarine	4.882	
olie	35.081	
oliehoudende zaden	43.508	
talk	330	
Suiker		(1) 9.532
Ongebrande koffie		21.198
Gebrande koffie		342
Cichoreiboonen		433
Vleesch		20.299
Reuzel		9.674
Rundvet		(1) 1.214
Eierpoeder		9.535
Rijst		3.166
Kaas		3.128
Droge vruchten		7.880
Vischconserven	(2)	18.022
Zout	(2)	23.250
Cacaoboonen	(1)	11.781
Cacaoboter (3)	(1)	240
Chocolade (3)	(1)	152

(1) Totale ingevoerde hoeveelheid per 4 Augustus 1945.
 (2) Totale ingevoerde hoeveelheid per 20 Augustus 1945.
 (3) Uitgedrukt in gewicht cacaoboonen.

sedert de bevrijding. Terwijl in de maand Augustus 1944 het officieel rantsoen 1.325 calorieën bevatte, was voor de maand Augustus 1945 dit aantal gestegen tot 2.073 tegen 2.057 in April 1945.

Tabel XIX geeft een overzichtelijk beeld van den invoer van levensmiddelen sinds de bevrijding. Er moge evenwel worden opgemerkt dat het hier meestal slechts om voorloopige cijfergegevens en zelfs ramingen gaat.

Het dagelijksch brood-rantsoen werd in de maand Juni gebracht op 400 gr tegen 350 gr tijdens de vorige maanden van 1945. Anderzijds kon de uitreiking van de officieele rantsoenen regelmatig verzekerd worden. Einde Juni was de mobiliseering van de broodgranen voortkomende van den oogst 1944-1945 nagenoeg geëindigd. Sedert dezen datum werden alle behoeften aan meel gedekt door invoer van tarwe en meelsoorten, waarvan de totale hoeveelheid, uitgedrukt in meel, gebuild tot 80 pCt. ca. 575.000 ton beliep. Eveneens op bovengenoemden datum waren in het land 173.224 ton (gebuild tot 80 pCt.) beschikbare voorraden aanwezig, bestaande uit 107.930 ton die reeds in den ravitailleeringscyclus waren opgenomen en uit ingevoerde hoeveelheden in silo's opgeslagen. Aan de hand van deze voorraden kunnen de broodbehoeften, berekend naar het huidige rantsoen, gedekt worden tot 26 November, hetzij gedurende 87 dagen. Men voorziet dat de mobiliseering van den binnenlandschen oogst 1945-1946, 190.000 ton tarwe zal opleveren terwijl thans een invoer van 20.887 ton verwacht wordt.

De aardappelvoorziening is lang niet zoo bevreemdend. Het dagrantsoen van 500 gr dat sedert de bevrijding en tot de maand Februari voorzien was, werd teruggebracht tot 400 gr in Maart, 300 gr in April, Mei en Juni en 200 gr voor Juli en Augustus. Evenwel werd er voor de maanden April en Mei een bijkomende meelbedeeling voorzien tgr compensatio van de ontoereikende aardappeldistributie.

Overigens geschiedde de aardappelbedeeling vrij onregelmatig, daar wegens de schaarschte aan transportmiddelen, de mobiliseering vertraging ondervond.

Over het algemeen konden de behoeften gedekt worden, doch met eenige vertraging. Aldus werden de behoeften voor de periode Maart-April eerst in Mei bevredigd. Voor de rantsoeneeringsperiode April-Mei

vond de verdeling eveneens plaats met een maand vertraging; voor Mei-Juni was er een tekort van nagenoeg 17.000 ton. Het ging hier echter om een theoretisch tekort; de kleinhandelaars in de groote centra weigerden inderdaad de aardappelen op te nemen daar de verbruikers ze niet kwamen weghalen wegens hun slechte kwaliteit en de kolen- en gasschaarschte. De laatst gemobiliseerde hoeveelheden van den oogst 1944 werden vooral in de gevangenissen verbruikt.

Tijdens de tweede helft van de maand Juni werd een aanvang gemaakt met de mobiliseering en de verdeling van de vroege aardappelen van den oogst 1945. De hoeveelheid er van werd geraamd op 50.000 ton (13.500 kg per ha); in werkelijkheid werden evenwel 69.501 ton gemobiliseerd, hetzij 146 pCt. t.o.v. 1944.

Voor de half-vroege aardappelen, waarvan de mobiliseering een aanvang nemen zou omstreeks midden Juli en duren zou tot omstreeks 15 Augustus, werd de mobiliseerbare hoeveelheid eveneens geraamd op 50.000 ton. Dit cijfer werd evenwel niet bereikt, zoodat, om het tekort te dekken, late aardappelen moesten geroid worden, waarvan de gezamenlijke opbrengst geraamd wordt op 850.000 ton (13.000 kg per ha). Einde Augustus waren nagenoeg 42.099 ton gemobiliseerd, d.w.z. 60 pCt. van de gemobiliseerde hoeveelheid per einde Augustus 1944.

Voor den oogst 1945 bedroeg het aantal rechtstreeks tusschen voortbrengers en verbruikers afgesloten contracten, welke op den Dienst Aardappelen waren binnengekomen, 653.864 tegen 971.644 voor den vorigen oogst, hetzij 67 pCt. Deze contracten verzekeren de voorziening van 1.991.250 personen tegen 2.331.513 in 1944 en hebben slechts betrekking op 199.125 ton, hetzij 58 pCt. t.o.v. 1944.

Op basis van een dagrantsoen van 300 gram — dat klaarblijkend ontoereikend is — schijnt de dekking der behoeften tot den volgenden oogst ruim verzekerd, op voorwaarde nochtans dat de opbrengst der late aardappelen aan de verwachtingen beantwoordt. Evenwel dient te worden opgemerkt dat, naar de beweringen van zekere deskundigen, de aardappelen dit jaar zeer moeilijk zouden bewaren.

Wat de *voedingsvetten* betreft, de toestand is zeer bevredigend inzake de *margarinevoorziening*. Daar de inlandsche voortbrenging van koolzaad en oliehoudende planten slechts 1.162 ton geraffineerde olie opleverde, tegen 9.625 ton voor de vorige campagne, moeten de behoeften aan margarine bijna uitsluitend door invoer worden gedekt. Het maandrantsoen bedroeg 400 gr in April, 750 gr in Mei, 650 gr in Juni en 750 gr in Juli en Augustus. Daarbij kwam nog een rantsoen van 200 gr reuzel en 100 gr rundvet voor April, 100 gr reuzel voor Mei en Juni en een rantsoen van 1 dl (92 gr) tafelolie voor Augustus. De reuzel, het rundvet en de olie worden eveneens ingevoerd. Een zekere hoeveelheid margarine werd naar Nederland en het Groothertogdom

Luxemburg uitgevoerd; daarenboven werden door ons land leveringen gedaan aan de 21st British Army Group.

De *melk* behoeften worden ten deele gedekt door invoer van gecondenseerde en ingedampte melk; de inlandsche voortbrenging van zuivelproducten blijft inderdaad deficitair. De aanzienlijke en herhaalde leveringen aan de ravitailleeringsdiensten hadden een vermindering van het aantal koeien ten gevolge; de overblijvende dieren zijn uitgeput wegens de slechte voeding, veroorzaakt door een haast volledig gebrek aan krachtvoerders. Al deze factoren werken ongunstig in op het rendement van den veestapel, die daarenboven zeer onderhevig geworden is aan allerhande ziekten.

De tijdens de maand Augustus geleverde hoeveelheden melk, nl. 83 miljoen liter, vertegenwoordigen nog slechts 63 pCt. der leveringen voor de overeenkomstige periode van 1943 (1).

Wat de *botervoorziening* betreft, laat de invoer zowel als de voortbrenging veel te wenschen over; het hoogste rantsoen dat tijdens de zomermaanden werd toegekend, ging dan ook 300 gram niet te boven. De boterproductie in de maand Augustus 1945 — 93 pCt. t.o.v. de voorgaande maand — bedroeg slechts 57 pCt. t.o.v. de overeenkomstige maand van 1943 (1). In Juli beliep ze 2.338 ton, tegen 2.286 ton in Juni en 2.176 ton in Mei.

Het dagelijksche *vlees* rantsoen dat tot April 25 gr bedroeg, werd in Mei tot 30 gr en in Juni en Juli tot 35 gr verhoogd waarna het in Augustus tot 30 gr werd verlaagd. Over het algemeen konden de behoeften op deze grondslagen worden gedekt, voor het grootste deel echter door middel van conserven.

De vooruitzichten in verband met de voorziening van versch vleesch zijn weinig bemoedigend, ofschoon sommige teekenen op een kentering schijnen te wijzen. De wereldschaarschte aan vleesch verhindert immers elken massalen invoer; anderzijds komt het ons voor, dat inzake veeteelt een allesbehalve doelbewuste politiek gevoerd wordt, vermits, in de huidige omstandigheden, het vee onmogelijk het gewicht kan bijwinnen dat opgeëischt wordt door de verplichte leveringen, zoodat de jonge dieren onmiddellijk geleverd worden, en de vleeschproductie inkrimpt in plaats van te stijgen. Zoo werden tijdens het tweede kwartaal van 1945, 81.752 dieren geslacht met een gezamenlijk gewicht van 14.474.304 kg, tegen 61.076 stuks met een gezamenlijk gewicht van 15.241.779 kg tijdens het eerste kwartaal.

Voor het loopende jaar geven wij in onderstaande tabel, aantal en aard der geslachte dieren.

Uit deze cijfergegevens blijkt dat de wanverhouding tusschen de slachtingen van grootvee en kalveren tot einde Juni is blijven voortbestaan.

(1) Daar de cijfers voor de maand Augustus 1944, wegens de militaire gebeurtenissen niet betrouwbaar zijn, kunnen ze niet als basis van vergelijking worden gebruikt.

TABEL XX

Aantal geslachte dieren
(12 slachthuizen)

MAAND	Grootvee	Paarden	Kalveren	Varkens en biggen	Schapen, lammeren, geiten
1945 Januari	7.876	372	5.669	2.754	208
Februari	8.420	188	8.069	2.247	206
Maart ...	8.902	163	13.347	2.534	115
April	9.400	149	14.575	3.043	452
Mei	6.427	185	17.351	3.316	1.120
Juni	6.905	122	16.692	2.649	366
Juli	11.204	143	17.329	3.307	647
Augustus	18.628	132	19.353	2.679	1.501

De daling van het gemiddeld gewicht der geslachte dieren is een aanwijzing voor de uitputting van onzen veestapel. Wat het grootvee betreft, 21.732 stuks werden tijdens het tweede kwartaal van 1945 geslacht tegen 25.198 tijdens het eerste kwartaal; deze slachtingen leverden resp. 8.037.229 kg en 11.399.878 kg vleesch op, hetgeen beteekent dat het gemiddeld gewicht per geslacht dier 370 kg bedroeg tijdens het tweede kwartaal tegen 452 kg tijdens het eerste.

Het blijkt evenwel dat het rendement der slachtingen er thans ietwat op vooruitgegaan is, dank zij een voor de voederteelten eerder gunstigen zomer en den invoer van veevoeders, waarvan een overzicht gegeven wordt in onderstaande tabel XXI.

TABEL XXI

Invoer van veevoeders sedert de bevrijding
(tonnen)

Bron : *Ministerie van Voedselvoorziening*

PRODUCT	Ingevoerde hoeveelheid per 1 September 1945
Bereid voeder	20.093
Lijnkoeken	33.669
Voeder voor pluimvee	216
Totaal...	53.978

Ten einde de lasten die op onzen rundveestapel drukken te verminderen door een verzachting der leveringsverplichtingen welke hem op onherstelbare wijze dreigen aan te tasten, wordt de massaproductie van varkensvleesch ten zeerste aanbevolen. Een ernstige anomalie belemmert nochtans het vetmesten van varkens; er bestaat inderdaad weinig of geen verschil tusschen den werkelijken aankoop prijs der biggen en den prijs waartegen het vetgemeste varken moet worden geleverd. Anderzijds zou, om de productie van varkensvleesch te stimuleeren, meer vrijheid dienen gelaten inzake levering van rogge, gerst, wintergerst, enz.

Voor de *gezamenlijke gerantsoeneerde producten* wordt de huidige toestand weergegeven in tabel XXII. Het is klaar dat de opmerkingen nopens de cijfers van tabel XIX eveneens en a fortiori gelden voor de gegevens van onderstaande tabel.

TABEL XXII

Verzamelstaat der gerantsoeneerde voedingsproducten
(tonnen)

Bron : *Ministerie van Voedselvoorziening*.

PRODUCT	Voorraad	Vooruitzichten voor de rantsoeneeringsperiode		Vereischte hoeveelheden voor de rantsoeneeringsperiode Aug. Sept. (65 ^e periode)		Ge-raamd saldo per 12-9-1945
		Inland-sche productie	Invoer	Rant-soen in grammen (1)	Totale behoefte	

Producten voorkomend op de rantsoeneeringstabel :

Bloem	173.224	—	16.70 ^c	295	60.000	165.928
Gebrande koffie	5.082	—	1.66 ^c	350	3.090	3.659
Margarine (2) ..	21.461	—	2.043	750	9.841	13.663
Spijsofie	—	—	—	100	—	—
Cichorei	1.585	—	—	50	440	1.145
Boter	1.072	2.000	2.73 ^b	200	1.650	4.100
Suiker	18.302	—	450	1.000	8.650	10.102
Gedroogde groent.	14.351	—	—	300	2.750	11.601
Eieren in poeder	4.487	—	—	140	1.26 ^c	3.227
Reuzel	3.892	—	2.00 ^c	100	875	3.024
Vleesch	1.754	7.266	—	900	7.886	1.184
Rijst	2.085	—	52 ^c	200	2.08 ^c	527

Producten niet opgenomen in de rantsoeneeringstabel :

Melkpoeder	4.080	—	—	—	—	4.080
Kaas	3.054	—	—	—	—	3.054
Gedroogd fruit ..	86 ^c	—	—	—	—	860

- (1) Maandrantsoen, behalve voor brood.
(2) Uitgedrukt in geraffineerde olie.

ARBEIDSMARKT.

Bij den aanhef van deze uiteenzetting werd in groote trekken een beeld geschetst van de economische evolutie tijdens de laatste maanden. Wij deden opmerken dat de vermindering der werkloosheid als de beste maatstaf voor den vooruitgang van 's lands economische bedrijvigheid kan worden beschouwd; dit criterium is inderdaad degelijker dan de cijfergegevens over den omvang van de productie, daar in deze laatste de goederen in verwerking niet zijn opgenomen, waarvoor nochtans aanzienlijke arbeidskrachten zijn te werk gesteld.

Derhalve schijnt het wenschelijk aan het einde van dit exposé een overzicht te geven van den terugslag onzer jongste economische evolutie op de arbeidsmarkt.

In den loop van de zeer moeilijke periode der eerste zes maanden na de bevrijding was de werkloosheid dermate toegenomen, dat het aantal werklozen tijdens den heelen duur van dit halfjaar het overeenkomstig gemiddelde van elk der laatste vijf jaar vóór den oorlog te boven ging. Deze stagnatie in 's lands bedrijvigheid bereikte haar laagtepunt tegen het einde van Januari 1945: het aantal dagelijks gecontroleerde werklozen steeg inderdaad in de week van 28 Januari tot 3 Februari tot het maximumcijfer van 303.953 eenheden.

De verdere aanwerving van arbeidskrachten door de Geallieerde overheid en de steeds grootere benutting van ons economisch potentieel hadden in de volgende maanden een drastische inkrimping van de

werkloosheid ten gevolge, zowel wat de mannelijke als de vrouwelijke arbeidskrachten betreft; deze inkrimping hield regelmatig aan tot einde April, zoodat tijdens de week van 22 tot 28 April het daggemiddelde der gecontroleerde werkloozen gedaald was tot 125.642 eenheden.

TABEL XXIII

Aantal gecontroleerde werkloozen.

Bron: Voorloopig Steunfonds voor onvrijwillige Werkloozen.

Periode	Daggemiddelde der gecontroleerde werkloozen per week (1)			Vermeerdering of vermindering (absolute cijfers)	
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Vermeerdering	Vermindering
Van 1 tot 7 April (2)...	91.439	51.315	142.754		7.355
Van 8 tot 14 April.....	86.118	48.481	134.599		8.155
Van 15 tot 21 April.....	83.625	46.695	130.320		4.279
Van 22 tot 28 April.....	81.643	43.999	125.642		4.678
Van 29 April tot 5 Mei..	81.958	44.256	126.214	572	
Van 6 tot 12 Mei.....	83.332	43.384	126.716	502	
Van 13 tot 19 Mei.....	86.171	41.924	128.095	1.379	
Van 20 tot 26 Mei.....	90.029	42.104	132.133	4.038	
Van 27 Mei tot 2 Juni...	90.700	39.429	130.129		2.004
Van 3 tot 9 Juni.....	92.012	36.557	128.569		1.560
Van 10 tot 16 Juni.....	91.413	34.599	126.012		2.557
Van 17 tot 23 Juni.....	89.921	32.912	122.833		3.179
Van 24 tot 30 Juni.....	89.267	31.578	120.845		1.988
Van 1 tot 7 Juli.....	88.543	34.273	122.816	1.971	
Van 8 tot 14 Juli.....	82.182	35.785	117.967		4.849
Van 15 tot 21 Juli.....	78.893	37.395	116.288		1.679
Van 22 tot 28 Juli.....	83.197	40.038	123.235	6.947	
Van 29 Juli tot 4 August.	77.209	38.033	115.242		7.993
Van 5 tot 11 Augustus..	79.862	38.986	118.848	3.606	
Van 12 tot 18 Augustus..	85.979	40.935	126.914	8.066	
Van 19 tot 25 Augustus..	74.459	38.405	112.864		14.050
Van 26 Aug. tot 1 Septemb.	73.790	38.062	111.852		1.012

(1) Het daggemiddelde is het gewoon rekenkundig gemiddelde van het aantal gecontroleerde werkloozen per arbeidsdag in den loop van een week; in deze telling is de half-time arbeider beschouwd op gelijken voet als de geheel werklooze; het daggemiddelde der gecontroleerde werkloozen is dus hooger dan het aantal verloren arbeidsdagen per dag.

(2) In het Tijdschrift voor Documentatie en Voortlichting, Maart-April 1945, blz. 148, werden de overeenkomstige cijfers voor de voorgaande weken opgenomen.

Zoo tijdens de maanden Mei, Juni, Juli en Augustus de verdere arbeidsherneming in bepaalde weken scheen plaats gemaakt te hebben voor een tijdelijke vermeerdering van de werkloosheid, viel niettemin over het geheel een aanhoudende uitbreiding van de arbeidsgelegenheid op te merken, vermits einde Augustus het aantal gecontroleerde werkloozen gedaald was tot 111.752 eenheden, hetzij 36 pCt. van het maximumcijfer dat zeven maanden vroeger was geboekt.

Het is niet van belang ontbloeit meer uitvoerig de bewegingen in de werkloosheid tijdens de laatste vier maanden na te gaan. Van 29 April tot 26 Mei steeg het daggemiddelde der gecontroleerde werkloozen met 6.491 eenheden; feitelijk had deze aangroei uitsluitend betrekking op de mannelijke arbeidskrachten, in welke groep het aantal werkloozen toenam van 81.643 tot 90.029 eenheden terwijl daartegenover het aantal vrouwelijke werkloozen terugliep van 43.999 tot 42.104. In den loop van deze periode bleek het werkaanbod vanwege gerepatrieerde krijgsgevangenen, weggevoerden en arbeiders de vraag naar arbeidskrachten te overtreffen.

Tijdens de volgende weken kende de tewerkstelling van de gerepatrieerden een vlotter verloop: de factor

repatriëring die de tendens tot vermindering van de werkloosheid in den weg stond, was tijdens de periode 27 Mei-30 Juni oorzaak van een aanmerkelijke daling van het aantal vrouwelijke werkloozen; inderdaad, door den terugkeer van hun echtgenoot verloren tal van vrouwen hun hoedanigheid van gezinshoofd en derhalve ook hun recht op steungeld. In de maand Juni verminderde de werkloosheid in totaal met 11.288 eenheden.

Daarentegen viel tijdens de eerste drie weken van Juli een aangroei van de vrouwelijke werkloosheid waar te nemen, dan wanneer het aantal mannelijke werkloozen een vermindering te zien gaf. Voor de geheele periode werden gezamenlijk 4.557 arbeidskrachten weder te werk gesteld.

De periode gaande van 22 Juli tot einde Augustus was gekenmerkt door bewegingen van grooteren omvang met onregelmatige tendens: oorzaak hiervan was de tijdelijke sluiting van talrijke werkplaatsen wegens betaald verlof, waardoor de leden van het personeel die hierop geen aanspraak konden maken, werkloos werden. Desniettemin was aan het einde der beschouwde periode de werkloosheid andermaal teruggelopen; in de week van 15 op 21 Juli bedroeg het daggemiddelde der gecontroleerde werkloozen 116.288 eenheden; tijdens de laatste week van de maand Augustus was dit cijfer verder gedaald tot 111.852 eenheden; deze verbetering had uitsluitend betrekking op de mannelijke werkloozen, wier aantal met 5.103 verminderde.

Deze uiteenzetting zou zeker niet volledig zijn, moest hier geen gewag gemaakt worden van de vermindering tijdens de laatste maanden der bij de Geallieerde overheid te werk gestelde arbeidskrachten: begin September waren in dezen sector nog slechts 114.000 personen werkzaam tegen 135.000 in de week van 24 tot 30 Juni. Een vergelijking met de gegevens betreffende de voorgaande weken is moeilijk daar pas sedert de laatste week van Juni, de bij de Geallieerden te werk gestelde havenarbeiders in de telling zijn opgenomen; het hierboven vermelde totaalcijfer van 135.000 omvatte 22.000 haven- en 113.000 andere arbeiders.

De gunstige evolutie van de arbeidsmarkt die hierboven werd onderstreept is des te belangrijker daar zij haar oorzaak vindt in de herneming van 's lands economische bedrijvigheid: ondanks de repatriëring van een aanzienlijk aantal arbeiders uit Duitsland en een verminderde tewerkstelling van arbeidskrachten door de Geallieerden is — afgezien van bepaalde seizoen- en toevallige schommelingen — de arbeidsmarkt algemeen gekenmerkt door een aanhoudende tendens tot opslorping van de werkloosheid.

De bevestiging van bovenstaande beschouwingen wordt geleverd door de wijze waarop het aantal arbeidsbemiddelingen van het Voorloopig Steunfonds voor onvrijwillige Werkloozen (voorheen Nationale Dienst voor Werkloosheidsverzekering en Arbeidsbe-

middeling), onder de diverse werkgevers verdeeld is. De statistiek der plaatsingen van steun genietende geheel werklozen werd pas sedert Maart 1943 opge- maakt; de gegevens hieromtrent werden in onder- staande tabel XXIV geresumeerd.

Uit deze tabel blijkt dat het relatieve aan- deel van de Belgische industriele bedrijvigheid in de absorptie van de werkloosheid t.o.v. de werk-

verschaffing door de Geallieerden steeds aan belang toenam. Terwijl in de maanden Januari en Februari 1945 slechts 25 pCt. van de werkzoekenden in de Bel- gische economie werden ingeschakeld, was in Augustus deze verhouding gestegen tot meer dan 35 pCt. De overeenkomstige absolute getallen vertoonen zelfs voor Juni en Juli een lichte stijging, ondanks de maande- lijksche vermindering van het aantal werklozen.

TABEL XXIV

Arbeidsbemiddelingen (1)

Bron : Voorlooppig Steunfonds voor onvrijwillige Werklozen

	Maart 1945		April 1945		Mei 1945		Juni 1945		Juli 1945		Augustus 1945	
	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal
Geallieerde militaire overheid	21.778	67,2	12.504	66,0	6.184	58,2	5.016	42,2	6.952	49,7	4.445	44,1
Provinciën, gemeenten of andere publiekrechtelijke instellingen...	716	2,2	413	2,2	149	1,4	60	0,5	85	0,6	64	0,4
Ondernemingen te werk gesteld aan gesubsidieerde openbare werken...	254	0,8	31	0,2	42	0,4	257	2,2	11	0,1	5	—
Overige ondernemingen	9.653	29,8	6.002	31,6	4.259	40,0	6.549	55,1	6.935	49,6	5.508	55,5
Totaal...	32.403	100	18.950	100	10.634	100	11.882	100	13.983	100	10.082	100

(1) Het betreft hier uitsluitend steun genietende geheel werklozen (mannen en vrouwen die door bemiddeling van het Voorlooppig Steunfonds voor onvrijwillige Werklozen werden te werk gesteld).

Overigens moge worden opgemerkt dat de werk- looze arbeidskrachten die door eigen middelen een werkgelegenheid vonden, in deze cijfergegevens niet zijn opgenomen.

Sedert de maand Maart wordt eveneens door het Voorlooppig Steunfonds voor onvrijwillige Werklozen een statistiek opgemaakt waarin de werkzoekende,

steun genietende geheel werklozen naar bedrijfsgroep zijn ingedeeld. Deze statistiek geeft beter dan de opgave van al de werkzoekenden, een nauwkeurig beeld van den bedrijvigheidsgraad in elken sector.

Hierna volgen de belangrijkste gegevens uit deze statistiek.

TABEL XXV

Indeeling der werkloosheid naar bedrijfsgroep (1)

Bron : Voorlooppig Steunfonds voor onvrijwillige Werklozen

BEDRIJFSGROEP	Einde Maart 1945		Einde April 1945		Einde Mei 1945		Einde Juni 1945		Einde Juli 1945		Einde Augustus 1945	
	Absolute Cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal	Absolute cijfers	pCt. van het totaal
Textielnijverheid	52.036	28,0	42.401	31,3	38.694	28,3	33.488	26,4	34.338	29,2	34.126	29,9
Metaalnijverheid	24.331	13,1	12.094	8,9	13.479	9,9	13.212	10,4	10.910	9,3	10.188	8,9
Civiele constructies	13.574	7,3	10.870	8,0	11.241	8,2	10.417	8,2	8.767	7,5	7.752	6,8
Steen, ceramiek, glas, diamant (2) ..	9.357	5,0	6.198	4,6	7.038	5,2	6.153	4,8	4.881	4,1	4.547	4,0
Vervoer	8.444	4,6	988	0,7	6.857	5,0	7.076	5,6	6.837	5,8	6.237	5,5
Mijnen	1.618	0,9	447	0,3	369	0,3	365	0,3	330	0,3	296	0,3
Houtbewerking	7.373	4,0	5.274	3,9	5.796	4,2	5.522	4,3	4.673	4,0	4.140	3,6
Ongeschoolden	38.090	20,5	30.216	22,3	32.316	23,7	30.139	23,7	26.834	22,8	26.224	23,0
Overigen	30.756	16,6	37.086	20,0	20.766	15,2	20.579	16,3	20.041	17,0	20.438	18,0
Totaal...	185.579	100	135.572	100	136.556	100	126.951	100	117.617	100	114.048	100

(1) Het betreft hier uitsluitend steun genietende geheel werklozen (mannen en vrouwen) ingeschreven als werkzoekenden bij het Voorlooppig Steunfonds voor onvrijwillige Werklozen.

(2) Incl. de steengroeven.

Vergelijken wij de absolute getallen per einde Maart met deze per einde Augustus, dan blijkt dat de daling van de werkloosheid alle sectoren bestrijkt die in deze tabel zijn opgenomen. In drie belangrijke groepen komt de herneming, evenwel naar verhouding van de gezamenlijke tendens, minder sterk tot uiting; het betreft hier nl. de textielnijverheid, het transport- wezen en de groep der ongeschoolde arbeiders.

In de textielnijverheid was het aantal werkzoe-

kenden het hoogst : per einde Augustus telde deze groep 34.126 werklozen hetzij 30 pCt. van het totaal cijfer. Zulks neemt niet weg dat — zooals reeds vroeger in deze uiteenzetting werd onderstreept — er een schaarschte heerscht aan geschoolde arbeidskrachten zoodat in dezen sector de uitbreiding van de bedrij- vigheid hierdoor meer en meer wordt belemmerd. Reeds wens er op gewezen dat zekere takken van het textielbedrijf nog inactief zijn, hetzij omdat

hun fabricage een laatste stadium vormt van het verwerkingsproces, hetzij omdat hun producten niet beantwoorden aan vitale verbruiksbehoeften; daarbij zagen we dat de textiel fabrieken vooral specialisten vragen en, ten slotte, dat het niet uitgesloten is dat het hoge cijfer der werkzoekenden in het textielbedrijf per einde Augustus geforceerd is, wegens de onrechtmatige inschrijving van een aantal lieden die feitelijk een inkomen vinden in den sluikehandel.

De inkringing van de werkloosheid komt het minst tot uiting in het transportwezen; oorzaak hiervan zijn de afdankingen van een groot aantal havenarbeiders die bij de Geallieerden waren te werk gesteld.

Voorts bleef het aantal ingeschreven ongeschoolde werklozen zeer belangrijk: per einde Maart bereikte het 38.090 eenheden hetzij 20,5 pCt. van het totaal, terwijl het per einde Augustus slechts gedaald was tot 26.224 eenheden, hetzij 23 pCt. van het totaal. Reeds vroeger werd in dit *Tijdschrift* gewezen op de tendens bij de Belgische arbeiders om zich te laten inschrijven als ongeschoolde werkzoekenden, zulks in de hoop een werkgelegenheid te vinden bij de Geallieerde autoriteiten. Uit een onderzoek ingesteld op 15 Mei 1945 door het *Voorloopig Steunfonds*, waarbij 70.000 arbeiders, werkzaam bij de Geallieerden, betrokken waren, bleek dat hiervan 40.000 als ongeschoolden waren te werk gesteld, dan wanneer slechts 20.000 onder hen aanvankelijk onder deze categorie mochten ingedeeld worden; de overigen hadden er dus aan verzaakt het vak uit te oefenen waarin ze gespecialiseerd waren; het lijkt geen twijfel dat deze verplaatsing van arbeidskrachten een risico van latere ongeschiktheid van onze productieve krachten medebrengt; dit gevaar is des te ernstiger daar in vele sectoren de verschijnselen van een schaarschte aan geschoolde werkkrachten in aantal toenemen.

Ten slotte moge nog worden opgemerkt, dat ondanks den aanzienlijken teruggang in April van het aantal werklozen in de metaalnijverheid, per einde Augustus nog 10.158 werkzoekenden in dezen nijverheidstak ingeschreven waren; vroeger werd reeds gewezen op de omstandigheden die een hereniging van de bedrijvigheid op korten termijn in deze industrie belemmeren.

Gaan we de geographische verspreiding der werkloosheid na, dan blijkt het zwaartepunt in het Vlaamsche gedeelte van het land te liggen.

Hiervan getuigen de hierna volgende verhoudingscijfers over de verdeling van het aantal werklozen in Vlaanderen, Wallonië en Brabant, op verschillende tijdstippen:

	Week van 12 tot 18 November 1944	Week van 25 Februari tot 3 Maart 1945	Week van 3 tot 9 Juni 1945	Week van 25 Augustus tot 1 Septemb. 1945
Vlaamsche gebieden	70,4	67	77,6	80,6
Waalische gebieden	21,8	22	16,6	14
Brabant	7,8	11	5,8	5,4
	100	100	100	100

Sinds de bevrijding heerscht in Vlaanderen een veel ernstiger werkloosheid dan in Wallonië; de afwijking is te aanzienlijk opdat ze alleen op rekening van het verschil in bevolkingscijfer in de twee gebieden zou kunnen gebracht worden. Tijdens de eerste maanden van het jaar kende de tewerkstelling in Vlaanderen, wegens het werkaanbod door de Geallieerden, een relatief sneller verloop. Naderhand was het verloop van de arbeidsmarkt evenwel gunstiger in Wallonië. Deze omstandigheden vinden wellicht hun verklaring in de localisatie van de textielnijverheid en van de havens, in welke sectoren nog steeds een belangrijke werkloosheid heerscht.

De wekelijksche uitgaven aangegeven door de instellingen die met de uitkeering van den werklozensteun belast zijn, bedroegen voor de eerste acht maanden van het jaar in totaal ca. fr 987,7 miljoen. In verband hiermede zij in herinnering gebracht dat voor de periode van twintig weken, gaande van 14 October 1944 tot 3 Maart 1945, het bedrag der uitbetaalde vergoedingen fr 901,6 miljoen bereikte.

In den loop van het jaar verminderde de last van deze uitkeeringen tot in Mei; in Juni en Juli steeg het bedrag der uitkeeringen opnieuw, waarna in Augustus andermaal een vermindering viel waar te nemen; hierna volgen deze cijfergegevens:

(miljoenen franken)

Januari	213,2
Februari	177,8
Maart	121,6
April	112,2
Mei	83,2
Juni	88,4
Juli	105,4
Augustus	85,8

Overigens daalde het daggemiddelde der uitgaven aangegeven door de instellingen belast met de uitkeeringen, van fr 8,88 miljoen in Januari 1945 tot fr 3,73 miljoen in Augustus 1945.

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officieele bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemeene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij in extenso overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij hooger bedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. Algemeene economische en sociale wetgeving
- II. Geld-, bank- en financieuzen
- III. Landbouw
- IV. Nijverheid
- V. Arbeid
- VI. Binnenlandsche handel
- VII. Buitenlandsche handel
- VIII. Verkeerswezen
- IX. Prijzen en loonen
- X. Rantsoeneering en ravitailleering
- XI. Wederopbouw en oorlogsschade

I. — ALGEMEENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING

Ministerieel besluit van 3 Mei 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad van het Schoeisel (Staatsblad, 1 Juni 1945, bl. 3512). — Erratum (Staatsblad, 29 Juni 1945, bl. 4189).

Ministerieel besluit van 15 Mei 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad van het Bont en Kleinvel. — Erratum (Staatsblad, 29 Juni 1945, bl. 4189).

Ministerieel besluit van 16 Mei 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad Rubber (Staatsblad, 3 Juni 1945, bl. 3565).

Ministerieel besluit van 18 Mei 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad Papiergroothandel (Staatsblad, 1 Juni 1945, bl. 3514).

Ministerieel besluit van 18 Mei 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad Handel in Ertsen en Metaalwaren (Staatsblad, 2 Juni 1945, bl. 3539).

Ministerieel besluit van 26 Mei 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad van den Kolengroothandel (Staatsblad, 3 Juni 1945, bl. 3580).

Ministerieel besluit van 1 Juni 1945

houdende wijziging van het voorloopig bestuur van den Bedrijfsraad der Groeven (Staatsblad, 7 Juli 1945, bl. 4402).

Besluit van 4 Juni 1945

tot wijziging van het ministerieel besluit houdende oprichting van den Bedrijfsraad der Pharmaceutische Nijverheid (Staatsblad, 6 Juli 1945, bl. 4).

Besluit van 4 Juni 1945

houdende wijziging van het koninklijk besluit dd. 3 Augustus 1939, gegeven in uitvoering van artikel 21 der wet van 15 December 1937 betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood. — Subsidies aan de erkende lijfrentemutualiteiten (Staatsblad, 21 Juli 1945, bl. 4749).

Besluitwet van 6 Juni 1945

houdende oprichting van een Algemeen Regeeringscommissariaat voor de Bevordering van den Arbeid (Staatsblad, 23 Juni 1945, bl. 4016).

Gelet op de opportuniteit de pogingen te coördineeren die tot dusver, zoo door de regeering als door het particulier initiatief werden aangewend om de hoedanigheid van 's lands productie te verbeteren, en gelet op de noodzakelijkheid deze pogingen in de toekomst te ontwikkelen; — Gelet op het nut de kwalitatieve beroepsbevordering der arbeiders van alle categorieën te begunstigen, alsmede hun sociale informatie uit te breiden ten bate van hun eigen volmaking en meteen in het belang van de maatschappij waarin zij voortaan een steeds aanzienlijker aandeel van de gemeenschappelijke voorlichting en actie op zich zullen moeten nemen; — Gelet op de zedelijke en stoffelijke voordeelen die moeten voortspruiten uit de bevordering van den arbeid tot den rang eener der kostbaarste waarden van ons nationaal erfgoed; — Gelet op artikel 1, §§ 2 en 5, der wet van 20 Maart 1945, waarbij aan den Koning buitengewone machten zijn verleend; — Op de voordracht van den Eerste-Minister, de in Raad vergaderde Ministers gehoord, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — Bij het Kabinet van den Eerste-Minister wordt een Algemeen Regeeringscommissariaat voor de Bevordering van den Arbeid ingesteld.

Art. 2. — Dit Commissariaat zal werken onder de contrôle van den Eerste-Minister. Het algemeen beheer ervan zal verzekerd worden door een Commissaris-generaal en een Adjunct-Commissaris-generaal, bijgestaan door het noodige personeel.

Art. 3. — Dit Commissariaat zal aan den Eerste-Minister met redenen omkleede voorstellen moeten voorleggen betreffende de maatregelen die tot het uitvoeren van zijn opdracht het best geschikt zijn. De opdracht zal er inzonderheid in bestaan de zoo door de openbare besturen als door het particulier initiatief reeds aangewende pogingen te ordenen om de werking van alle arbeidskringen ten bate van de verbetering van 's lands productie te coördineeren, alsmede om meteen de kwalitatieve bevordering van de arbeiders en de uitbreiding van hun professioneele en sociale informatie in de hand te werken.

Art. 4. — Onder het gezag van den verantwoordelijken Minister, zal het alle initiatieven nemen om, ten bate van dergelijke taak van openbaar belang, de medewerking van de belanghebbende kringen op te wekken.

Art. 5. — De Eerste-Minister is belast met de uitvoering van deze besluitwet, die in werking zal treden op den dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Besluitwet van 9 Juni 1945

tot wijziging van sommige bepalingen der wetgeving betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit arbeidsongevallen (Staatsblad, 5 Juli 1945, bl. 4335).

Ministerieel besluit van 9 Juli 1945

tot wijziging van het ministerieel besluit dd. 17 Maart 1945, houdende oprichting van den Bedrijfsraad der Kleeding- en Confectienijverheid (Staatsblad, 18 Juli 1945, bl. 4675).

Besluit van 9 Juli 1945

tot wijziging van het ministerieel besluit houdende oprichting van den Bedrijfsraad Handel in Ertsen en Metaalwaren (Staatsblad, 18 Juli 1945, bl. 4675).

Ministerieel besluit van 14 Juli 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad van den Kolenkleinhandel (Staatsblad, 21 Juli 1945, bl. 4744).

Ministerieel besluit van 14 Juli 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad Handel in Bewerkte Tabak, Rookartikelen en Toebehooren (Staatsblad, 21 Juli 1945, bl. 4744).

Ministerieel besluit van 14 Juli 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad Hout-handel (Staatsblad, 22-23-24 Juli 1945, bl. 4770).

Ministerieel besluit van 14 Juli 1945

houdende oprichting van den Bedrijfsraad Handel in Bouwmaterialen (Staatsblad, 22-23-24 Juli 1945, bl. 4771).

II. — GELD-, BANK- EN FINANCIEWEEZEN

Ministerieel besluit van 1 Mei 1945

betreffende de aangifte en het deponeren van Belgische effecten aan toonder onder zich gehouden buiten het Belgisch grondgebied (Staatsblad, 2 Juni 1945, bl. 3534).

Overwegende dat het past, betreffende de Belgische effecten aan toonder onder zich gehouden buiten het Belgisch grondgebied, de uitvoeringsmodaliteiten vast te stellen der besluitwet van 6 October 1944, aangevuld door deze van 21 November 1944, betreffende de Belgische en vreemde effecten; — Gelet op de artikelen 5, 10 en 32^a van bewuste besluitwet; — Gelet op het ministerieel besluit van 24 Januari 1945 betreffende de Belgische effecten aan toonder onder zich gehouden door Belgische gerepatrieerden en in België gerepatrieerde vreemdelingen, — Besluiten :

Artikel 1. — In uitvoering der artikelen 5 en 10 der besluitwet van 6 October 1944 en onverminderd de beschikkingen van het ministerieel besluit van 24 Januari 1945, moeten de aangifte en het gelijktijdig deponeren der Belgische effecten aan toonder in het buitenland onder zich gehouden door in het buitenland verblijvende of gevestigde natuurlijke of

rechtspersonen, gedaan worden in elk land, bij een der banken die erkend werden door het hoofd van de Belgische Diplomatieke Zending of, bij zijn ontstentenis, door de beroepsconsul welke rechtspraak bezit in dit land, en binnen de door dezen laatste vastgestelde termijnen.

Art. 2. — De voorschriften van artikel 1 zijn niet van toepassing op de Belgische effecten aan toonder onder zich gehouden op Fransch grondgebied, in Zwitserland, in Belgisch Kongo en in Ruanda-Urundi.

Art. 3. — Buiten de vermeldingen voorgeschreven door de artikelen 7, 8 en 10 der besluitwet van 6 October 1944, moet de aangifte vermelden :

- 1° de nationaliteit van den eigenaar der effecten;
- 2° de voorwaarden en den datum van verkrijging der effecten door hun huidigen eigenaar;
- 3° eventueel den datum waarop de effecten aangegeven werden door hun eigenaar of hun houder in uitvoering van vreemde wettelijke maatregelen.

Art. 4. — De aanduiding der nummers van de effecten in de aangifte vervangt het opmaken van de bij artikel 10 der besluitwet van 6 October 1944 bedoelde lijst.

Art. 5. — De drie exemplaren van de aangiften worden door de banken overgemaakt aan het hoofd der Belgische Diplomatieke Zending of, bij zijne ontstentenis, aan den beroepsconsul.

Ministerieel besluit van 26 Mei 1945

betreffende den vrijen omloop van de ter beurs verhandelde effecten (Staatsblad, 1 Juni 1945, bl. 3510).

Gelet op de besluitwet van 18 Mei 1945, waarbij aan den Minister van Financiën de noodige macht verleend wordt om de voorwaarden en modaliteiten van den terugkeer tot den vrijen omloop buiten den kring der banken te regelen van de Belgische toondereffecten en buitenlandsche effecten die niet bezwaard zijn met een voorrecht ten bate van de Schatkist; — Gelet op de artikelen 14, 15, 19, 27 en 31 van de besluitwet van 6 October 1944, betreffende de Belgische en vreemde effecten, — Besluit :

Artikel 1. — De artikelen 14 en 15 van de besluitwet van 6 October 1944, betreffende de Belgische en vreemde effecten, zijn niet van toepassing op de effecten voorzien van een bewijs van aangifte van het bij dit besluit gevoegd model, wanneer deze effecten niet geblokkeerd zijn ter voldoening van artikel 19 van bewuste besluitwet.

Art. 2. — Tot nadere beschikking, mag dit bewijs van aangifte slechts na verkoop ter beurs worden opgemaakt.

Art. 3. — Het bewijs van aangifte mag slechts worden gesteld op de formulieren door den Minister van Financiën ter beschikking gesteld van de banken en de beurscommissiën die aan de Schatkist rekening verschuldigd zijn.

Art. 4. — Het bewijs van aangifte wordt opgemaakt door de bank die de aangifte gedaan of in ontvangst genomen heeft, ter voldoening aan de besluitwet van 6 October 1944 of bij welke de effecten werden getransfereerd na de aangifte.

Art. 5. — De aangever mag echter zijn aangifte bij een effectenhandelaar laten transfereeren. In dat geval wordt het bewijs van aangifte, op verzoek van den effectenhandelaar, opgemaakt door den dienst die daartoe door de Beurscommissie zal worden opgesteld. Het organisatiereglement van dezen dienst zal door de Beurscommissie ingesteld en ter goedkeuring van den Minister van Financiën worden voorgelegd.

Art. 6. — Wanneer een aangifte bij een effectenhandelaar getransfereerd is, is deze ertoe gehouden de krachtens artikel 19, van de besluitwet van 6 October 1944, te blokkeeren sommen en effecten ten name van zijn cliënt in een bank te deponeeren.

Art. 7. — Bij verkoop ter beurs van toondereffecten voortvloeiend uit de conversie van niet bij artikel 27 van de besluitwet van 6 October 1944 bedoelde effec-

ten op naam, wordt het bewijs van aangifte op verzoek van het emitteerend lichaam opgemaakt door de Beurscommissie van Brussel.

Art. 8. — Een ambtenaar van het Ministerie van Financiën wordt bij de beurscommissie gedelegeerd met het oog op de toepassing van dit besluit.

Art. 9. — Dit besluit treedt in werking den dag waarop het in het *Staatsblad* is bekendgemaakt.

Ministerieel besluit van 26 Mei 1945

betreffende het bewijs van eigendom der Belgische effecten aan toonder op een vroegeren datum dan 10 Mei 1940 (Staatsblad, 1 Juni 1945, bl. 3511).

Gelet op artikel 19 der besluitwet van 6 October 1944, betreffende de Belgische en vreemde effecten, welke inzonderheid beschikt dat de opbrengst van de vervreemding of van de terugbetaling van Belgische effecten aan toonder geheel ter vrije beschikking van de rechthebbenden staat, wanneer, onder door den Minister van Financiën te bepalen voorwaarden, wordt verantwoord dat de vervreemde of terugbetaalde effecten sedert een vroegeren datum dan 10 Mei 1940 aan hun tegenwoordigen eigenaar toebehooren; — Gelet op artikel 31 dat deze beschikking toepasselijk maakt op de vreemde effecten, — Besluit :

Artikel 1. — De eigenaar van Belgische of vreemde effecten, aangegeven overeenkomstig de voorschriften der besluitwet van 6 October 1944, mag beschikken over de geheele opbrengst van de vervreemding of van de terugbetaling van gezegde effecten mits overlegging :

1° Hetzij van een attest op ongezegeld papier afgeleverd door een bankinrichting, een wisselagent of een wisselagent-correspondent, hetwelk vaststelt dat op een vroegeren datum dan 10 Mei 1940, de vervreemde of terugbetaalde effecten, door zijn tusschenkomst en voor rekening van gezegden eigenaar of van een persoon waarvan hij de rechthebbende is bij wijze van erfenis, het voorwerp van een der volgende verrichtingen hebben uitgemaakt :

a) aankoop, inschrijving, kosteloze toekenning, ruiling of vernieuwing van effecten;

b) open bewaargeving of deposito ten titel van inpandgeving;

c) nederlegging met het oog op deelneming aan een algemeene vergadering van aandeelhouders of obligatiehouders van de emitteerende vennootschap;

d) nederlegging van het effect of van een coupon met het oog op den verkoop of de uitoefening van een recht van inschrijving op een uitgifte van nieuwe effecten;

e) nederlegging met het oog op de hercouponeering, de regularisatie of de afstempeling der effecten.

2° Of van een attest op ongezegeld papier, afgeleverd door de emitteerende inrichting, hetwelk vaststelt dat de effecten door haar rechtstreeks afgegeven werden aan gezegden eigenaar of aan een persoon waarvan deze laatste de rechthebbende is bij wijze van erfenis :

hetzij in uitvoering van een verrichting met een vroegeren datum dan 10 Mei 1940 welke in de voorzieningen van n° 1, littera's *a*, *c*, *d* en *e* valt;

hetzij ingevolge de omzetting in effecten aan toonder van een inschrijving op naam die vóór 10 Mei 1940 bestond op naam van gezegden eigenaar of van een persoon waarvan deze laatste de rechthebbende is bij wijze van erfenis;

hetzij in uitvoering van artikel 24 der wet van 24 Juli 1921, betreffende de ongewilde buitenbezitting van effecten aan toonder, of van artikelen 5 en 8 van het koninklijk besluit van 4 November 1921 en wanneer het verzet van vóór 10 Mei 1940 dagteekent.

3° Of van een authentiek afschrift of uittreksel op ongezegeld papier, van een akte verleden of opgemaakt vóór 10 Mei 1940 door een openbaar of ministerieel officier, die het bestaan aan 't licht brengt van effecten in het patrimonium van gezegden eigenaar of van een persoon waarvan deze laatste de rechthebbende is bij wijze van erfenis.

Art. 2. — Het bewijsstuk moet al de aanduidingen bevatten die toelaten de effecten en hun eigenaar te identificeeren, en de nummers der effecten en den datum der verrichting waar naar het document verwijst vermelden.

Art. 3. — Indien het bij artikel 1 voorzien document opgemaakt is op naam van een persoon waarvan de tegenwoordige eigenaar de rechthebbende is bij wijze van erfenis, moet het feit van de erfelijke overdracht bevestigd worden onderaan gezegd document, hetzij door den notaris die de nalatenschap vereffend heeft, hetzij door den ontvanger ten wiens kantore de aangifte van nalatenschap nedergelegd werd.

Deze bevestiging is niet vereischt indien de bank reeds in het bezit is van een stuk dat de erfelijke overdracht vaststelt.

Art. 4. — De bewijsstukken voorzien bij onderhavig besluit worden bewaard door de banken die de aangifte onder zich hebben en door de beurscommissiën en overgelegd aan de ambtenaren aangewezen door de Minister van Financiën, overeenkomstig artikel 32° der besluitwet van 6 October 1944, aangevuld door deze van 21 November 1944.

Art. 5. — Een ambtenaar van het Ministerie van Financiën wordt gedelegeerd bij de beurscommissiën teneinde te waken over de toepassing van onderhavig besluit.

Art. 6. — Dit besluit treedt in werking den dag waarop het in het *Staatsblad* is bekendgemaakt.

Ministerieel besluit van 28 Mei 1945

betreffende de heropening van de Fondsen- en Wisselbeurzen (Staatsblad, 1 Juni 1945, bl. 3512).

Gelet op artikel 3 van het besluit van den Regent dd. 18 Mei 1945, waarbij een eind gemaakt wordt aan de gedeeltelijke of geheele tijdelijke geldigheid van sommige besluiten van de

Secretarissen-generaal, betreffende beursgelegenheden en houdende regeling van de modaliteiten van heropening der Fondsen- en Wisselbeurzen, — Besluit :

De Fondsen- en Wisselbeurzen worden heropend, op datum van 4 Juni 1945.

Ministerieel besluit van 30 Mei 1945

genomen ter uitvoering van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt (Staatsblad, 2 Juni 1945, bl. 3535).

Gelet op de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt, — Besluiten :

Artikel 1. — Ter uitvoering van artikel 11 van de besluitwet van 6 October 1944 zijn de buiten het Belgisch grondgebied verblijvende of gevestigde natuurlijke of rechtspersonen verplicht tot aangifte en deponeering, voor rekening van den eigenaar, van de buiten omloop gestelde Belgische biljetten van *fr* 100, *fr* 500, *fr* 1.000 en *fr* 10.000 welke zij buiten België onder zich hadden op datum van 9 October 1944.

Art. 2. — De voorschriften van artikel 1 zijn niet van toepassing op de personen die verblijf houden of gevestigd zijn in Belgisch-Kongo en in de mandaatgebieden, in het Vereenigd Koninkrijk Groot-Brittannië en Noord-Ierland, in het moederlandsch grondgebied van Frankrijk en Nederland en in de Helvetische Republiek.

Art. 3. — De aangifte en de gelijktijdige deponeering van de biljetten moeten geschieden in handen van een diplomatieken vertegenwoordiger of van een Belgischen beroepsconsul, binnen den termijn vastgesteld, voor elk land, door het Hoofd van de Belgische diplomatieke zending of, bij diens ontstentenis, door den beroepsconsul die in dat land rechtsmacht heeft.

Art. 4. — Elke verklaring wordt door den deponent gedagteekend en onderteekend en moet inzonderheid vermelden :

1° naam, voornamen en verblijfplaats van den aangever en, in voorkomend geval, van den eigenaar;

2° aanduiding van de nationaliteit van den aangever en van den eigenaar;

3° aanduiding van het getal en het nummer der biljetten van *fr* 100, *fr* 500, *fr* 1.000 en *fr* 10.000;

4° verklaring onder eede hetzij dat de aangegeven biljetten eigendom van den aangever zijn, hetzij dat zij eenen door den aangever aangeduiden derde toebehooren;

5° voorwaarden en datums van verkrijging van de biljetten door den huidige eigenaar; alle verantwoordingsstukken worden bijgevoegd.

De aangifte wordt in drievoud opgemaakt. Een afzonderlijke verklaring per eigenaar is vereischt.

Art. 5. — De in artikel één aangeduide personen zijn verplicht tot het aangeven, binnen den overeenkomstig de bepalingen van artikel 3 vastgestelden termijn, de van de buiten omloop gestelde Belgische biljetten van *fr* 100, *fr* 500, *fr* 1.000 en *fr* 10.000 waarvan zij op datum 9 October 1944 eigenaar mochten zijn en welke zich in België mochten bevinden, niet in het bezit van een derde.

Deze in drievoud opgemaakte, gedagteekende en onderteekende aangifte moet vermelden :

1° naam, voornamen en verblijfplaats van den aangever en, in voorkomend geval, van den eigenaar ;

2° aanduiding van de nationaliteit van den aangever en van den eigenaar ;

3° aanduiding van het totaal bedrag der biljetten ;

4° verklaring onder eede hetzij dat de aangegeven biljetten eigendom van den aangever zijn, hetzij dat zij eenen door den aangever aangeduiden derde toebehooren ;

5° voorwaarden en datum van verkrijging van de biljetten door den huidige eigenaar.

Besluit van den Regent van 1 Juni 1945

betreffende de vrijmaking van vermogens welke tijdelijk onbeschikbaar werden gesteld (Staatsblad. 4-5 Juni 1945, bl. 3600).

Gelet op de besluitwet van 6 October 1944, betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt, gewijzigd of aangevuld door de latere wettelijke bepalingen, en inzonderheid door de besluitwet van 5 Februari 1945; — Gelet op de besluitwet van 28 October 1944, betreffende de ruiling en de neerlegging van de Duitse en Belgische bankbiljetten in de gebieden die onder Duitsch administratief stelsel werden geplaatst; — Gelet op de besluitwet van 12 October 1944, waarbij zekere fiscale zegels uit den omloop onttrokken werden; — Op de voordracht van den Minister van Financiën en op eensluidend advies van den Minister van Economische Zaken. — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — Worden vrijgelaten, de vermogens welke tijdelijk onbeschikbaar werden gesteld bij toepassing :

a) van de besluitwet van 6 October 1944 betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt ;

b) van de besluitwet van 28 October 1944 betreffende de ruiling en de neerlegging van de Duitse en Belgische bankbiljetten in de gebieden die onder Duitsch administratief stelsel werden geplaatst ;

c) van de besluitwet van 12 October 1944, waarbij zekere fiscale zegels uit den omloop onttrokken werden, voor zoover het bedrag van de ingediende biljetten of van de depositeorekeningen niet hooger dan *fr* 15.000 was, bij den aanvang van de muntverrichtingen.

Art. 2. — De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in werking treedt den dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Besluit van 2 Juni 1945

betreffende de aflossing van de Zwitsersche en Nederlandsche klassen van preferente aandelen der Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen (Staatsblad, 11-12 Juni 1945, bl. 3760).

Ministerieel besluit van 11 Juni 1945

tot wijziging van artikel 7 van het ministerieel besluit van 10 April 1945, betreffende het aangeven en deponeren van Belgische bankbiljetten onder zich gehouden door natuurlijke of rechtspersonen, op Zwitsersch grondgebied gevestigd of verblijvend (Staatsblad, 14 Juni 1945, bl. 3807).

Gelet op de besluitwet van 6 October 1944, betreffende de biljetten van de Nationale Bank van België alsmede de gelddeposito's in landsmunt en inzonderheid op artikel 11, gewijzigd bij besluitwet van 11 December 1944; — Gelet op artikel 7 van het ministerieel besluit van 10 April 1945, betreffende het aangeven en deponeren van Belgische bankbiljetten onder zich gehouden door natuurlijke of rechtspersonen, op Zwitsersch grondgebied gevestigd of verblijvend, — Besluit :

Artikel 1. — Artikel 7 van het ministerieel besluit van 10 April 1945, betreffende het aangeven en deponeren van Belgische bankbiljetten, onder zich gehouden door op Zwitsersch grondgebied verblijvende of gevestigde natuurlijke personen of rechtspersonen wordt ingetrokken en door onderstaande schikkingen vervangen : « aangeven en deponeren moet uiterlijk tegen 23 Juni 1945 geschieden ».

Art. 2. — Onderhavig besluit treedt in werking dan dag van bekendmaking in het *Staatsblad*.

Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel

Reglement n° 1 betreffende den in- en uitvoer van waarden, genomen ter uitvoering van de artikels 7, 14 en 19 van het besluit van den Regent van 6 October 1944, betreffende de wisselcontrôle (Staatsblad, 14 Juni 1945, bl. 3813).

Besluitwet van 22 Juni 1945

betreffende de aangifte van betalingen verricht onder de bezetting door of voor rekening van hetzij Duitse, hetzij in een door Duitschland bezet land gevestigde autoriteiten, lichamen, ondernemingen en staatsonderhoorigen (Staatsblad, 27 Juli 1945, bl. 4807).

VERSLAG AAN DEN REGENT

De financieele toestand van het land werd ernstig in gevaar gebracht door de stelselmatige uitbuiting van 's Lands patrimonium door den bezetter. Deze uitbuiting kwam inzonderheid tot uiting in een aanzienlijke vermeerdering van de Rijks-schuld en in voorschotten van de Nationale Bank aan de Emissiebank tot het beloop van 64 miljarden frank. De vijand heeft zoogenaamd de *clearing* en de oorlogsbelastingen grotendeels aangewend, enerzijds, tot betaling van goederen en diensten, en anderzijds, tot afkoop in het buitenland van aan Belgen toebehoorende activa.

Het hoort aan het Parlement zich uit te spreken omtrent de door de regering ingediende fiscale ontwerpen.

Doch het schijnt intusschen onmisbaar de noodige documentatie te voltooien om de toekomstige liquidateurs van de Emissiebank, de fiscale administraties en het militair gerecht in de mogelijkheid te stellen degenen die voordeel haalden uit de bezetting in overeenstemming met den eenparigen wil van de openbare meening te treffen.

Ongetwijfeld zullen de archieven van de Emissiebank, die van de in België gevestigde Duitse banken, die van sommige vijandelijke diensten of ondernemingen alsmede die van de Belgische banken het mogelijk maken, dank zij een langdurig en minutieus werk, een zeer groot aantal operatiën weer in elkaar te zetten. Doch het is te wenschen, dat men binnen zeer korten tijd over een door de betrokkenen zelf aangelegde, systematische documentatie beschikt. De oprechtheid van de onder deze voorwaarden ingediende aangiften zal gewaarborgd zijn doordat de administratie dezelve op haar gemak zal kunnen verifiëren.

Volgens het ontwerp slaan de aangiften op de sommen en waarden ontvangen van den bezetter of van vijandelijke staatsonderhoorigen hetzij rechtstreeks, hetzij door bemiddeling van de Emissiebank, van de te Brussel gevestigde Duitse banken, van Belgische banken of van elken anderen tusschenpersoon.

Wel te verstaan zijn de betrokkenen, wier aangiften door tusschenpersonen werden gedaan, er niet van ontslagen hun aangifte in te dienen.

Onder waarden dienen verstaan de betalingen verricht anders dan in specie, zooals de betalingen onder den vorm van Schatkis-certificaten of certificaten van de Emissiebank, de betalingen in waarden of roerende voorwerpen, het tenietgaan van schuldvorderingen onder eender welken vorm, enz.

Gelet op de wet van 20 Maart 1945, waarbij aan den Koning, voor een beperkten duur, buitengewone machten worden toegekend; — Gelet op de dringende noodzakelijkheid; — Op de voordracht van den Minister van Financiën en op advies van de in Raad vereenigde Ministers; — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — Elke natuurlijke persoon die tusschen 10 Mei 1940 en 1 November 1944 in België verblijft gehouden heeft en elke rechtspersoon die gedurende hetzelfde tijdperk in België eender welke activiteit uitgeoefend heeft zijn gehouden tot aangifte, bij de Emissiebank, van de sommen en waarden die zij uit om 't even welken hoofde voor eigen rekening of als intermediair ontvangen hebben, hetzij van een dienst afhankelijk van de bezettende overheid, hetzij van een voor rekening van de bezettende overheid optredend persoon of lichaam, hetzij van een persoon of lichaam van vijandelijke nationaliteit of van een met Duitschland verbonden nationaliteit, hetzij van een persoon of lichaam in een door Duitschland bezet land gevestigd op het oogenblik van de betaling.

Art. 2. — Moeten niet worden aangegeven :

1° de sommen bij wijze van persoonlijke bezoldiging toegekend als loon of wedde, wanneer deze minder bedragen dan *fr* 5.000 per maand;

2° de sommen ontvangen ingevolge occasioneele aankopen bij kleinhandelaars gedaan door alleenstaande leden van de vijandelijke strijdkrachten onder de normale voorwaarden van den kleinhandel;

3° de door Belgische openbare besturen naar aanleiding van requisitie gestorte vergoedingen;

4° de ten bate van een en denzelfden persoon verrichte stortingen, waarvan het globaal bedrag, over het bezettingstijdperk, *fr* 100.000 niet te boven gaat.

Art. 3. — Een enkele aangifte dient in duplo aangelegd voor elken beneficiant van sommen en waarden, volgens een door den Minister van Financiën vastgelegde formule.

Deze aangifte moet alle aanduidingen verstrekken die identificeering mogelijk maken van den beneficiant, alsmede van de ordergevers en de bankorganismen of andere organismen door wier toedoen de betalingen worden verricht.

De aangifte dient derwijze gesteld dat zij een algemeene aanduiding geeft omtrent den aard van de operatiën die de oorzaak waren van de aangegeven betalingen.

Art. 4. — De aangiften worden in ontvangst genomen op de door den Minister van Financiën te bepalen datums.

Art. 5. — Niet-aangifte of onnauwkeurigheid en ernstig verzuim in de aangifte worden gestraft met één tot vijf jaar gevangenisstraf en met een geldboete van *fr* 700 tot *fr* 700.000, of met slechts één dezer straffen.

Daarenboven moeten de niet aangegeven sommen en waarden aan den Staat worden teruggegeven.

De wet van 24 Juli 1921 op de opdecieimen is niet van toepassing op de hierboven voorziene straffen.

Al de bepalingen van boek I van het Strafwetboek zullen worden toegepast.

Art. 6. — Benevens de officieren van gerechtelijke politie zijn de ambtenaren en beambten van de besturen der Thesaurie en Staatsschuld, van de directe belastingen, van registratie en domeinen en van douanen en accijnzen alsmede de bankreviseuren ertoe bevoegd de overeenkomstig vorenstaand artikel bestrafte overtredingen te bekeuren.

De aan deze besluitwet onderworpen ondernemingen en instellingen zijn gehouden tot mededeeling, zonder overplaatsing, aan de door den Minister van Financiën aangewezen ambtenaren, van hun registers, repertoriën, boeken, akten en elk ander bescheid betreffende hun activiteit, opdat bedoelde ambtenaren er zich van zouden kunnen vergewissen dat de bepalingen van deze besluitwet nageleefd worden.

Art. 7. — De Emissiebank zal de administratiekosten betreffende de ontvangst en de rangschikking der aangiften voorschieten.

Zij mag, in overleg met den Minister van Financiën, de tusschenpersonen bezoldigen voor het werk door hen verricht tot opmaking van de borderellen betreffende de voor rekening van hun cliënteel geïnde sommen.

Art. 10. — Deze besluitwet treedt in werking den dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Ministerieel uitvoeringsbesluit van 16 Juli 1945

in verband met de besluitwet van 22 Juni 1945 betreffende aangifte van betalingen, verricht tijdens de bezetting door of voor rekening van hetzij Duitse, hetzij in een door Duitschland bezet land gevestigde autoriteiten, organismes, ondernemingen en staatsonderhoorigen (Staatsblad, 27 Juli 1945, bl. 4809).

Gelet op de artikelen 3 en 4 van de besluitwet van 22 Juni 1945 betreffende de aangiften van betalingen, verricht tijdens de bezetting door of voor rekening van hetzij Duitse, hetzij in een door Duitschland bezet land gevestigde autoriteiten, organismen, ondernemingen en staatsonderhoorigen — Besluit :

Artikel 1. — De bij artikel 3 van de besluitwet van 22 Juni 1945 voorgeschreven aangiften dienen in duplo opgemaakt te worden op formulieren, die ter beschikking van de belanghebbenden worden gesteld bij den zetel van de Nationale Bank van België of bij een van haar provinciale agentschappen. De belanghebbenden kunnen tevens formulieren bekomen op verzoek, gericht aan de Emissiebank, Dienst der Aangiften, de Berlaimontstraat, 15, te Brussel.

Art. 2. — De aangiften moeten behoorlijk ingevuld aan de Emissiebank, Dienst der Aangiften, de Berlaimontstraat, 15, te Brussel, worden teruggestuurd naar gelang ze worden aangelegd, en uiterlijk op 30 September 1945.

Art. 3. — Er moet een aangifte per begunstigde worden opgemaakt en er moeten zooveel aangiften worden opgemaakt als er begunstigten zijn.

Art. 4. — De aanduiding van de in betaling ontvangen bedragen omvat, tegen hun nominale waarde, de schatkistcertificaten en de certificaten van de Emissiebank, die voor de totale of gedeeltelijke regeling van schuldvorderingen werden in ontvangst genomen.

Art. 5. — Onderhavig besluit treedt in werking den dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

**Accoord tusschen de Regeering van Zijne Majesteit
in het Vereenigd-Koninkrijk
en de Belgische Regeering,**

betreffende de bezittingen in het Vereenigd-Koninkrijk die aan in België verblijvende personen toebehooren (Staatsblad, 19 Juli 1945, bl. 4702).

Dit besluit, dd. 6 October 1944, bevestigt zekere schikkingen bestemd om, naar hun wederzijdsche belangen, de Engelsche en Belgische wetgevingen, in overeenstemming te brengen, inzake het uitvoeren van de sequestratie der in het Vereenigd-Koninkrijk gelegen bezittingen en toebehoorend aan personen of vennootschappen die in België hun verblijfplaats of zetel hebben.

Op den tekst van het accoord volgt een briefwisseling tot toelichting van zekere punten.

III. — LANDBOUW

Besluitwet van 29 Mei 1945

ter aanvulling van die van 8 November 1944 betreffende de liquidatie der Nationale Landbouw- en Voedingscorporatie (Staatsblad, 16 Juni 1945, bl. 3870).

Besluit van 12 Juni 1945

betreffende de mobilisatie van den oogst 1945 (Staatsblad, 16 Juni 1945, bl. 3874). — Erratum (Staatsblad, 4 Juli 1945, bl. 4311).

IV. — NIJVERHEID

Ministerieel besluit van 14 April 1945

waarbij het opmaken van een maandelijksche statistiek van de bedrijvigheid in de electriciteitsnijverheid wordt voorgeschreven (Staatsblad, 3 Juni 1945, bl. 3567).

Ministerieel besluit van 14 April 1945

waarbij het opmaken van een maandelijksche statistiek van de bedrijvigheid in de metaalverwerkende nijverheid wordt voorgeschreven (Staatsblad, 4-5 Juni 1945, bl. 3608).

Ministerieel besluit van 14 April 1945

waarbij het opmaken van een maandelijksche statistiek van de bedrijvigheid in de papiernijverheid wordt voorgeschreven (Staatsblad, 3 Juni 1945, bl. 3578).

Ministerieel besluit van 28 April 1945

waarbij het opmaken van een maandelijksche statistiek van de bedrijvigheid in de non-ferro metaalnijverheid wordt voorgeschreven (Staatsblad, 3 Juni 1945, bl. 3581). — Erratum (Staatsblad, 16-17 Juli 1945, bl. 4657).

Ministerieel besluit van 14 April 1945

waarbij het opmaken van een maandelijksche statistiek van de bedrijvigheid in de ijzerindustrie wordt voorgeschreven (Staatsblad, 4-5 Juni 1945, bl. 3601).

Ministerieel besluit van 28 April 1945

waarbij het opmaken van een maandelijksche statistiek van de bedrijvigheid in de tabaksnijverheid wordt voorgeschreven (Staatsblad, 15 Juni 1945, bl. 3841).

Ministerieel besluit van 15 Juni 1945

waarbij het opmaken van een maandelijksche statistiek van de bedrijvigheid der goederen wordt voorgeschreven (Staatsblad, 16-17 Juli 1945, bl. 4657).

Besluit van 2 Juli 1945

betreffende de contrôle op de stocks van scheikundige meststoffen (Staatsblad, 18 Juli 1945, bl. 4676).

V. — ARBEID

Organiek besluit van den Regent van 26 Mei 1945

betreffende de inrichting van het Voorloopig Steunfonds voor onvrijwillige werklozen (Staatsblad, 25-26 Juni 1945, bl. 4082).

Besluitwet van 6 Juni 1945

houdende oprichting van een Algemeen Regeeringscommissariaat voor de Bevordering van den Arbeid (Staatsblad, 23 Juni 1945, bl. 4016). — (Zie ook rubriek I.)

Ministerieel besluit van 31 Mei 1945

gegeven in uitvoering van artikel 4, alinea 3, en van artikel 10 der besluitwet van 21 Mei 1945, betreffende de verplichte inschrijving met het oog op de tewerkstelling en betreffende de burgerlijke mobilisatie van personen en ondernemingen (Staatsblad, 13 Juni 1945, bl. 3779).

Besluitwet van 9 Juni 1945

tot wijziging van sommige bepalingen der wetgeving betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit arbeidsongevallen (Staatsblad, 5 Juli 1945, bl. 4335).

VIII. — VERKEERSWEZEN

Besluit van 13 Juni 1945

tot aanvulling van het besluit van 12 Februari 1945, genomen in uitvoering van de besluitwet van

31 Januari 1945 waarbij een algemeene telling der motorvoertuigen wordt verordend (Staatsblad, 8 Juli 1945, bl. 4435).

IX. — PRIJZEN EN LOONEN

Besluit van 28 April 1945

houdende vaststelling der maximumprijzen der primaire derivaten van kolenteer en derivaten van lichte oliën afkomstig van gasdebenzolcering of distillatiefabriek (Staatsblad, 20 Juni 1945, bl. 3969).

Besluit van 30 Mei 1945

houdende vaststelling der prijzen aan de producenten uit te betalen voor de producten van den oogst van 1945 (Staatsblad, 2 Juni 1945, bl. 3541).

Besluit van 24 Mei 1945

houdende vaststelling van maximumprijzen voor het vervoer van goederen met motorvoertuigen (Staatsblad, 1 Juni 1945, bl. 3508).

Ministerieel besluit van 30 Mei 1945

betreffende de herziening van het bedrag der pacht-prijzen (Staatsblad, 4-5 Juni 1945, bl. 3613).

Ministerieel besluit van 25 Mei 1945

houdende reglementeering voor het aanrekenen van het uurloon in het witsteenbedrijf voor werken in eigen beheer (Staatsblad, 2 Juni 1945, bl. 3540).

Ministerieel besluit van 31 Mei 1945

houdende regeling van de prijzen der eieren (Staatsblad, 7 Juni 1945, bl. 3680).

Ministerieel besluit van 25 Mei 1945

houdende wijziging van dit van 25 Februari 1945 houdende vaststelling der maximumprijzen voor klompen (Staatsblad, 10 Juni 1945, bl. 3744).

Ministerieel besluit van 31 Mei 1945

houdende vaststelling van de maximumprijzen van het ingevoerd magere melkpoeder (Staatsblad, 7 Juni 1945, bl. 3680).

Ministerieel besluit van 1 Juni 1945

tot wijziging en aanvulling van dat van 12 October 1944, houdende vaststelling der maximumprijzen der producten, stoffen, eet- of koopwaren (Staatsblad, 10 Juni 1945, bl. 3744).

Gelet op het besluit van 1 September 1944 der in Raad vergaderde Ministers op het bevestigen van de onder de bezetting opgelegde prijzen; — Gelet op de besluitwet dd. 22 Januari 1945, betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementeering betreffende de bevoorrading van het land; — Herzien het ministerieel besluit dd. 12 October 1944, houdende vaststelling der maximumprijzen der producten, stoffen, eet- of koopwaren; — Overwegende dat de bepalingen der artikelen 10 en 11 van het besluit van 12 October 1944 toelaten aan de handelaars op de verkochte producten marges toe te passen des te hooger naargelang de aankooprijzen belangrijker zijn; — Overwegende dat, op het oogenblik dat een belangrijken invoer van goederen verwacht wordt, het noodzakelijk is de binnenlandsche prijzen te doen dalen om ze op het peil der buitenlandsche prijzen terug te brengen; — Overwegende dat het desaangaande noodzakelijk is het spel der handelsmarges, genomen door de groothandelaars en de kleinhandelaars, te regelen. — Besluit :

Artikel 1. — Voor het vaststellen der verkoopprijzen van hun waren mogen de groothandelaars en kleinhandelaars hun kostprijs (zooals hij bepaald wordt door artikel 2) niet verhoogen met een marge hooger dan het dubbel van de marge in absolute waarde die ze namen gedurende het referentietijdperk (zooals het bepaald wordt door artikel 3).

Art. 2. — De kostprijs der groothandelaars en kleinhandelaars wordt vastgesteld op dezelfde manier als gedurende het uitgekozen referentietijdperk en omvat den aankooprijzen vermeerderd met de factuur-, overdracht- en luxetaxen en, eventueel, met de tol- en accijsrechten.

Art. 3. — Voor de handelaars, rechtspersonen, is het referentietijdperk het burgerlijk dienstjaar 1938 of 1939 naar keuze van den belanghebbende.

Voor de handelsvennootschappen is het referentietijdjaar het laatste boekjaar, afgesloten vóór 1 September 1939.

Art. 4. — In de gevallen waar de toepassing van artikel 1 van onderhavig besluit voor het geheele handelsbedrijf een bruto winst geeft die lager is dan het bedrag der exploitatiekosten, dient de belanghebbende het te bewijzen vóór de Centrale Prijsregelende Commissie. Deze geeft er verslag van aan den Minister van Economische Zaken, die een afwijking aan de bepalingen van de vorige artikelen kan toekennen.

Art. 5. — Er moet melding gemaakt worden op al de facturen, op al de productie- en verdeelingsstadia van den datum van de prijzengoedkeuring door de Centrale Prijsregelende Commissie of van het besluit dat de prijzen vaststelt.

Art. 6. — Onderhavig besluit vervangt de bepalingen van artikelen 10 en 11 van het besluit van 12 October 1944.

Art. 7. — Elke inbreuk op de bepalingen van onderhavig besluit wordt opgespoord, vastgesteld, vervolgd en bestraft overeenkomstig de bepalingen van hoofdstukken II en III van de besluitwet dd.

22 Januari 1945 betreffende het beteugelen van elke inbreuk op de reglementeering betreffende de bevoorrading van het land.

Art. 8. — Onderhavig besluit treedt in werking op den dag der bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

Ministerieel besluit van 2 Juni 1945

houdende vaststelling der prijzen van rijst (Staatsblad, 7 Juni 1945, bl. 3681).

Ministerieel besluit van 2 Juni 1945

houdende vaststelling van de maximumprijzen voor gebrande koffie, verpakt voor den verkoop aan verbruiker (Staatsblad, 7 Juni 1945, bl. 3682).

Ministerieel besluit van 15 Juni 1945

houdende vaststelling van de prijzen der inlandsche vroege aardappelen afgeleverd door den producent tusschen 15 en 28 Juni 1945 (Staatsblad, 17 Juni 1945, bl. 3905).

Ministerieel besluit van 20 Juni 1945

tot wijziging en aanvulling van dat van 1 Juni 1945, houdende vaststelling der maximumprijzen der producten, stoffen, eet- of koopwaren. — Erratum (Staatsblad, 18 Juli 1945, bl. 4676).

Ministerieel besluit van 22 Juni 1945

houdende vaststelling van den prijs van de inlandsche vroege aardappelen afgeleverd door den producent tusschen 24 en 30 Juni 1945 (Staatsblad, 24 Juni 1945, bl. 4056).

Besluit van 28 Juni 1945

houdende vaststelling der prijzen van fossiel-hout (spriet) (Staatsblad, 1 Juli 1945, bl. 4244).

Ministerieel besluit van 28 Juni 1945

houdende vaststelling der maximumprijzen der parfines (Staatsblad, 4 Juli 1945, bl. 4305).

Ministerieel besluit van 28 Juni 1945

houdende regeling van de prijzen van de ingevoerde vijgen, verdeeld in het kader der ravitailleering (Staatsblad, 4 Juli 1945, bl. 4306).

Ministerieel besluit van 29 Juni 1945

houdende vaststelling van den prijs van de inlandsche vroege aardappelen afgeleverd door den producent tusschen 1 en 7 Juli 1945 (Staatsblad, 2-3 Juli 1945, bl. 4272).

Ministerieel besluit van 30 Juni 1945

houdende regeling van de maximumprijzen van rook-, snuif- en droge pruimtabak (Staatsblad, 18 Juli 1945, bl. 4674).

Ministerieel besluit van 2 Juli 1945

houdende reglementeering der maximumverkoop-prijzen van sommige waren bestemd voor de veevoeding (Staatsblad, 7 Juli 1945, bl. 4402).

Ministerieel besluit van 4 Juli 1945

houdende reglementeering der maximumverkoop-prijzen van zemelen en/of kortmeel te betalen aan de kleinhandelaars-verdeelers van veevoerders (Staatsblad, 15 Juli 1945, bl. 4612).

Ministerieel besluit van 6 Juli 1945

houdende vaststelling van den prijs van de inland-sche vroege aardappelen afgeleverd door den producent tusschen 8 en 14 Juli 1945 (Staatsblad, 9-10 Juli 1945, bl. 4449).

Besluit van 9 Juli 1945

houdende regeling van de prijzen van sigaren en sigarillo's (Staatsblad, 15 Juli 1945, bl. 4612).

Besluit van 9 Juli 1945

houdende regeling van de prijzen van soda-kristallen (Staatsblad, 20 Juli 1945, bl. 4735).

Ministerieel besluit van 10 Juli 1945

houdende vaststelling van de maximumprijzen voor het vervoer van goederen met paarden (Staatsblad, 28 Juli 1945, bl. 4824).

Ministerieel besluit van 11 Juli 1945

houdende beperking der prijzen voor elektrische energie (Staatsblad, 21 Juli 1945, bl. 4745).

Ministerieel besluit van 13 Juli 1945

houdende vaststelling van den prijs van de inland-sche vroege aardappelen afgeleverd door den producent tusschen 15 en 21 Juli 1945 (Staatsblad, 16-17 Juli 1945, bl. 4056).

Ministerieel besluit van 19 Juli 1945

houdende wijziging van het ministerieel besluit van 6 December 1944, houdende vaststelling van de maximumprijzen van het bier (Staatsblad, 27 Juli 1945, bl. 4812).

Ministerieel besluit van 20 Juli 1945

houdende vaststelling van den prijs van de inland-sche vroege aardappelen afgeleverd door den producent tusschen 22 en 28 Juli 1945 (Staatsblad, 22-23-24 Juli 1945, bl. 4771).

Ministerieel besluit van 25 Juli 1945

houdende regeling van de prijzen en den verkoop van geconfijte vruchten (Staatsblad, 29 Juli 1945, bl. 4837).

X. — RANTSOENEERING EN RAVITAILLEERING

Besluit van 13 Mei 1945

betreffende de samenstelling van het roggemeel bestemd tot de fabricage van peperkoek (Staatsblad, 1 Juni 1945, bl. 3515).

Besluit van 13 Mei 1945

betreffende het verbruik van rogge, spelt en masteluin (Staatsblad, 1 Juni 1945, bl. 3515).

Ministerieel besluit van 17 Mei 1945

betreffende de rantsoeneering van zeep (Staatsblad, 10 Juni 1945, bl. 3745).

Besluitwet van 24 Mei 1945

betreffende het rooien en het vervoer der vroege aardappelen van den oogst 1945 (Staatsblad, 2 Juni 1945, bl. 3538).

Ministerieel besluit van 25 Mei 1945

tot inrichting van een officieele contrôle van de hoe-

danigheid der boter (Staatsblad, 7 Juni 1945, bl. 3677).

Besluit van 31 Mei 1945

betreffende de rantsoeneering van lamppetroleum voor huishoudelijk gebruik (Staatsblad, 2 Juni 1945, bl. 3548).

Besluit van 31 Mei 1945

houdende vaststelling van het rantsoen gerantsoeneerde afgewerkte tabaksproducten voor de maanden Juli en Augustus 1945 (Staatsblad, 2 Juni 1945, bl. 3548).

Ministerieel besluit van 2 Juni 1945

waarbij dit van 4 October 1939, tot inrichting van de telling der voorraden van caoutchouc en van banden uit caoutchouc wordt ingetrokken (Staatsblad, 20 Juni 1945, bl. 3969).

Besluit van 5 Juni 1945

betreffende den verkoop van vee (Staatsblad, 18 Juni 1945, bl. 3780).

Besluit van 6 Juni 1945

betreffende de intrekking van de zegels voor eierpoeder en voor poeder van afgeroomde melk aan zekere categoriën producenten (Staatsblad, 18 Juni 1945, bl. 3781).

Besluit van 12 Juni 1945

betreffende de mobilisatie van den oogst 1945 (Staatsblad, 16 Juni 1945, bl. 3874). — Erratum (Staatsblad, 4 Juli 1945, bl. 4311).

Besluit van 12 Juni 1945

Rantsoeneering der eetwaren (Staatsblad, 14 Juni 1945, bl. 3807). — Erratum (Staatsblad, 24 Juni 1945, bl. 4056).

Ministerieel besluit van 13 Juni 1945

tot wijziging van dat van 21 Maart 1945 betreffende de rantsoeneering van melk en de verplichte inschrijving der rechthebbenden (Staatsblad, 1 Juli 1945, bl. 4248).

Besluit van 22 Juni 1945

tot wijziging van het besluit van 7 April 1945 waarbij een algemeene telling der inlandsche voedingsmiddelen wordt ingesteld (Staatsblad, 27 Juni 1945, bl. 4115).

Besluit van 27 Juni 1945

betreffende de verdeling van reuzel en ossenvet (Staatsblad, 5 Juli 1945, bl. 4347).

Ministerieel besluit van 27 Juni 1945

houdende verwijdering uit het bestuur van zijn onderneming van een persoon welke op erge wijze de reglementeering betreffende 's lands bevoorrading heeft overtreden, en vervanging derzelve door een voorloopig beheerder (Staatsblad, 16-17 Juli 1945, bl. 4656).

Besluit van 28 Juni 1945

waarbij de samenstelling van het broodmeel wordt vastgesteld (Staatsblad, 1 Juli 1945, bl. 4249).

Besluit van 28 Juni 1945

betreffende de samenstelling van het roggemeel bestemd tot de fabricage van peperkoek (Staatsblad, 2-3 Juli 1945, bl. 4273).

Ministerieel besluit van 1 Juli 1945

betreffende de rantsoeneering van zeep (Staatsblad, 27 Juli 1945, bl. 4813).

Besluit van 11 Juli 1945

Rantsoeneering der eetwaren (Staatsblad, 14 Juli 1945, bl. 4575). — Errata (Staatsblad, 18 Juli 1945, bl. 4673).

XI. — WEDEROPBOUW EN OORLOGSSCHADE

Besluitwet van 12 Juni 1945

ter aanvulling van het besluit van 19 October 1940, betreffende de leeningen en voorschotten toe te staan aan landbouwers wier goederen bijzonder schade geleden hebben ingevolge oorlogsfeiten, in werking gesteld bij de besluitwet van 30 November 1944 (Staatsblad, 28 Juni 1945, bl. 4017). — Erratum (Staatsblad, 14 Juli 1945, bl. 4578).

Besluitwet van 12 Juni 1945

houdende uitbreiding, tot bepaalde aan de bezetting toe te schrijven schade, van het regime der kredieten voorzien voor het herstel van door oorlogshandelingen veroorzaakte schade (Staatsblad, 23 Juni 1945, bl. 4020). — Erratum (Staatsblad, 14 Juli 1945, bl. 4578).

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I. — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELEENINGEN (in pCt.)

2

TIJDVAK	OFFICIELE RENTETARIEVEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË												CALL- GELD (in de markt)
	Disconto					Beleeningen van en voorschotten op : (*)							
	Door de N.R.B. vooraf geveeser de bankaccepten, geaccept. en documentaire wissels, uit hoofde v. goederen- en uitvoer	Bij de bank gedomicileerde accepten en warrants	Bij de bank niet gedomicileerde accepten	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Overheidsfondsen met ten hoogste 120 dagen looptijd	Overheidsfondsen met ten hoogste 8 maanden looptijd	Overheidsfondsen met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 120 dagen	Schatkistcertificaten verlengd krachtens de besluitwet van 6-10-1944	Vijfjarige Schatkistcertificaten (1941) 3 1/2 % en Schatkistcertif. ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenl.	Andere overheidsfondsen	
Jaargemiddelden :													
1943.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	—	3,50	3,—	0,66
1944.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	—	3,50	3,—	0,65
Maandgemiddelden :													
1944 Juni.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	—	3,50	3,—	0,625
Juli.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	—	3,50	3,—	0,625
Augustus.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	—	3,50	3,—	0,625
September.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	—	3,50	3,—	0,625
October.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	2,50	3,50	3,—	0,625
November.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	2,50	3,50	3,—	0,625
December.....	—	2,—	2,—	3,—	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	2,50	3,50	3,—	0,875
1945 Januari.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	2,375	3,50	3,—	1,—
Februari.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	2,375	3,50	3,—	1,—
Maart.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	2,375	3,50	3,—	0,846
April.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	3,—	3,—	3,—	2,375	3,50	3,—	0,583
Mei.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	2,375	3,50	3,—	0,5
Juni.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	2,375	3,50	3,—	0,5
Juli.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	2,375	3,50	3,—	0,5
Augustus.....	1,—	1,50	1,75	2,50	3,—	2,—	2,1875	2,375	3,—	2,375	3,50	3,—	0,5

(*) Quotiteit van het voorschot in Augustus 1945 :

Schatkistcertificaten met 4, 8 en 12 maanden looptijd en meer.....	95 pCt.	Kasbons op 1 jaar van de N.M.K.N.	95 pCt.
Krachten de besluitwet van 6 October 1944 verlengde Schatkistcertificaten.....	95 pCt.	Kasbons op ten hoogste 1 jaar, van de Nationale Kredietkas ten behoeve van den Middenstand.....	95 pCt.
Tienjaarsobligaties (1940-1950).....	90 pCt.	Ander overheidspapier.....	80 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 5 jaar looptijd (1941-1946).....	90 pCt.	3 1/2 pCt. vijf-jaars-schatkistcertificaten (besluit van 25 October 1941).....	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 15 jaar looptijd en meer (1942).....	90 pCt.	Schatkistcertificaten uitgegeven ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenland (besluit van 3 Februari 1942).....	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 5, 10 of 20 jaar looptijd (1943).....	90 pCt.	Quotiteit van het voorschot enkel ingewilligd in de door de Nationale Bank van België toegestane bijzondere gevallen.....	90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 10 jaar looptijd (1944).....	90 pCt.		

II. — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOED TER ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

4

TIJDVAK	Banken — Depositorerekeningen op (1)					Algemeene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)			Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid
	zicht	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot 20.000 fr.	20.000 tot 100.000 fr.	boven 100.000 fr.	Depositorerekeningen op één jaar
Jaargemiddelden :									
1943.....	0,50	0,92	1,17	1,40	1,87	3,—	1,50	0,50	2,37
1944.....	0,50	0,81	1,01	1,27	1,53	3,—	1,50	0,50	2,25
Maandgemiddelden :									
1944 Juni.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Juli.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Augustus.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
September.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
October.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
November.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
1945 December.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Januari.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Februari.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Maart.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
April.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Mei.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Juni.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Juli.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25
Augustus.....	0,50	0,80	1,—	1,25	1,50	3,—	1,50	0,50	2,25

(1) Van Januari 1944 af, gemiddelde van 4 banken.

VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN

I. — NOTEERING DER EDELE METALEN

9

TIJDVAKKEN	GOUD				ZILVER			
	LONDEN sh. en d. per oz. fijn	NEW-YORK dollars per oz. fijn	BOMBAY		LONDEN d. per stand. oz.	NEW-YORK cents per oz. fijn	BOMBAY	
			roupies en annas per Fine Tola	Omrekening in sh. en d. per oz. fijn			roupies en annas per 100 Fine Tola	Omrekening in pence per oz. fijn
1938 31 December	149/7 1/2	35			20,0625	42 3/4		
1943 31 December	168/0	35	71.2	284/6	23,50	44 3/4	115.0	55
1944 31 December	168/0	35	74.2	296/6	23,50	44 3/4	132.4	63
Maandgemiddelden :								
1944 Juni	168/0	35	73.13	295/3	23,50	44 3/4	132.0	63
Juli	168/0	35			23,50	44 3/4		
Augustus	168/0	35			23,50	44 3/4		
September	168/0	35			23,50	44 3/4		
October	168/0	35	65.14	263/6	23,50	44 3/4	121.13	58
November	168/0	35	63.15	255/0	23,50	44 3/4	117.11	56
December	168/0	35	68.5	273/3	23,50	44 3/4	126.7	61
1945 Januari	168/0	35	72.12	291/0	(1) 25,50	44 3/4	128.13	62
Februari	168/0	35	71.14	287/6	25,50	44 3/4	124.13	60
Maart	168/0	35	73.5	293/3	25,50	44 3/4	128.6	62
April	168/0	35	74.9	298/3	25,50	44 3/4	131.15	63
Mei	168/0	35	74.6	297/6	25,50	44 3/4	129.6	62
Juni	172/3	35	77.4	309/0	25,50	44 3/4	133.14	64
Juli	172/3	35	78.10	314/5	25,50	44 3/4	136.12	66
Augustus	172/3	35	72.6	289/6	25,50	44 3/4	128.5	62

(1) Met ingang van 3 Januari 1945, noteering per oz. fijn.

II. — OFFICIEELE WISSELKOERSEN VASTGESTELD DOOR DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

krachtens besluit n° 6 genomen door den Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)

10

VALUTA	Officieele middenkoers (1)		Transfers		Biljetten (2)	
			Aankoopkoers	Verkoopkoers	Aankoopkoers	Verkoopkoers
1 pond sterling	Bfr. 176,625 Bg. 35,325	Bfr. 176,50 Bg. 35,30	Bfr. 176,75 Bg. 35,35	Bfr. 175,85 Bg. 35,17	Bfr. 176,80 Bg. 35,36	
1 U. S. A. dollar	—	Bfr. 43,70 Bg. 8,74	Bfr. 43,96 Bg. 8,792	Bfr. 43,50 Bg. 8,70	Bfr. 44,— Bg. 8,80	
1 Canadeesche dollar	—	Bfr. 39,38 Bg. 7,876	Bfr. 39,96 Bg. 7,992	Bfr. 39,20 Bg. 7,84	Bfr. 40,— Bg. 8,—	
100 Fransche frank	Bfr. 88,3175 Bg. (3) 17,6635	Bfr. 88,20 Bg. 17,64	Bfr. 88,40 Bg. 17,68	Bfr. 87,40 Bg. 17,48	Bfr. 88,80 Bg. 17,76	
100 Nederlandsche gulden	Bfr. 1.652,— Bg. 330,40	Bfr. 1.650,— Bg. 330,—	Bfr. 1.654,— Bg. 330,80	Bfr. 1.635,— Bg. 327,—	Bfr. 1.662,— Bg. 332,40	
100 Congoleesche frank	Bfr. 100,— Bg. 20,—	Bfr. 100,— Bg. 20,—	Bfr. 100,— Bg. 20,—	— —	— —	
100 Luxemburgsche frank	Bfr. 100,— Bg. 20,—	Bfr. 100,— Bg. 20,—	Bfr. 100,— Bg. 20,—	— —	— —	
1 Zweedsche kroon	FB. 10,4512 Bg. 2,09024	FB. 10,42 Bg. 2,084	FB. 10,48 Bg. 2,096	FB. 10,35 Bg. 2,07	FB. 10,50 Bg. 2,10	
1 Zwitsersche frank	FB. 10,1275 Bg. 2,0255	FB. 10,10 Bg. 2,02	FB. 10,15 Bg. 2,03	FB. 10,05 Bg. 2,01	FB. 10,20 Bg. 2,04	

(1) Contractueele koers.

(2) De Fransche en Nederlandsche biljetten die door de aangenomen banken worden aangekocht volgens de regelen vastgesteld door het Belgisch-Luxemburgsch Instituut voor den Wissel, worden overgenomen door de Nationale Bank van België.

(3) Sedert 31 Augustus 1945. Vorige koers : 88,30 Bfr.

KAPITAALMARKT.

I. — NOTEERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN. — VERGELIJKENDE TABEL.

14

AARD DER EFFECTEN	Noteering voor	NOTEERING PER				
		1 Mei 1940	1 Augustus 1944	2 Juli 1945	1 Augustus 1945	4 Sept. 1945
I. — Rechtstr. Belgische binnenland. Staatsschuld (Rente bij te rekenen) ..						
2 ½ pCt. Schuld	100,—	51,75	83,50	77,50	77,—	76,80
3 pCt. Schuld, 2 ^e reeks	100,—	65,80	99,65	91,—	91,70	91,90
3 ½ pCt. Schuld 1937	100,—	69,25	100,60	90,70	91,75	91,90
3 ½ pCt. Schuld 1943	100,—	—	95,—	87,75	88,40	89,50
Geunificeerde 4 pCt. Schuld	100,—	79,50	109,50	99,65	99,70	99,90
Tienjaars obligaties (1940-1950), 4 pCt.	100,—	—	102,75	100,50	100,75	100,75
Vijfjaars Schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1941-1946 ..	100,—	—	103,25	99,75	100,—	100,20
Vijftienjaars (ten hoogste) Schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1942 ..	100,—	—	103,75	101,45	101,—	101,35
Vijf-tien-twintigjaars Schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1943 ..	100,—	—	101,85	98,90	99,—	99,65
Tienjaars Schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1944 ..	100,—	—	100,10	96,—	95,75	96,35
4 pCt. Lotenleening van 1933	1.050,—	901,—	1.303,—	1.200,—	1.197,—	1.116,—
Lotenleening 1938 (3 ½ pCt. tot 1947; daarna 4 pCt.) ..	500,—	411,—	591,—	529,—	535,—	543,—
Lotenleening 1941 (3 pCt. tot 1946; 3 ½ pCt. van 1946 tot 1951; daarna 4 pCt.) ..	1.000,—	—	1.031,—	994,—	995,—	1.010,—
II. — Indirecte Staatsschuld en door den Staat gewaarborgde schuld (rente bij te rekenen).						
4 pCt. Lotenleening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	443,—	633,—	571,—	569,—	574,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maats. der Belg. Spoorw. (Zwits. schijf) ..	500,—	511,—	751,—	635,—	650,—	670,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij der Belgische Spoorw. (Ned. schijf) ..	500,—	510,—	711,—	635,—	650,—	670,—
4 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatschappij der Belgische Spoorw. (Belg. schijf) ..	500,—	391,—	640,—	610,—	618,—	600,—
(*) 3 pCt. Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coup. Januari-Juli ..	100,—	56,—	93,25	85,60	85,40	86,10
3 ½ pCt. Beheer van Telegraaf en Telefoon, 1943	100,—	—	94,65	88,80	89,35	90,30
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld (geblok. stukken, verhandelbaar door overdracht).						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenleening 1888	100,—	129,50	340,—	348,—	370,—	342,—
<i>Bij te rekenen rente :</i>						
3 pCt. Koloniale Schuld 1904	100,—	64,45	90,25	90,—	89,30	88,90
4 pCt. Koloniale Schuld 1936	100,—	77,50	106,35	99,60	99,65	99,90
(*) 3 ½ pCt. Koloniale Schuld 1937	100,—	65,50	97,50	90,70	91,50	91,75

(*) In den regel zijn de coupons der leeningen belastingvrij; de coupons waarop 2 pCt. belasting wordt betaald, zijn met een sterretje geteekend.

II. — MAANDINDEXCIJFERS TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15

DATUM	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, bank en financ. instellingen	Onroerende goeder-, hypot. en hotelwezen	Tramwegen Buurtspoorwegen	Tramwegen en electric. (Trusts)	Gas en electriciteit	Metaal-nijverheid	Steenkolon.-mijnen	Zink, lood en mijnen	Glas- en spiegelglas-fabrieken	Textielnijverh en zijdefabrieken	Koloniale waarden	Constructie	Scheikundige producten	Diversen
-------	----------------------	---	--	---------------------------	---------------------------------	----------------------	-------------------	--------------------	----------------------	--------------------------------	----------------------------------	-------------------	-------------	------------------------	----------

Indexcijfers in verhouding met de noteeringen der vorige maand.

1945 1 Augustus	106	107	107	112	108	106	113	105	106	102	107	103	99	111	105
4 September	95	94	102	93	92	92	93	95	97	95	99	98	93	104	95

Indexcijfers in verhouding met het basistijdvak 1936 tot 1938 = 100.

1943 1 October	237	218	236	180	213	201	192	350	156	210	277	291	310	190	224
3 November	238	218	290	180	213	201	189	342	158	215	279	293	314	193	230
1 December	243	224	312	195	223	208	189	345	164	221	294	294	323	200	240
1944 4 Januari	237	222	303	188	214	207	187	338	162	216	287	285	324	189	236
1 Februari	231	219	300	186	212	200	183	327	154	215	277	276	320	189	230
1 Maart	237	222	314	191	219	207	184	336	160	219	283	283	328	202	240
3 April	245	224	325	201	228	216	186	344	166	231	293	296	345	208	247
1 Mei	254	233	343	203	237	216	185	347	176	253	303	318	359	211	249
1 Juni	260	242	351	206	239	214	189	348	180	282	307	331	398	210	257
3 Juli	278	253	381	218	253	234	218	383	199	301	332	334	440	233	271
1 Augustus	273	253	371	216	252	228	221	373	197	301	327	323	428	228	276
31 Augustus	274	253	370	216	253	228	220	373	197	301	327	323	430	228	278
1945 2 Juli	289	256	391	223	242	187	229	326	208	399	383	390	505	259	297
1 Augustus	306	273	418	250	260	198	258	342	220	409	409	402	500	288	311
4 September	292	257	428	233	210	184	240	324	212	386	403	394	464	300	292

III. — OMZETTEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

TIJDVAK	BRUSSEL (*)			ANTWERPEN			BRUSSEL en ANTWERPEN	
	Aantal beursdagen	Aantal verhand. fonds. (duizenden stukken)	Verhandelde bedragen (miljoenen franken)	Aantal beursdagen	Aantal verhand. fonds. (duizenden stukken)	Verhandelde bedragen (miljoenen franken)	Aantal verh. fonds. (duizenden stukken)	Verhandelde bedragen (miljoenen franken)
1943	253	7.612	11.514	249	305	2.806	7.917	14.320
1944	167	4.666	7.231	166	192	2.252	4.858	9.483
1943 September	22	661	1.091	22	26	234	687	1.325
October	21	517	806	21	22	279	539	1.085
November	20	593	883	20	21	180	614	1.063
December	23	473	754	23	21	192	494	946
1944 Januari	20	405	718	20	20	224	425	942
Februari	21	433	755	21	21	264	454	1.019
Maart	23	582	877	23	23	324	605	1.201
April	18	561	867	18	19	221	580	1.088
Mei	21	547	855	21	25	261	572	1.116
Juni	22	652	1.052	21	27	278	679	1.330
Juli	21	759	1.059	21	30	305	789	1.364
Augustus (1)	21	727	1.048	21	27	375	754	1.423
1945 Juni (2)	15	398	688	16	12	242	410	930
Juli (2)	20	877	1.533	21	24	289	901	1.822
Augustus (2)	21	996	1.741	19	24	253	1.020	1.994

(*) Omvat de transacties in vast- en niet vastrendeende waarden, met uitzondering van: a) de rechtstreeksche Staatsleeningen; b) de Oorlogsschadeleening 1922; c) al de leeningen der Kolonie van 1887 tot 1937.

(1) De beurzen bleven gesloten van 1 September 1944 tot en met 3 Juni 1945.

(2) Alleen obligaties en aandelen.

IV. — NOTEERINGEN EN RENDEMENTEN VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN

DATUM	TOONAANGEVENDE TYPEN								OBLIGATIES VAN MAATSCHAPPIJEN Allerlei typen			
	Koers				Rendement (t. o. v. den koers alleen)				Gemiddelde beurswaarde	Gemiddeld netto rendement		
	I Geunific. Schuld 4 pCt.	II Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	III Provinc., steden en gemeenten 4 pCt.	IV Nijverheids- en handels- ondernemingen 4 pCt. 4 ½ pCt.	I Geunific. Schuld 4 pCt.	II Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	III Provinc., steden en gemeenten 4 pCt.	IV Nijverheids- en handels- onderneming. 4 pCt. 4 ½ pCt.				
1943 1 September	100,—	100,—	99,68	—	102,67	4,00	4,00	4,01	—	4,38	101,70	4,37
1 October	101,—	100,10	100,37	—	104,08	3,96	4,00	3,98	—	4,32	103,75	4,29
3 November	101,85	100,30	101,29	—	105,15	3,93	3,99	3,95	—	4,28	104,31	4,26
1 December	102,—	100,80	101,62	—	104,92	3,92	3,97	3,94	—	4,29	104,58	4,26
1944 4 Januari	102,65	101,55	101,88	101,65	105,07	3,90	3,94	3,93	3,93	4,26	104,88	4,24
1 Februari	103,40	101,50	100,62	10,—	107,—	3,87	3,94	3,98	3,99	4,21	105,36	4,20
1 Maart	105,20	102,90	101,47	101,08	106,96	3,80	3,89	3,94	3,90	4,21	105,41	4,19
3 April	103,45	103,75	100,51	100,79	106,5	3,87	3,86	3,98	3,97	4,25	104,98	4,22
1 Mei	104,15	103,75	100,41	99,54	105,57	3,84	3,86	3,99	4,01	4,27	104,20	4,24
1 Juni	104,60	104,—	99,30	99,67	105,09	3,82	3,85	4,03	4,01	4,20	103,98	4,25
3 Juli	104,75	103,—	101,63	102,03	106,38	3,82	3,88	3,94	3,94	4,24	105,49	4,19
1 Augustus	106,15	103,15	102,75	101,44	108,32	3,77	3,88	3,90	3,94	4,15	106,82	4,14
31 Augustus	109,50	106,35	102,93	103,54	113,—	3,65	3,78	3,89	3,86	4,02	109,58	4,03
1945 1 Augustus	99,70	99,85	v 100,47	v 100,03	v 103,11	4,01	4,01	v 3,98	v 4,—	v 4,36	v 103,14	v 4,31
4 September	99,90	99,90	v 100,12	v 99,42	v 103,07	4,00	4,00	v 4,00	v 4,02	v 4,37	v 102,91	v 4,32

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 198

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Retrospectief overzicht

(duizenden franken)

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamloze vennootschappen) (Commandit. vennootschappen op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging.	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1943.....	47	136.449	135.738	667	257.829	249.369	195	1.145.545	500.283	567.992
1944.....	130	207.615	172.348	733	300.330	284.492	195	472.412	456.156	410.798
1944 eerste 7 maanden.....	28	93.220	89.903	465	225.411	221.547	101	244.594	211.344	205.491
1945 eerste 7 maanden.....	386	204.851	186.892	763	198.130	180.175	102	289.641	248.391	202.252
1944 Mei.....	4	8.300	8.060	64	34.369	33.891	22	71.517	39.125	37.625
Juni.....	2	3.800	3.800	61	25.017	25.017	10	20.024	19.651	19.651
Juli.....	6	7.335	6.511	48	16.451	15.610	15	15.340	18.205	16.205
Augustus.....	3	2.200	2.200	47	15.933	15.323	8	4.170	6.535	6.515
September.....	32	72.830	55.794	50	18.867	14.630	22	71.513	25.471	20.597
October.....	17	7.335	4.422	44	11.635	10.215	20	86.660	57.260	56.739
November.....	16	11.950	7.362	45	11.891	9.144	10	14.330	25.300	23.946
December.....	34	20.080	12.667	82	16.593	13.633	34	51.145	130.246	97.510
1945 Januari.....	32	12.300	8.412	80	26.179	24.579	3	1.705	3.515	3.263
Februari.....	36	31.959	22.515	96	22.385	20.521	6	3.560	14.665	4.013
Maart.....	61	28.494	22.614	130	34.351	30.302	19	186.030	97.460	91.276
April.....	58	24.080	16.356	90	19.836	17.756	19	37.901	29.222	20.276
Mei.....	63	40.106	27.766	108	29.571	26.101	14	7.575	14.090	9.290
Juni.....	62	57.501	43.417	129	28.168	26.536	18	42.532	36.158	27.201
Juli.....	74	60.411	45.812	130	37.640	34.380	23	10.338	52.231	46.933

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gezamen- lijke uitgiffen	UITGIFTE- PREMIËN (1)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		UITGIFTEN bestemd voor aflossing van oude leeningen (4)	Netto uitgiffen (5)
	Aantal	Nominaal bedrag			Nominaal bedrag	Inbreng in natura (2)		
1943.....	18	924.000	1.908.561	62.838	387.322	148.050	211.629	1.192.936
1944.....	27	636.600	1.600.701	2.832	471.804	31.793	43.567	959.991
1944 eerste 7 maanden.....	17	394.600	924.575	1.500	329.168	25.127	40.000	518.831
1945 eerste 7 maanden.....	13	291.000	992.322	6	311.244	2.720	11.989	534.372
1944 Mei.....	3	45.000	126.794	—	38.377	10.437	—	75.762
Juni.....	4	98.000	146.468	—	23.675	930	40.000	81.863
Juli.....	1	25.000	66.991	—	19.890	4.130	—	39.306
Augustus.....	1	2.250	26.918	557	11.474	500	—	14.871
September.....	8	239.000	356.168	200	37.997	75	3.567	288.582
October.....	1	750	76.980	—	15.909	1.216	—	55.001
November.....	—	—	49.141	125	25.485	—	—	15.092
December.....	—	—	166.919	450	51.771	4.875	—	67.614
1945 Januari.....	2	80.000	121.994	—	26.000	—	—	90.254
Februari.....	1	30.000	99.009	—	21.786	—	—	55.263
Maart.....	2	45.000	205.305	—	114.864	2.170	11.989	60.169
April.....	4	115.000	188.138	—	34.277	180	—	134.931
Mei.....	3	17.000	100.767	—	36.128	190	—	43.839
Juni.....	1	4.000	125.827	6	38.236	—	—	62.924
Juli.....	—	—	151.282	—	39.953	180	—	86.992

(1) In de gestorte bedragen niet begrepen.

(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

(4) In de kapitaalsverhogingen en de obligatie-uitgiffen begrepen.

(5) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatie-uitgiffen, de uitgifte-premiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leeningen.

Detail der emissies
(duizenden franken)

JULI 1945

BEDRIJFSKLASSEN	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)					KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamlooze vennootschap. (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid))			OBLIGATIE-UITGIFFTEN			ANDERE STORTINGEN DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamlooze) (commandit. op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALS-VERMINDERINGEN (naamlooze vennoot.) (com. ven. op aandeel.) (personenvennoot. in beperk. aansprak.)			
	naamlooze en commanditaire op aandelen		personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nomin. verhooging	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	waarvan con-versie leningen	Inbreng in natura		Kapitaalsverhoeningen	Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhoeningen begrepen)	Liquidaties		Samensmeltingen		Aantal	Bedrag	
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag								Gestort bedrag op nomin. waarde	naamlooze en commanditaire op aandelen			Oprijtingen van vennootsch.	Aantal	Bedrag	Aantal			Bedrag
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	waarvan con-versie leningen	Uitgiftpremien (in de gestorte bedragen niet begrepen)	naamlooze en commanditaire op aandelen	Oprijtingen van vennootsch.	Kapitaalsverhoeningen	Bijvoeging van reserves (in de kapitaalsverhoeningen begrepen)	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag			
1a Particuliere banken																							
1b Banken van openbaar nut																							
2. Verzekeringen																							
3. Financiële inrichtingen	3	4.050	2.475	1	100	100	2	1.000	900	324													
4. In-, uitvoer				1	200	200																	
5. Handel in metalen																							
6. Handel in kleerst. en meubelen	1	150	150	12	4.030	3.423	1	250	125	125													
7. Handel in eetwaren	7	2.280	1.859	12	4.000	2.987																	
8. Diverse handelsbedrijven	22	8.080	7.040	45	7.239	6.273	4	1.275	2.535	695													
9. Suikerfabrieken																							
10. Maalderijen																							
11. Bierbrouwerijen	1	11.000	11.000				1	1.479	810	270													
12. Distilleerderijen				1	100	100																	
13. Andere voedingsindustrieën	2	2.935	1.032																				
14. Steengroeven																							
15. Kolenmijnen																							
16. Mijnbouw																							
17. Gas																							
18. Electriciteit																							
19. Elektrische constructie	1	500	500	1	550	400																	
20. Hotels, bioscopen, schouwburgen	1	3.000	1.500	2	115	115																	
21. Drukkerij, publiciteit	3	410	410	3	185	160	2	509	916	856													
22. Textielbedrijf	3	1.315	1.315	11	10.405	10.405	1	70	30	30													
23. Kunstmat. en ceram. materialen	2	2.096	2.096	1	300	300	2	3.450	39.750	39.750													
24a IJzer en staalnijverheid																							
24b Machinebouw	3	1.025	455	8	1.780	1.780	2	590	130	130													
24c Non-ferro metalen																							
25. Bouwbedrijf (openbare werken)	3	7.150	3.550	4	900	900	1	100	100	100													
26. Papiernijverheid																							
27. Plantages en kolon. vennootschapp.																							
28. Chemische nijverheid	4	1.750	781	3	250	250	1	500	500	250													
29. Houtbewerkingindustrie	4	1.210	1.210	7	3.235	3.201	1	300	1.200	1.200													
30. Ledertbereiding, riemfabrieken																							
31. Automobielen																							
32. Glas- en kristalfabrieken																							
33. Spiegelglasfabrieken																							
34. Diverse industrieën	6	8.550	6.325	13	3.041	2.576	3	410	5.540	2.988													
35. Spoorwegen																							
36. Buurtspoorwegen																							
37. Scheepvaart, vliegwezen	5	3.710	3.710	1	720	720	1	5	95	95													
38. Telegrafien, telefonen																							
39. Elektrische tramwegen																							
40. Autobussen																							
41. Overige transportbedrijven	3	1.200	404	4	490	490	1	600	600	120													
42. Diverse andere industrieën																							
Totalen	74	60.411	45.812	130	37.640	34.380	23	10.338	53.231	46.933													

(1) Samenwerkende vennootschappen: 32 opgericht met een minimumkapitaal van fr 5.740.000; 6 ontbonden met een minimumkapitaal van fr 146.000.

**V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN**

Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal

(duizenden franken).

JUNI 1945

OMSCHRIJVING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.						KAPITAALSVERHOOG. (naamlooze vennoot.) (command. vennoot. op aandelen) (personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		UITGIFTEPREMIËN (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STOFINGEN DAN IN SPECIE		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid			Oud kapitaal	Nominale verhooging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag waarvan conver- sioeningen		Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)	Liquidaties	Sarensmeltingen	
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde											
	Bedrag																

1. — Naar hun geografische ligging

België	62	57.501	43.417	129	28.168	26.536	18	42.532	36.158	27.201	1	4.000	—	6	38.236	—	4.560	—	2.533
België en buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgisch Congo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN	62	57.501	43.417	129	28.168	26.536	18	42.532	36.158	27.201	1	4.000	—	6	38.236	—	4.560	—	2.533

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 miljoen en minder	55	18.001	14.773	126	24.063	22.431	14	2.272	3.908	2.151	1	—	—	6	18.863	—	4.560	—	1.075
van 1 tot 5 miljoen	6	19.500	8.644	3	4.105	4.105	1	100	1.850	1.850	1	4.000	—	—	10.453	—	—	—	1.458
van 5 tot 10 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	25.160	15.400	8.200	—	—	—	—	6.400	—	—	—	—
van 10 tot 20 miljoen	1	20.000	20.000	—	—	—	—	15.000	15.000	15.000	—	—	—	—	2.520	—	—	—	—
van 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 50 tot 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 miljoen en meer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN	62	57.501	43.417	129	28.168	26.536	18	42.532	36.158	27.201	1	4.000	—	6	38.236	—	4.560	—	2.533

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

**V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal

(duizenden franken).

JULI 1945

OMSCHRIJVING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.						KAPITAALSVERHOOG. (naamlooze vennoot.) (command. vennoots. op aandelen) (personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		UITGIFTEPREMIËN (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STOFINGEN DAN IN SPECIE		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid			Oud kapitaal	Nominale verhooging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag waarvan conver- sioeningen		Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)	Liquidaties	Samensmeltingen	
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde											
	Bedrag																

1. — Naar hun geografische ligging.

België	74	60.411	45.812	130	37.610	34.380	23	10.338	53.231	46.933	—	—	—	39.953	180	7.820	—	566
België en buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgisch Congo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN	74	60.411	45.812	130	37.610	34.380	23	10.338	53.231	46.933	—	—	—	39.953	180	7.820	—	566

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal.

1 miljoen en minder	62	20.520	13.724	125	26.030	23.289	18	5.933	5.681	2.823	—	—	—	16.721	180	3.820	—	563
van 1 tot 5 miljoen	10	22.891	15.038	4	6.310	5.792	4	2.350	9.550	6.110	—	—	—	12.966	—	4.000	—	—
van 5 tot 10 miljoen	1	6.000	3.000	1	5.300	5.300	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—	—
van 10 tot 20 miljoen	1	11.000	11.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.963	—	—	—	—
van 20 tot 50 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 50 tot 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 miljoen en meer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN	74	60.411	45.812	130	37.610	34.380	23	10.338	53.231	46.933	—	—	—	39.953	180	7.820	—	566

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

**VI. — LEENINGEN UITGE-
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELL.
V. OPENBAAR NUT (1)**

(Langlopende leeningen door openbare uitgifte geplaatst.)
N. B. — Voor kortlopende leeningen, zie tabel nr 25.

**VII. — BANKOPERATIES
VAN HET GEMEENTEKREDIET**

(Voorschotten en terugbetalingen op leeningen aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

**VIII. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (2)**

18
19
20

TIJDVAK	in België	in het buitenland	TIJDVAK	BUITENGEWONE UITGAVEN		GEWONE UITGAVEN		TIJDVAK	Bedrag naar de geïnde inschrijvingsrechten
				Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto voorschotten	Netto terugbetaald		
	<i>duizenden franken</i>	<i>millioenen franken</i>		<i>(duizenden franken)</i>					<i>(duizenden franken)</i>
1943.....	6.982.000	—	1943.....	960.961	89.288	376.852	314.133	1943 Maandgemid.	181.132
1944.....	1.000.000	—	1944.....	1.024.816	68.923	571.819	259.964	1944 Maandgemid.	146.620
1944 Juni....	—	—	1944 Juni....	75.035	647	32.101	1.653	1944 Mei.....	191.846
Juli.....	—	—	Juli.....	103.516	1.229	18.284	4.141	Juni.....	221.062
Augustus....	—	—	Augustus....	244.256	828	20.316	20.613	Juli.....	200.285
Septemb....	—	—	September....	82.304	525	11.164	13.402	Augustus..	164.257
October....	—	—	October....	94.652	478	71.073	56.140	September..	97.790
November....	—	—	November....	83.557	2.136	11.873	39.773	October....	50.432
December....	—	—	December....	150.794	31.142	140.689	24.457	November....	65.709
1945 Januari..	—	—	1945 Januari..	65.183	1.170	129.542	61.203	December....	34.906
Februari....	—	—	Februari....	125.770	5.653	86.611	74.188	1945 Januari..	44.900
Maart....	—	—	Maart....	84.837	1.455	110.901	67.903	Februari....	87.906
April....	—	—	April....	92.538	206	37.430	52.234	Maart.....	169.998
Mei.....	—	—	Mei.....	162.688	172	42.143	25.981	April.....	175.374
Juni.....	—	—	Juni.....	138.005	168	27.823	39.295	Mei.....	187.765
Juli.....	—	—	Juli.....	219.457	1.657	35.554	7.784	Juni.....	239.378
Augustus....	—	—	Augustus....	144.832	813	25.981	19.192	Juli.....	273.410

(1) Leeningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz.

(2) Incl. de hernieuwingen aan het eind van het vijftiende jaar; deze beloopt ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheeken.

RIJKSFINANCIËN

I. — STAND VAN DE STAATSSCHULD

(millioenen franken)

25

AARD	31 Maart 1940	30 Sept. 1943	31 Dec. 1943	31 Maart 1944	30 Juni 1944	31 Maart 1945	30 Juni 1945
A. — Geconsolideerde schuld :							
Directe binnenlandsche schuld.....	26.184	34.144	33.840	33.808	33.665	33.335	33.763
Indirecte binnenlandsche schuld.....	8.910	8.149	8.147	8.129	8.124	8.032	8.027
	35.094	42.293	41.987	41.937	41.789	41.367	41.790
Buitenlandsche leeningen(*).....	4.936	3.709	3.709	3.688	3.688	5.068	5.066
Schulden tegenover buitenl. regeer. (*)	12.673	12.843	12.843	12.843	12.843	19.150	19.151
	17.609	16.552	16.552	16.531	16.531	24.218	24.217
B. — Schuld op halflangen termijn (1) :							
Binnenlandsche schuld.....	1.259	21.220	27.387	28.214	33.316	55.651	48.906
Buitenlandsche schuld (*).....	—	—	—	—	—	—	—
	1.259	21.220	27.387	28.214	33.316	55.651	48.906
C. — Schuld op korten termijn (2) :							
Binnenlandsche schuld.....	6.234	47.481	46.977	52.820	55.194	74.737	84.598
Buitenlandsche schuld (*).....	713	400	400	400	400	726	726
	6.947	47.881	47.377	53.220	55.594	75.463	85.324
D. — Schuld op zicht (3) :							
Binnenlandsche schuld.....	3.384	3.059	3.059	3.059	3.059	3.059	3.059

(*) In 1943 en 1944 is het bedrag der buitenlandsche schulden vastgesteld volgens de wisselkoersen te Brussel op 30 April 1940; op de andere tijdstippen is het vastgesteld volgens den wisselkoers op den aangeduiden datum. Van 1940 tot 1944 zijn de 5 1/2 pCt. leeningen 1932 en 1934 berekend op basis van 195,675 Belgische frank voor 100 Fransche nominaal kapitaal; met ingang van 31 Maart 1940 is de 5 1/2 pCt. leening 1934 berekend op basis van 2.907,75 Belgische frank voor 1.000 Fransche, nominaal kapitaal.

(1) Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd.

(2) Effecten met één jaar looptijd of minder.

(3) Op 31 Maart 1940: particulier tegoed op postchèquerekening. Daarna renteloze Schatkistbon, geëmitteerd in tegenwaarde van het particulier tegoed op postchèquerekening, per 3 Augustus 1940, datum waarop dit tegoed werd overgedragen aan de Emissiebank te Brussel, die met het beheer er van werd belast, op grond eener overeenkomst tusschen het Ministerie van Financiën, de Emissiebank te Brussel en de Nationale Bank van België. Voor dezen Schatkistbon werd geen vervaldag vastgesteld.

II. — OVERHEIDSPAPIER ONDERGEBRACHT BIJ DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

25

(millioenen franken)

AARD	31 Maart 1940	30 Sept. 1943	31 Dec. 1943	31 Maart 1944	30 Juni 1944	31 Maart 1945	30 Juni 1945
Op ten hoogste 120 dagen :							
Schatkistcertificaten	3.075	13.160	12.654	13.535	14.319	39.613	40.652
Daarmede gelijkgesteld papier...	263	—	—	—	—	—	—
Op ten hoogste één jaar	—	—	—	—	—	—	—
Op ten hoogste vijf jaar	152	(1) 595	(1) 579	(1) 617	(1) 604	(1) 578	(1) 550
Op méér dan vijf jaar	931	(2) 1.855	(2) 1.806	(2) 1.645	(2) 2.034	(2) 1.824	(2) 1.136
Zonder vermelding van vervaldag .(3)	—	3.059	3.059	3.059	3.059	—	—
TOTAAL...	4.421	18.669	18.098	18.856	19.986	42.015	42.337

(1) Incl. de krachtens de wet van 19 Juli 1932 verworven effecten, hetzij 550 miljoen frank.

(2) Incl. het bedrag van den Schatkistbon overgedragen aan de Nationale Bank krachtens de wet van 27 December 1930, hetzij 500 miljoen frank.

(3) Renteloze Schatkistbon in tegenwaarde van het particulier tegoed op Postchèquerekening per 3 Augustus 1940. (Zie voetnota 3b onderaan de tabel van de Staatsschuld.)

III. — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrootingsjaar

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

26

Bron: Belgisch Staatsblad.

TIJDVAK	Directe belastingen	Donanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale geaccumuleerde ontvangsten van Januari tot n met de aangeduide maand
1943.....	7.474	2.289	5.445	15.189	—
1944.....	6.937	2.035	4.600	13.572	—
1944 Mei	878	143	416	1.437	6.879
Juni	630	167	340	1.137	8.016
Juli	487	166	369	1.022	9.038
Augustus	488	165	490	1.143	10.182
September	337	134	302	773	10.955
October	452	152	196	800	11.755
November	300	164	269	734	12.489
December	530	208	347	1.083	13.572
1945 Januari	869	129	334	1.332	1.332
Februari	790	142	372	1.304	2.636
Maart	788	165	517	1.470	4.106
April	739	161	548	1.448	5.554
Mei	752	165	487	1.404	6.958
Juni	950	190	619	1.759	8.718
Juli	800	196	679	1.676	10.394

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1944 en 1945 vóór 30 Juni 1945 geïnd

26

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron: Belgisch Staatsblad.

	BEGROTINGSJAAR 1944		BEGROTINGSJAAR 1945		JUNI 1945	
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van	
					begrotingsjaar 1944	begrotingsjaar 1945
I. Directe belastingen	8.291	7.652	1.448	1.238	528	423
II. Douanen en accijnzen	2.071	2.094	887	1.008	—	189
waarvan douanen	168	272	47	100	—	7
accijnzen	1.757	1.815	807	902	—	177
bijzondere verbruikstaxes	131		31		—	5
III. Registratie	4.608	5.304	2.868	2.182	1	610
waarvan registratie	642	780	240	250	—	57
erfenissen	519	360	234	200	1	56
zegel en gelijkgestelde taxes	3.363	4.000	2.348	1.712	—	488
Totaal	14.870	15.050	5.203	4.429	529	1.222
Vershil t.o.v. de budgetaire ramingen	— 80		+ 774			

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1944 en 1945 vóór 31 Juli 1945 geïnd

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron: Belgisch Staatsblad.

	BEGROTINGSJAAR 1944		BEGROTINGSJAAR 1945		JULI 1945	
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van	
					begrotingsjaar 1944	begrotingsjaar 1945
I. Directe belastingen	8.706	7.652	1.833	1.769	415	385
II. Douanen en accijnzen	2.070	2.094	1.083	1.185	—	196
waarvan douanen	168	272	58	116	—	10
accijnzen	1.757	1.815	986	1.067	—	179
bijzondere verbruikstaxes	131		38		—	6
III. Registratie	4.610	5.304	3.545	2.550	2	677
waarvan registratie	642	780	322	292	—	81
erfenissen	520	360	303	235	2	69
zegel en gelijkgestelde taxes	3.363	4.000	2.865	2.000	—	517
Totaal	15.387	15.050	6.462	5.504	417	1.259
Vershil t.o.v. de budgetaire ramingen	— 337		+ 958			

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingsoort zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

	3 ^e kwartaal 1944	4 ^e kwartaal 1944	1 ^o kwartaal 1945	2 ^o kwartaal 1945
Verrichtingen in geld (<i>millioenen franken</i>)				
ONTVANGSTEN				
Op 1 Januari 1945 : Aanpassing van de tegenwaarde in Belgische franks van de delgingsprovisie in deviezen bij de buitenlandsche bankiers aangelegd.....	—	—	25	—
Gewone dotatie tot delging der geconsolideerde schuld.....	200	377	160	79
Dotatie van de reserve van de 6 ½ pCt Amerikaanse leening voor 1936.....	2	—	—	—
Geïnde interesten en coupons.....	2	—	2	—
Provisie voor de betaling op vervaldag van 1 September 1944 der vaste interestcoupons van de preferente aandelen van de N. M. B. S. (Zwitsersche en Hollandsche klassen).....	27	—	—	—
Netto-provenu van de reserve van de 6 ½ pCt leening in Amerika.....	—	2	3	2
Cessie van stukken uit de portefeuille.....	—	8	1	—
Interesten en amortisatie van de portefeuille der oude pensioenkassen (artikel 1 van de koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935).....	14	4	21	19
Dotatie gevormd op 15 November 1944 met het oog op de vervroegde terugbetaling van het in omloop blijvend saldo der binnenlandsche premieleening van 1920 (1).....	—	11	—	—
Dotatie op 15 Januari 1945 tot stand gebracht met het oog op de vervroegde terugbetaling van het in omloop blijvend saldo der leening 5 pCt. van 1931.....	—	—	1	—
Ontvangsten van het kwartaal...	245	402	213	100
UITGAVEN				
Kostprijs der stukken van de geconsolideerde schuld ingekocht of terugbetaald voor de delging.	43	340	2	171
Terugbetaling aan de Schatkist van de sommen voorgeschoten voor het betalen der vaste rentecoupons van de preferente aandelen der N. M. B. S. (Zwits. en Holl. klassen) op de vervaldagen van 1 September 1940, 1941, 1942, 1943 en 1944.....	—	17	—	4
Storting in de Schatkist van het netto-provenu der reserve van de 6 ½ pCt leening in Amerika in 1944.....	—	—	11	—
Storting in de Schatkist van de interesten en de amortisatiegelden van de portefeuille der oude pensioenkassen.....	15	8	20	19
Kostprijs der stukken verkregen voor de portefeuille.....	9	—	—	—
Vorming van de dotatie op 15 November 1944 met het oog op de vervroegde terugbetaling van het in omloop blijvend saldo der binnenlandsche premieleening van 1920 (1).....	—	11	—	—
Toekenning van de dotatie op 15 Januari 1945 met het oog op de vervroegde terugbetaling van het in omloop blijvend saldo der 5 pCt. leening van 1931.....	—	—	1	—
Uitgaven van het kwartaal...	67	376	34	194
Batig saldo op het einde van het kwartaal....	1.138	1.026	1.276	1.375

Verrichtingen met effecten
(*millioenen franken*)

DELGING DER GECONSOLIDEERDE SCHULD				
Nominaal kapitaal der stukken ingekocht of terugbetaald voor de delging gedurende het kwartaal.....	27	295	1	142
CONVERSIE DER VLOTTENDE SCHULD				
Bedrag der Schatkistbons omgezet in preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen tot op het einde van het kwartaal.....	4.175	4.175	4.175	4.175
PREFERENTE AANDEELN VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN				
Nominaal kapitaal der stukken : a) tegen contanten uitgegeven.....	824	824	824	824
b) tegen niet afgestempelde Schatkistbons geruild.....	4.175	4.175	4.175	4.175
Beschikbaar saldo op het einde van het kwartaal.....	4.999	4.999	4.999	4.999
Totaal der eerste uitgifte (artikel 2 der wet van 24 December 1927).....	5.000	5.000	5.000	5.000
Niet uitgegeven.....	5.000	5.000	5.000	5.000
Nominaal kapitaal der aan het Delgingsfonds afgegeven stukken (artikel 11 der wet van 23 Juli 1926)	10.000 (2)	10.000 (2)	10.000 (2)	10.000 (2)
EFFECTENPORTEFEUILLE OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL				
Waarden aangekocht krachtens artikel 11, 2 ^o lid, der wet van 23 Juli 1926.....	145	137	135	135
PORTEFEUILLE VAN DE RESERVE VAN DE 6 ½ pCt LEENING IN AMERIKA OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL				
Waarden aangekocht ter uitvoering van artikel 16 der wet van 24 Juli 1927.....	251	251	253	253
PORTEFEUILLE VAN DE OUDE PENSIOENKAS OP HET EINDE VAN HET KWARTAAL				
Waarden gedeponceerd in het Delgingsfonds ter voldoening aan artikel 1 der koninklijke besluiten n ^o 221 en 222 van 27 December 1935.....	1.017	1.017	1.017	1.000
NEERLEGGINGEN VANWEGE STICHTINGEN, IN VERBAND MET HET AFLEVEREN VAN 4 pCt. INSCHRIJVINGEN OP N.A.M., 3^e REEK				
Waarden gedeponceerd in het Delgingsfonds krachtens het koninklijk besluit n ^o 267 van 28 Maart 1936.....	335	335	335	335

(1) Afhouding op het niet aangewende deel van de netto-opbrengst der uitgifte van preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

(2) Waarvan 576.000.000 frank voor de amortisatie teruggekocht of aangeduid werden.

IV. — KWARTAALSTAAT VAN HET FONDS TOT DELGING DER RIJKSSCHULD

27

(vervolg)

	Per 30 Septemb. 1944	Per 31 December 1944	Per 31 Maart 1945	Per 30 Juni 1945
Balans (duizenden franken)				
ACTIVA				
Banken, postchèquerekening en kas	351.211	123.164	112.875	129.640
Te incasseren mandaten	327.944	598.288	690.441	629.755
Tijdelijke beleggingen in buitenlandsche deviezen	365	365	330	329
Delgingsreserve aangelegd bij buitenlandsche bankiers	40.912	39.263	69.245	84.073
Terugbetaling van bij uitloting aflosbare stukken, om te slaan	36.214	8	61.446	12.572
In Belgische frank te incasseren vervallen dotaties	92.891	114.374	109.155	92.891
In deviezen te incasseren vervallen dotaties	—	—	12.015	12.015
Inkomsten in deviezen van de reserve van de 6 ½ % Amerikaansche leening in de Schatkist te storten	134	—	—	—
'Te innen voorgeschoten belastingen en kosten	—	—	4	17
Beleggingen der reserve van de 6 ½ % leening in Amerika	220.427	220.427	220.067	220.067
	1.070.099	1.035.890	1.275.577	1.181.365
Effectenportefeuille (tegen inkoopprijs)	127.561	120.060	118.662	118.610
Totaal activa ...	1.197.660	1.215.950	1.394.239	1.299.975
PASSIVA				
Saldi der aan delging te besteden dotaties :				
a) in Belgische franken	744.249	781.802	936.249	829.387
b) in deviezen	40.912	50.861	81.260	96.087
Reserve van de 6 ½ % leening in Amerika	221.017	221.017	221.017	221.017
Saldo van de provisie voor de betaling op de vervaldagen van 1 September 1940, 1941, 1942, 1943 en 1944 der vaste interestcoupons van de preferente aandelen van de N. M. B. S. (Zwitserse en Hollandsche klassen)	46.413	29.834	29.834	26.126
Inkomsten van de reserve van de door de Schatkist verkregen 6 ½ % Amerikaansche leening	8.222	10.534	3.352	4.355
Opbrengst van de portefeuille van de oude pensioenkassen	4.499	—	608	690
Beschikbaar saldo :				
<i>Niet aangewend deel van de netto-opbrengst der uitgiften van de preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen</i>	54.083	43.532	42.149	42.149
<i>Vrijwillige bijdragen</i>	4.603	4.603	4.603	4.603
	58.686	48.134	46.752	46.752
<i>Excedent der inkomsten op de uitgaven</i>	73.662	73.769	75.167	75.059
	132.348	121.903	121.919	121.811
Totaal passiva ...	1.197.660	1.215.950	1.394.239	1.299.975

Winst- en verliesrekening

(duizenden franken)

DEBET				
Peheerkosten	118	192	147	148
Kosten in verband met de delging	37	20	386	241
	155	212	533	389
Excedent der inkomsten op de uitgaven voor het kwartaal	2.153	106	1.398	—
Totaal ...	2.313	318	1.931	389
CREDIT				
Geïnde interesten en coupons	2.208	318	1.931	281
Te goed voortkomende uit de herwaardeering op het einde van het kwartaal van de « tijdelijke beleggingen in buitenlandsche deviezen »	105	—	—	—
Excedent der lasten op de inkomsten voor het kwartaal	—	—	—	108
Totaal ...	2.313	318	1.931	389
Batig saldo op het einde van het kwartaal ...	73.662	73.769	75.167	75.059

INKOMENS EN SPAARWEZEN

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Juni 1945

RUBRIEKEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto winst	Obligatieschuld (1)	Bruto obligatiecoupons (2)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(duizenden franken)										
A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België										
1a Particuliere banken	5	4	1	427.000	199.909	44.303	3.965	20.124	—	—
1b Banken van openbaar nut	—	—	—	—	—	—	—	—	50.000	1.875
2. Verzekeringen	19	16	3	76.857	59.196	8.164	707	7.027	—	—
3. Financiële inrichtingen	57	41	16	452.434	103.427	15.104	1.612	11.312	101.368	3.824
4. Invoer, uitvoer	7	4	3	10.050	3.461	473	1.497	328	—	—
5. Handel in metalen	8	5	3	5.905	3.093	2.318	136	327	—	—
6. Handel in klederstoffen en meubel	17	13	4	88.512	18.720	6.118	485	3.865	8.787	423
7. Handel in eetwaren	18	14	4	30.088	7.320	3.870	2.494	1.534	4.553	257
8. Diverse handelstakken	90	59	31	90.654	12.944	5.374	4.422	1.371	16.420	671
9. Suikerfabrieken	3	3	—	4.250	2.050	1.145	—	527	—	—
10. Maalderijen	1	—	1	2.100	48	—	13	—	1.000	50
11. Bierbrouwerijen	7	6	1	12.806	6.596	—	71	101	—	—
12. Stokerijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Andere voedingsindustriën	15	11	4	20.800	5.578	3.194	818	300	1.003	53
14. Steengroeven	8	—	8	9.268	3.428	—	2.819	—	—	—
15. Kolenmijnen	2	—	2	80.000	15.623	—	21.211	—	98.507	4.379
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	2.712	130
18. Electriciteit	9	8	1	289.742	44.563	41.845	259	43.057	43.649	2.042
19. Electricische constructie	5	3	2	18.700	10.531	4.784	212	1.594	107.199	4.396
20. Hotels, bioscopen, schouwburgen	14	8	6	15.160	132	1.587	329	816	804	40
21. Drukkerijen, publiciteit	13	9	4	8.595	2.848	1.526	408	410	—	—
22. Textielnijverheid	33	17	16	277.030	47.241	10.124	17.515	2.414	3.681	200
23 Kunst- en ceramieke bouwstoffen	16	9	7	41.610	8.657	363	3.283	22	—	—
24a IJzer en staal	1	—	1	550	111	—	101	—	64.597	2.837
24b Machinebouw	24	14	10	153.178	34.571	4.063	17.860	459	3.342	173
24c Non-ferro metalen	1	—	1	10.000	6.516	—	246	—	6.896	310
25. Bouwbedrijf (openbare werken)	13	7	6	46.924	103.623	1.672	745	27	1.000	60
26. Papierindustriën	1	1	—	400	158	62	—	51	1.816	100
28. Chemische industriën	20	8	12	209.362	29.815	2.777	11.640	909	18.656	688
29. Houtindustriën	5	3	2	3.471	1.596	—	529	66	—	—
30. Leerlooierijen en riemfabrieken	4	3	1	22.250	1.733	1.371	77	—	—	—
31. Automobielen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glasblazerijen en kristalfabrieken	2	1	1	7.200	372	—	86	—	—	—
33. Spiegelglasfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Diverse industriën	37	23	14	133.033	48.139	7.966	7.271	1.759	36.342	1.640
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	195
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart en vliegwezen	11	6	5	5.485	10	824	348	30	—	—
38. Telegraaf, telefoon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	6.500	402
40. Autobussen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Andere vervoerondernemingen	8	5	3	10.260	698	—	524	27	—	—
42. Diverse andere industriën	3	2	1	1.830	136	—	35	11	—	—
TOTAAL...	477	303	174	2.565.502	735.931	170.694	101.659	98.481	581.782	24.760
B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo										
1. Banken, financiële vennootschap	2	2	—	28.000	909	12	—	200	—	—
2. Handelsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen	2	2	—	8.900	2.419	594	—	532	—	—
4. Landbouwvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	4	4	—	36.900	3.328	606	—	732	—	—
C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland										
1. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Plantages en koloniale vennootsch.	1	—	1	10.000	1.752	—	19	—	—	—
5. Diverse vennootschappen	2	1	1	69.000	17.045	58	74	—	15.444	618
TOTAAL...	3	1	2	79.000	18.797	58	93	—	15.444	618
Eindtotaal...	484	308	176	2.681.402	758.056	171.358	101.752	99.213	597.226	25.378

(1) De getelde leeningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen; daarenboven, sedert Mei 1940, op enkele uitzonderingen na, omvatten deze cijfers slechts de in België, in Belgische franken uitgegeven leeningen.

(2) Daarenboven werd er gedurende de maand Juni 1945 betaalbaar gesteld:

Coupons van binnenlandsche Staatsleeningen (geconsolideerde en op halfjaren termijn)	249.720
Coupons van leeningen van de Kolonie	2.670
Coupons van leeningen van provinciën en gemeenten	10.440
Coupons van verscheidene leeningen	31.277
Totaal...	294.107

Coupons van buitenlandsche Staatsleeningen (*)

356.365

(*) Benaderingscijfers. In dit bedrag zijn de achterstallige interesten begrepen.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN

30

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Juli 1945

BEDRIJFSKLASSEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO UITSLAGEN		Bruto winst uitbetaald	Obligatieschuld (1)	Bruto obligatiecoupons (2)
	opgetelde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België										
1a Particuliere banken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1b Banken van openbaar nut	—	—	—	—	—	—	—	—	235.527	6.969
2. Verzekeringen	3	2	1	2.400	1.213	416	33	150	—	—
3. Financiële inrichtingen	24	19	5	559.059	156.358	13.524	21.395	9.365	173.803	7.046
4. Invoer, uitvoer	1	—	1	200	51	—	43	—	—	—
5. Handel in metalen	1	1	—	25	5	—	—	—	300	18
6. Handel in kleerst. en meubelen	7	4	3	60.755	38.185	6.162	2.596	3.001	40.000	1.625
7. Handel in eetwaren	12	8	4	18.855	6.218	2.765	501	89	147	8
8. Diverse handelsbedrijven	49	31	18	53.712	15.368	3.031	1.777	391	—	—
9. Suikerfabrieken	1	—	1	15.000	5.199	—	110	—	12.500	625
10. Maalderijen	1	1	—	2.001	1.368	2.579	—	250	—	—
11. Bierbrouwerijen	7	5	2	22.695	3.032	836	42	50	12.034	489
12. Distilleerderijen	2	1	1	1.100	1.137	17	94	—	—	—
13. Andere voedingsindustrieën	10	6	4	49.742	7.047	3.982	2.407	2.074	941	47
14. Steengroeven	6	3	3	16.703	2.295	131	359	256	181	9
15. Kolenmijnen	3	—	3	30.144	366.067	—	15.714	—	162.702	6.987
16. Mijnbouw	—	—	—	—	—	—	—	—	603	36
17. Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Electriciteit	3	3	—	75.640	39.402	12.029	—	10.107	90.877	3.996
19. Electricische constructie	—	—	—	—	—	—	—	—	10.609	580
20. Hotels, bioscopen, schouwburgen	12	9	3	7.942	4.0	937	58	340	238	12
21. Drukkerij, publiciteit	6	6	—	6.665	1.389	971	—	—	—	—
22. Tertiëlebedrijf	23	9	14	2.9.432	54.557	10.304	12.194	780	16.821	758
23. Kunstmat. en ceram. materialen	11	5	6	44.597	3.0.9	409	634	692	10.500	515
24a IJzer en staalnijverheid	1	—	1	100.000	63.711	—	17.103	—	21.231	1.094
24b Machinebouw	15	7	8	94.190	10.367	2.045	16.261	503	45.671	2.062
24c Non-ferro metalen	1	—	1	31.500	2.755	—	2.541	—	50.495	2.025
25. Bouwbedrijf (openbare werken)	9	9	—	38.003	10.904	4.902	—	48	825	41
26. Papiernijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28. Chemische nijverheid	7	5	2	57.200	4.993	1.726	4.271	340	4.500	190
29. Houtbewerkingindustrieën	1	—	1	2.00	302	—	194	—	2.000	80
30. Lederbereiding, riemfabrieken	1	1	—	2.800	2.6	40	—	—	12.731	580
31. Automobielen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32. Glas- en kristalabrieken	1	—	1	1.000	1.717	—	80	—	—	—
33. Spiegelglasfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	42.039	1.969
34. Diverse industrieën	28	15	13	111.110	37.607	4.192	13.518	1.316	35.586	2.030
35. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	5.601	168
36. Buurtspoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37. Scheepvaart, vliegwezen	8	1	7	13.200	332	44	1.641	—	6.005	240
38. Telegraf, telefoon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40. Autobussen	3	1	2	3.240	13.760	224	351	—	—	—
41. Overige transportbedrijven	3	1	2	8.900	1.146	16	1.091	—	2.500	125
42. Diverse andere industrieën	1	—	1	1.157	428	—	146	—	—	—
TOTAAL...	261	153	108	1.721.463	802.878	71.282	115.054	29.752	998.970	40.324
B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo										
1. Banken, financiële vennootschappen	4	3	1	142.650	28.368	5.067	43	8.405	—	—
2. Handelsvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen	2	1	1	17.615	1.554	1.260	1	1.125	—	—
4. Landbouwvennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	150.825	6.136
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	6	4	2	160.265	26.814	6.327	44	9.530	150.825	6.136
C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland										
1. Electriciteit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Spoorwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Tramwegen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Plantages en koloniale vennootschap	2	1	1	16.330	3.322	154	97	—	4.891	242
5. Diversen vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	2	1	1	16.330	3.322	154	97	—	4.891	242
Eindtotaal...	269	158	111	1.898.058	826.370	77.763	115.195	39.282	1.152.686	46.702

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen; daarenboven, sedert Mei 1940, op enkele uitzonderingen na, omvatten deze cijfers slechts de in België, in Belgische franken uitgegeven leningen.

(2) Daarenboven werd er gedurende de maand Juli 1945 betaalbaar gesteld:

(in duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleningen (geconsolideerde en op halflangen termijn)	9.244
Coupons van leningen van de Kolonie	20.745
Coupons van leningen van provincien en gemeenten	21.334
Coupons van verscheidene leningen	48.788

Totaal... 100.101

Coupons van Buitenlandsche Staatsleningen..... 22.151 (*)

(*) Benaderingscijfers.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg)
Retrospectief overzicht

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatie-schuld (1) (*)	Bruto obligatie-coupons (*)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(duizenden franken)										
1943	7.314	5.559	1.755	40.558.416	13.329.725	2.860.243	485.459	1.576.821	6.509.343	287.303
1944	6.986	5.108	1.880	41.046.157	12.964.050	2.273.915	948.410	1.195.239	7.019.017	302.284
1944 7 eerste maanden	4.973	3.710	1.263	27.433.474	9.413.788	1.713.570	357.938	925.207	4.655.051	200.749
1945 7 eerste maanden	4.255	2.735	1.520	25.410.097	8.314.644	1.058.287	1.154.391	621.536	5.082.239	211.005
1944 Mei	1.114	841	273	7.737.253	2.961.766	539.674	133.318	333.358	413.930	18.125
Juni	541	404	137	2.413.863	618.342	184.911	22.585	84.138	525.897	23.027
Juli	327	239	88	2.021.711	968.730	114.927	37.885	62.768	1.064.348	44.639
Augustus	143	113	30	469.526	176.435	28.306	8.562	16.323	347.037	14.840
September	169	123	46	825.944	145.909	44.899	18.693	18.846	431.775	18.712
October	369	259	110	3.795.221	847.545	125.238	146.313	81.762	830.375	34.637
November	200	128	72	3.421.673	1.000.234	77.898	323.133	37.883	255.044	11.463
December	175	117	58	1.940.750	567.752	84.387	48.795	41.139	493.735	21.883
1945 Januari	73	53	20	412.781	129.349	29.512	14.615	12.707	1.080.318	44.544
Februari	132	88	44	285.814	117.682	13.171	6.270	2.517	523.210	21.842
Maart	977	657	320	4.908.809	2.304.342	195.936	135.778	123.782	414.479	17.930
April	1.349	883	466	7.761.926	1.613.730	234.136	436.874	148.708	902.643	36.965
Mei	971	608	363	7.461.307	2.565.115	336.311	345.107	195.327	385.557	16.287
Juni	484	308	176	2.681.402	758.056	171.358	101.752	99.213	597.226	25.378
Juli	269	158	111	1.898.058	826.370	77.763	115.195	39.282	1.178.806	47.950

(1) Voor de maandelijksche resultaten, slaan de in aanmerking genomen leeningen op andere vennootschappen dan deze waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

(*) Sedert Mei 1940, enkele uitzonderingen niet te na gesproken, bevatten de getallen nog slechts de in België, in Belgische franken geëmitteerde leeningen.

II. — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes (Netto spaarbedrag)

(duizenden franken)

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak (1)	Aantal spaarboekjes op het eind van 't jaar
1942	2.258.689	1.418.174	840.515	12.798.936	6.191.105
1943	4.341.744	1.426.973	2.914.771	16.098.692	6.333.607
1944 Juni	381.079	138.563	242.516	17.948.127	
Juli	368.274	121.425	246.849	18.194.970	
Augustus	386.786	119.341	267.445	18.462.421	
September	338.903	79.392	259.511	18.721.932	
October	325.221	70.492	254.729	18.976.661	
November	132.026	162.388	— 30.362	18.946.299	
December	192.473	196.937	— 4.464	19.457.737	
1945 Januari	225.714	118.811	106.903	19.564.640	
Februari	229.273	114.765	114.508	19.6.9.148	
Maart	225.626	133.757	91.869	19.771.017	
April	215.914	120.898	95.016	19.866.033	
Mei	212.232	118.651	93.581	19.959.614	
Juni	334.565	161.730	172.835	20.131.449	
Juli	399.582	190.975	208.607	20.341.056	
Augustus	361.040	172.419	188.621	20.529.677	

(1) De tegoeden op 31 December 1942, 1943 en 1944 omvatten de gekapitaliseerde renten van het dienstjaar.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas

(duizenden franken)

TIJDVAK	HANDARBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1865 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengecoördend)	Totaal
1942	293.458	56.815	20.333	370.607
1943	316.620	62.382	21.218	400.220
1944 Juli	22.193	5.646	4.612	86.497
Augustus	17.423	6.030		
September	26.799	3.794	4.125	88.458
October	23.500	5.176		
November	22.942	5.593	4.233	92.199
December	20.877	6.245		
1945 Januari	v 21.065	v 6.707	3.850	100.551
Februari	v 21.525	v 5.334		
Maart	v 24.013	v 9.322		
April	v 26.392	v 7.950		
Mei	v 21.787	v 8.880		
Juni	v 21.176	v 10.516		
Juli	v 19.843	v 10.120		

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

TIJDVAK	VERREKENINGSKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (1)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL		
	HOOFDBANK, BIJBANK EN AGENTSCHAP.			HOOFDBANK			CONTANT		
	Aantal kamers op het eind v. h. tijd.	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers op het eind v. h. tijd.	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (2)
1943 Maandgemiddelde	38 (3)	114	48.181	57	39.759	4,86	21	731 (3)	2.246
1944 Maandgemiddelde	38 (3)	86	48.020	42	39.684	6,57	21 (4)	709 (5)	2.152 (4)
1944 Juni	38	109	63.875	53	54.509	4,56	22	718	2.381
Juli	38	100	54.639	48	47.145	—	20	708	2.544
Augustus	38	98	59.551	48	49.947	—	21	709	3.193
September	38	39	26.134	21	21.790	3,77	—	—	—
October	38	39	27.465	19	23.071	—	—	—	—
November	38	47	35.587	20	26.033	—	—	—	—
December	38	66	31.299	29	23.410	6,57	—	—	—
1945 Januari	38	71	31.224	30	25.132	—	—	—	—
Februari	38	72	34.941	29	28.978	—	—	—	—
Maart	38	87	47.031	35	39.367	6,23	—	—	—
April	38	84	45.844	34	38.341	—	—	—	—
Mei	38	80	46.545	33	38.965	—	—	—	—
Juni	38	93	64.334	42	53.443	6,49	19	830	1.850
Juli	38	99	81.087	44	69.409	—	20	852	2.802
Augustus	38	102	86.039	45	74.757	—	19	991	2.100

(1) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangeduide kwartaal verrekende bedragen tot het saldo, per eind trimester, der deposito-rekeningen op zicht en op minder dan 30 dagen.

(2) De aankopen of de verkoopen zijn maar éénmaal geteld.

(3) Op 31 December.

(4) Gemiddelde der eerste acht maanden.

(5) Op 31 Augustus.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(miljoenen franken)

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen op 't eind van het tijdvak	Totaal tegoed (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren	CREDIT		DEBET		Algemeene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie pCt.	Omloopsnelheid (2)
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1943 Maandgemiddelde	(1) 495.566	8.581	6.380	5.829	19.770	5.733	19.770	51.101	88	2,91
1944 Maandgemiddelde	(1) 508.868	10.836	8.334	5.421	16.723	5.069	16.723	43.934	88	2,24
1944 Juni	500.399	11.153	8.413	5.840	17.364	6.316	17.364	46.883	89	2,04
Juli	500.812	10.921	8.210	4.873	15.956	5.245	15.956	42.030	87	1,83
Augustus	501.230	10.583	8.277	5.427	17.745	5.690	17.745	46.607	88	2,13
September	501.628	10.896	8.079	3.241	10.334	2.853	10.334	26.762	88	1,26
October	502.887	10.780	8.274	3.336	15.070	3.045	15.070	36.521	92	—
November	505.318	12.564	10.377	5.757	11.533	3.332	11.533	32.155	82	2,29
December	503.568	12.819	10.613	4.401	15.233	4.943	15.233	39.820	89	2,58
1945 Januari	514.282	13.486	10.842	5.341	16.456	4.449	16.456	42.752	89	2,25
Februari	517.807	14.031	11.394	4.677	15.237	4.137	15.237	39.288	88	2,22
Maart	521.288	15.323	12.303	7.288	25.563	6.131	25.563	64.546	91	2,73
April	524.536	16.119	13.185	7.745	23.637	6.557	23.637	61.575	91	2,76
Mei	527.611	16.797	13.280	6.188	24.096	6.322	24.096	60.701	90	2,62
Juni	531.253	17.474	14.446	9.141	30.095	7.406	30.095	76.737	91	2,79
Juli	534.488	18.290	15.042	9.148	27.932	8.233	27.932	73.245	90	2,60
Augustus	538.142	18.379	14.983	7.670	30.551	8.446	30.551	77.219	90	2,75

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-naand van 25 dagen, van den debet-omzet tot het gemiddeld dagelijksch tegoed.

PRODUCTIE

I. — PRODUCTIE DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

55

Bron: *Mijnwezen*

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN									Voorraad op 't eind der maand (duiz. tonnen) (3)
	GEMIDDELD AANTAL ARBEIDERS AANWEZIG		NETTO HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOOI PER BEKKEN (duiz. tonnen)						Gemidd. aantal extractie-dagen	
	onder-grondsche	onder- en boven-grondsche	Bergon	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	TOTAAL		
1939 Maandgemiddelde	90.115	128.702	379	354	659	460	603	(2) 2.487	24,1	(1) 1.320
1943 Maandgemiddelde	81.748	122.390	342	264	476	320	577	1.979	27,1	(1) 512
1944 Maandgemiddelde	58.109	94.326	124	129	277	189	406	1.125	22,9	(1) 489
1944 Mei	58.805	95.676	60	48	249	186	461	1.003	21,9	681
Juni	56.742	93.033	63	97	294	170	465	1.088	24,6	808
Juli	58.644	95.233	94	97	287	186	510	1.175	20,4	801
Augustus	56.290	93.045	54	68	237	174	462	995	24,6	722
September	29.417	57.650	16	17	63	41	36	173	8,2	632
October	42.642	75.028	86	97	130	149	176	688	20,4	687
November	50.261	85.255	158	131	259	143	283	974	22,8	582
December	52.787	88.624	203	164	277	151	297	1.092	23,7	489
1945 Januari	50.449	84.408	203	126	253	166	289	1.037	23,4	413
Februari	54.172	88.942	193	151	251	172	305	1.072	22,5	384
Maart	54.907	90.880	260	200	329	197	336	1.322	26,6	358
April	52.068	87.566	194	161	289	139	251	1.034	21,8	384
Mei	52.504	87.108	108	107	249	151	304	920	18,6	306
Juni	54.615	90.010	236	171	312	193	379	1.291	25,6	271
Juli	55.970	91.165	189	161	254	171	375	1.140	22,5	247

(1) Op 31 December.
 (2) De productiecijfers voor de mijnen van het Naamsche bekken worden niet langer afzonderlijk opgegeven, doch verdeeld over de productie van het bekken van Luik en van dit van Charleroi.
 (3) De schlamms inbegrepen.

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (aan het eind van het tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tonnen)				
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1939 Maandgemiddelde	431	3.757	127	814	(1) 44	256	253	6,2	184	2,6
1943 Maandgemiddelde	367	3.716	84	649	(1) 32	136	133	4,4	101	1,3
1944 Maandgemiddelde	170	3.287	37	504	(1) 12	59	50	2,2	37	0,5
1944 Mei	125	3.430	20	453	16	34	22	0,9	13	—
Juni	82	2.930	16	519	7	21	15	1,3	13	0,3
Juli	136	2.951	18	354	11	30	16	1,3	14	0,3
Augustus	155	2.905	18	357	13	36	32	1,7	15	0,3
September	72	3.035	12	386	8	5	1	0,6	2	—
October	73	2.998	36	497	9	19	10	2,0	9	0,3
November	95	2.959	42	483	12	26	21	2,3	10	0,3
December	91	2.943	55	479	12	30	9	2,6	16	1,3
1945 Januari	95	2.866	50	470	9	23	8	2,1	16	1,8
Februari	65	2.742	62	490	5	13	10	2,7	15	0,7
Maart	120	2.776	72	489	7	19	14	3,1	26	0,4
April	138	2.822	52	469	12	40	30	3,1	34	1,2
Mei	129	2.857	45	466	11	47	37	2,1	31	0,9
Juni	155	2.849	66	495	11	54	52	2,1	50	1,7
Juli	178	2.866	53	509	13	63	56	2,0	49	1,6

(1) Op 31 December.

II. — DIVERSE PRODUCTIES

56

Bron: *Ministerte van Financiën, Douanen en Actijzen*

TIJDVAK	SUIKER				BIER-BROUWERIJEN	DISTILLERIJEN	LUCIFERS		
	Voortbrenging		Voorraad (ruwe en geraffineerde suiker) eind der maand (tonnen)	In consumptie gebracht			Hoeveelheden aangegeven meel (tonnen)	Voortgebracht alcohol (hectoliters)	Fabricage
	Ruwe suiker	Geraffineerde suiker							
1939 Maandgemiddelde	20.506	19.260	97.211	19.883	(1) 15.042	38.572	5.000	2.108	3.038
1943 Maandgemiddelde	19.393	10.041	71.637	15.052	1.763	4.306	2.775	2.250	548
1944 Maandgemiddelde	14.994	10.238	87.149	15.724	2.072	5.608	2.200	1.839	308
1944 Mei	—	6.122	81.063	11.611	2.139	2.954	2.086	1.079	183
Juni	—	5.955	60.783	19.665	2.293	3.349	2.208	2.697	159
Juli	—	9.457	45.027	15.610	2.209	3.733	2.221	1.908	1.233
Augustus	—	7.346	34.527	8.460	2.463	3.646	2.145	2.012	178
September	—	5.832	26.662	8.423	2.243	1.581	1.607	901	—
October	30.339	10.879	40.876	14.362	2.087	3.824	1.705	1.098	—
November	103.089	17.008	122.984	16.659	1.965	3.736	1.790	1.575	—
December	45.717	14.995	147.075	21.423	2.499	8.983	1.383	1.685	394
1945 Januari	1.280	9.927	128.676	20.046	2.276	12.803	1.206	1.392	18
Februari	3.003	8.734	110.117	17.835	2.116	10.896	1.749	2.642	50
Maart	146	11.810	88.286	21.620	2.739	5.019	2.066	2.245	303
April	184	9.039	73.833	14.319	3.060	14.014	2.255	2.221	76
Mei	11	8.038	56.233	17.290	3.729	5.075	1.733	1.566	332
Juni	—	8.914	38.317	20.312	4.213	7.148	2.255	2.063	205
Juli	—	8.376	23.256	15.076	4.704	6.855	2.405	2.002	540

(1) Met inbegrip van de productie van het Groothertogdom Luxemburg.

III. — VOORTBRENGING VAN ELECTRISCHEN STROOM

58

TIJDVAK	TOTALE PRODUCTIE (Centrales van 100 kW. en meer) Bron : Ministerie van Openbare Werken. - Centrale Dienst voor Electriciteit en Electromechanica.							PRODUCTIE van de 121 voornaamste industriële centrales Bron : A. C. E. I. B.	
	Aantal centrales	Productie (duizenden kWh.)						Totale productie (duizenden kWh.)	Gemiddelde dagproductie (miljoenen kWh.)
		Unie der electriche bedrijven van België	Verbond der industriële centrales	Niet aangesloten maatschap- pijen	Gemeente- regioën	Vlottende centrales	Totaal		
1943 Maandgemiddelde	(1) 327	217.412	170.312	15.522	18.363		421.609	151.413	5,90
1944 Maandgemiddelde	(1) 325	178.857	106.008	11.123	13.023		309.011	96.659	3,84
1944 Mei	323	151.654	81.991	10.179	14.627		258.451	77.271	3,20
Juni	323	147.969	80.803	10.624	5.925		245.321	75.722	3,03
Juli	323	154.568	92.448	9.093	6.227		262.246	86.695	3,57
Augustus	323	160.054	98.982	9.295	7.296		275.627	90.150	3,70
September	323	113.644	51.790	7.251	10.847		183.532	43.210	1,66
October	323	149.610	88.564	11.529	9.731		259.434	78.986	2,92
November	325	173.093	97.260	11.924	9.709		291.986	89.704	3,70
December	325	201.135	101.324	11.911	11.090		325.500	93.137	3,72
1945 Januari	323	193.515	96.222	9.586	7.105	591	307.019	88.108	3,62
Februari	324	162.595	82.585	8.501	6.541	21.814	282.035	73.257	2,82
Maart	324	205.218	95.895	10.102	12.238	35.610	359.063	85.521	3,52
April	324	201.917	85.510	10.014	12.636	36.541	346.648	74.191	2,97
Mei	324	201.854	81.236	10.675	12.139	34.601	340.503	73.029	2,80
Juni	324	215.321	99.154	11.394	14.727	16.460	357.056	85.235	3,41
Juli	323	234.615	102.050	12.025	15.549	7.601	371.840	93.820	3,84

(1) Aan het eind van het jaar.

IV. — GASDISTRIBUTIE (1)

Bron : Ministerie van Openbare Werken.

(duizenden kubieke meters)

59

TIJDVAK	Gemeente-regioën		Gasverdelingsmaatschappijen		Gasvoort- brengende nijverheids- maatschappijen, die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden	Totaal
	zelfproducent (geheel of ten deele) van het gas dat zij verdeelen (voortgebr. gas)	die het gas, dat zij verdeelen, aankopen (aangekocht gas)	zelfproducent (geheel of ten deele) van het gas dat zij verdeelen (voortgebr. gas)	die het gas, dat zij verdeelen, geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1943 Maandgemiddelde	5.310	394	3.213	46.886	14.665	70.468
1944 Maandgemiddelde	3.639	153	2.418	23.406	3.099	32.710
1944 Augustus	4.245	207	2.317	25.811	1.059	33.639
September	2.932	83	1.746	11.086	116	15.963
October	3.513	147	1.960	9.695	272	15.587
November	2.899	76	2.315	13.455	631	19.376
December	3.301	—	2.027	12.514	1.307	19.149
1945 Januari	2.670	165	2.074	14.379	1.198	20.486
Februari	2.340	21	2.201	7.399	378	12.338
Maart	2.881	204	2.796	17.883	1.880	25.644
April	3.191	171	2.482	21.889	2.283	30.016
Mei	3.765	132	2.296	19.898	2.796	28.887
Juni	3.237	199	2.163	22.806	4.536	32.941
Juli	3.900	324	2.926	25.124	5.304	37.578

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de cokesfabrieken der mijn-, metaal-, chemische en andere bedrijven die het zelf verbruiken.

VERBRUIK (*)

I. — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

(Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100.)

65

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN						WINKELS MET BLIJHUIZEN		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleding		Meubelen		Huishoudelijke artikel en andere		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944	1943	1944
Juli	105	72	103	105	178	155	149	131	53	61	98	92	58	40
Augustus	66	68	142	189	203	196	148	122	45	58	95	86	49	35
September	104	83	139	506	206	184	148	128	46	54	95	80	48	38
October	163	125	146	406	254	284	139	141	47	73	91	100	53	44
November	101	97	126	73	268	335	138	111	45	79	93	97	48	40
December	108	113	150	91	296	412	178	113	49	72	122	101	58	59
	1944	1945	1944	1945	1944	1945	1944	1945	1944	1945	1944	1945	1944	1945
Januari	73	95	145	96	204	254	162	113	48	78	120	94	62	61
Februari	105	129	160	237	232	276	159	122	48	84	116	99	47	59
Maart	104	125	155	173	289	313	166	144	55	95	122	132	55	61
April	92	111	142	124	185	220	134	136	49	81	107	123	41	60
Mei	94	121	98	143	140	390	125	140	54	86	102	145	45	63
Juni	68	176	92	247	133	285	149	161	62	83	110	153	43	61

(*) Voor het verbruik van suiker en lucifers, zie tabel nr 56.

II. — TABAKVERBRUIK

(Productie en invoer.)

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigarotten	Rook-, snuif- en pruimtabak (tonnen)
	(millioenen stukken)			
1943	101	208	1.889	4.408
1944	74	181	2.070	3.944
1942 3 ^e trimester	25	52	887	2.218
4 ^e id.	28	57	654	1.764
1943 1 ^e id.	28	54	480	1.264
2 ^e id.	22	48	378	983
3 ^e id.	25	49	484	952
4 ^e id.	26	57	547	1.209
1944 1 ^e id.	22	58	687	1.066
2 ^e id.	23	46	521	947
3 ^e id.	16	39	487	954
4 ^e id.	13	38	375	977
1945 1 ^e id.	19	42	437	1.004
2 ^e id.	23	61	677	1.547

III. — SLACHTINGEN IN DE 13 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND (*)

TIJDVAK	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalvoren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
1943 Maandgemiddelde	14.077	307	16.993	367	723
1944 Maandgemiddelde	10.874	309	12.566	1.279	802
1944 Juni	10.351	198	16.569	736	269
Juli	9.291	237	14.837	762	586
Augustus	9.694	205	11.746	547	1.361
September	2.763	151	1.954	258	346
October	12.645	326	9.021	1.890	1.983
November	25.823	711	10.884	3.118	2.008
December	14.510	616	7.111	2.482	830
1945 Januari	7.876	372	5.669	2.754	208
Februari	8.420	188	8.069	2.247	206
Maart	8.902	169	13.347	2.534	115
April	9.400	149	14.575	3.043	452
Mei	6.427	185	17.351	3.316	1.120
Juni	5.905	122	16.692	2.649	366
Juli	11.204	143	17.329	3.307	647
Augustus	18.628	132	19.353	2.679	1.501

(*) Sedert Maart 1943, 12 slachthuizen — dit van Brussel wordt op dezen datum geschorst.

VERVOER

BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven (millioenen franken).

TIJDVAK	REIZIGERS		ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGSCOEFFICIENT
	Aantal (duizenden)	Reizigers- km. (millioenen)	Reizigers en bagage	Goederen	Diverse	Totaal			
1943 Maandgemiddelde	16.457	531	122,9	117,9	12,9	253,7	353,0	— 99,3	139,17
1944 Maandgemiddelde	8.929	277	58,5	47,7	12,0	118,2	(1) 325,9	— 207,7	275,76
1944 April	12.728	421	91,7	52,0	13,9	157,6	380,2	— 222,6	241,12
Mei	7.206	228	29,9	17,0	7,3	54,2	315,8	— 261,6	582,08
Juni	5.023	157	24,9	20,3	5,0	50,2	352,7	— 302,5	702,81
Juli	4.973	150	37,8	31,2	11,1	80,1	388,7	— 308,6	484,99
Augustus	4.616	140	31,1	29,5	6,7	67,3	345,6	— 278,3	513,50
September	4.060	116	28,0	9,1	8,9	46,0	342,2	— 296,2	744,14
October	6.741	186	40,2	26,9	6,5	73,6	363,4	— 289,8	493,97
November	6.576	184	36,1	40,7	6,5	83,3	440,7	— 357,4	528,86
December	7.023	196	45,2	40,3	34,7	120,3	291,2	— 170,9	242,05
1945 Januari	8.402	238	50,7	31,8	11,4	93,9	244,9	— 151,0	260,73
Februari	7.978	222	56,5	61,8	7,2	125,5	256,2	— 130,7	204,13
Maart			77,2	77,3	17,9	172,4	258,0	— 86,5	150,17
April			95,1	67,6	8,8	171,5	243,0	— 71,5	141,60
Mei			108,4	74,7	6,0	189,1	212,4	— 23,3	112,34
Juni			118,4	105,5	7,6	231,6	215,9	+ 15,7	93,23

(1) Het maandgemiddelde der uitgaven 1944 is niet het gemiddelde der 12 maandelijksche posten, want van September tot November dient een bedrag afgetrokken van fr 425.800.000 uitgaven, die door den Staat werden gedekt als kosten voor het Geallieerd vervoer. Daarenboven werden van het bedrag der uitgaven voor December reeds fr 224.200.000 uitgaven, die door den Staat om dezelfde reden werd gedekt, afgetrokken.

De gezamenlijke tusschenkomst van den Staat bedraagt dus fr 425.800.000 + 224.200.000 = fr 650.000.000.

b) Vervoer der voornaamste zware goederen. — Gezamenlijk verkeer (1)

70

TIJDVAK	Ton-kilom. (miljoenen)	(duizenden tonnen)											Nation. Maatschappij der Buurt- spoor- wegen
		Totaal	Landbouw- en voedingsproducten	Brandstoffen	Ertsen	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerfoetier, kleeding	Chemische en artsennijkundige producten	Nijverheidsvetten en oliën, petroleum, teer	Vershillende	
1943 Maandgemiddelde...	255	3.260	339	1.425	408	205	267	256	28	109	32	191	8.526
1944 Maandgemiddelde...	91	1.273	215	582	112	80	92	64	7	40	11	70	6.304
1943 December	207	2.691	364	1.235	323	183	213	125	20	78	29	121	8.269
1944 Januari	196	2.435	200	951	302	215	224	171	26	116	28	202	7.307
Februari	202	2.355	205	1.020	314	190	198	134	20	95	28	151	7.245
Maart	217	2.576	229	1.094	372	208	208	148	22	102	27	166	8.353
April	102	1.252	164	483	235	65	109	65	9	41	10	70	7.249
Mei	35	570	62	352	34	19	50	16	1	10	4	22	6.089
Juni	35	619	52	430	22	32	31	19	2	12	4	15	6.232
Juli	57	999	116	622	28	69	59	28	3	38	6	30	7.001
Augustus	57	940	109	558	35	60	60	35	1	31	6	45	5.536
September	11	218	71	98	4	11	8	9	1	5	1	10	1.339
October	48	881	367	366	1	22	36	36	1	11	5	36	4.287
November	73	1.318	661	445	1	32	60	55	1	9	7	47	7.833
December	65	1.113	340	570	2	33	57	52	1	10	7	41	7.182
1945 Januari	53	882											3.298
Februari	85	1.176											4.942

(1) Militair vervoer niet inbegrepen.

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSCHE
ECONOMISCH UNIE MET DE OVERIGE LANDEN (1)

N. B. — Daar de gegevens van deze statistiek uitsluitend werden ontleend aan de douaneinklaringen ondertekend door in- en uitvoerders, kon geen rekening gehouden worden met deze transacties die in verband met de omstandigheden door het Bestuur der Douanen niet konden worden opgenomen.

I. — SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMEENE NOMENCLATUUR
AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913

75

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)					WAARDE (miljoenen franken)					GEMID- DELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER (+) OF UITVOERSALDO (-) VAN DE HANDELSBALANS (miljoenen franken)	VERHOUDING VAN UIT- TOT INVOER IN 100	
	Levende dieren	Vee- dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Vee- dings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebe- reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver gouden en zilver munt				Totaal
INVOER (1).														
1938 Maandgemid..	0,7	314,3	2.249,6	54,5	2.619,1	2,3	389,8	1.046,4	444,6	39,3	1.922,4	734		
1939 Maandgemid..	0,5	311,5	2.115,2	52,6	2.479,8	1,9	334,1	896,0	386,8	33,8	1.652,6	666		
1945 Januari	—	0,8	86,6	0,8	88,2	—	5,1	35,1	25,9	—	66,1	750		
Februari	—	5,4	53,9	3,5	62,8	—	13,6	20,7	28,4	—	62,7	999		
Maart	—	22,3	40,2	5,2	67,7	—	65,1	159,7	62,1	—	286,9	4.242		
April	0,1	25,9	81,2	8,2	115,4	1,2	203,9	537,7	100,5	—	843,3	7.309		
Mei	—	30,4	53,3	2,0	85,7	—	77,8	345,7	87,1	—	510,6	5.981		
Juni	—	82,7	254,7	7,3	344,7	0,3	185,8	631,8	154,1	—	972,0	2.820		
Juli	—	165,2	445,5	11,4	622,1	0,7	330,1	623,1	218,7	—	1.172,6	1.885		
Augustus	—	374,7	528,0	19,6	922,3	0,1	594,2	629,2	299,5	—	1.523,0	1.651		
UITVOER (1).														
1938 Maandgemid..	0,5	50,3	1.431,1	348,9	1.830,8	5,5	94,3	815,1	871,7	19,2	1.805,8	986	- 116,6	93,9
1939 Maandgemid..	0,4	34,3	1.428,2	358,1	1.821,0	4,4	66,5	802,7	924,8	16,9	1.815,3	999	+ 162,7	109,8
1945 Januari	—	0,7	13,3	0,2	14,2	0,1	11,8	5,7	5,7	—	23,3	1.537	- 42,8	35,8
Februari	—	0,5	25,3	1,5	27,3	0,3	8,0	12,5	12,3	—	33,1	1.213	- 29,6	52,1
Maart	—	5,2	30,6	2,0	37,8	1,6	22,0	25,2	43,3	—	92,1	2.436	- 194,8	32,8
April	—	5,5	32,8	2,0	40,3	0,5	36,9	33,7	44,9	—	116,0	2.876	- 727,3	13,8
Mei	0,1	0,8	46,1	7,0	54,0	10,0	7,3	36,4	72,8	—	126,5	2.341	- 384,1	24,2
Juni	0,4	1,1	66,6	7,6	75,7	25,5	10,4	81,5	69,4	—	186,8	2.468	- 785,2	19,8
Juli	—	3,8	90,8	10,6	105,2	7,1	38,6	85,3	101,8	—	232,8	2.210	- 939,8	19,2
Augustus	0,2	2,7	120,1	15,6	138,6	14,1	20,7	146,0	174,1	0,4	355,3	2.565	- 1167,7	38,5

(1) Van Januari tot April: België alleen

II. — SAMENVATTING NAAR DEN GRAAD VAN VOLTOOIING DER PRODUCTEN
(rangschikking aangenomen door den Raad van den Volkenbond op 17 September 1935)

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tons)				WAARDE (millioenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (2)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (2)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	
<i>INVOER (1).</i>								
1938 Maandgemiddelde	2.038	536	56	2.630	911	522	430	1.931
1939 Maandgemiddelde	1.924	505	51	2.480	788	448	381	1.653
1945 Januari	67	20	1	88	25	12	29	66
Februari	44	18	1	63	23	19	21	63
Maart	50	16	2	68	140	94	53	287
April	54	55	6	115	462	266	115	813
Mei	63	21	2	86	277	136	97	511
Juni	263	76	6	345	570	238	163	972
Juli	526	87	9	622	611	325	236	1.173
Augustus	748	168	16	922	873	325	324	1.523
<i>UITVOER (1).</i>								
1938 Maandgemiddelde	920	773	140	1.834	366	777	656	1.810
1939 Maandgemiddelde	882	808	131	1.821	329	837	641	1.815
1945 Januari	7	6	1	14	2	13	8	23
Februari	21	5	1	27	7	15	11	33
Maart	31	5	2	38	32	23	37	92
April	30	8	2	40	46	24	46	116
Mei	44	6	4	54	30	36	60	126
Juni	57	15	3	76	48	59	80	187
Juli	83	16	6	105	33	83	117	233
Augustus	101	20	8	139	73	87	194	355

(1) Van Januari tot April: België alleen.

(2) Incl. onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen.

WERKLOOSHEID
AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOOZEN

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal week-dagen	Voor het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											
Daggemiddelde van de maand													
1944 December	—	—	28	241.297	41.867	19.132	52.551	69.274	22.771	22.020	3.229	1.400	1.470
1945 Januari	—	—	24	290.629	39.089	29.618	63.622	82.193	38.567	28.188	4.887	1.757	2.092
Februari	—	—	24	233.451	31.334	25.187	48.488	70.331	29.803	21.763	3.302	1.641	1.600
Maart	—	—	24	165.749	23.704	13.817	38.282	52.411	18.939	14.493	2.387	1.113	602
April	—	—	29	131.906	19.220	9.668	36.512	39.552	13.208	10.846	2.044	498	357
Mei	—	—	22	129.268	18.301	7.950	37.871	40.106	12.134	10.771	1.680	162	201
Juni	—	—	24	124.564	20.526	7.112	36.794	39.177	11.688	7.383	1.534	125	225
Juli	—	—	29	118.710	20.774	6.650	35.434	37.966	10.174	6.302	1.550	77	240
Augustus	—	—	22	117.619	20.498	6.317	36.303	35.661	10.328	6.698	1.464	66	262
Daggemiddelde van de week													
1945 April	1	7	5	142.754	20.835	11.069	36.767	43.896	14.774	12.073	2.148	752	440
	8	14	6	134.599	19.604	10.299	36.469	40.514	13.704	10.885	2.156	587	381
	15	21	6	130.320	19.410	9.629	36.528	38.219	12.858	10.832	2.010	490	344
	22	28	6	125.642	18.494	8.934	35.967	37.590	12.372	9.647	1.984	348	306
	29	5	6	126.214	17.755	8.411	36.830	37.543	12.332	10.795	1.921	313	316
Mei	6	12	5	126.716	17.824	8.147	37.179	38.230	12.098	11.067	1.648	192	331
	13	19	6	128.095	18.065	7.754	36.939	39.513	12.008	11.631	1.718	146	321
	20	26	5	132.133	18.100	8.077	38.898	41.892	12.167	10.881	1.688	154	276
	27	2	6	130.129	19.217	7.824	38.467	40.791	12.265	9.507	1.668	155	235
Juni	3	9	6	128.569	19.712	7.470	38.109	40.375	13.028	7.938	1.527	159	251
	10	16	6	126.012	20.176	7.344	37.783	39.644	11.571	7.565	1.535	134	260
	17	23	6	122.833	21.173	7.095	36.597	37.977	11.195	6.976	1.507	110	203
	24	30	6	120.845	21.042	6.538	34.686	38.712	10.958	7.053	1.569	99	188
Juli	1	7	6	122.816	20.680	6.612	36.707	39.680	10.527	6.802	1.537	87	184
	8	14	6	117.967	20.200	6.344	36.041	36.695	10.143	6.694	1.578	83	189
	15	21	5	116.288	19.253	6.600	35.361	36.950	10.012	6.157	1.639	77	239
	22	28	6	123.235	21.060	6.978	35.307	40.907	10.897	6.194	1.528	75	289
	29	5	6	115.242	20.356	6.745	35.756	35.599	9.290	5.664	1.469	62	301
Augustus	5	11	6	118.848	21.064	6.125	38.407	35.643	9.794	6.022	1.429	68	296
	12	18	4	126.914	22.875	7.055	37.224	37.282	11.900	8.632	1.558	68	320
	19	25	6	112.864	19.550	6.100	34.453	34.589	9.971	6.412	1.455	62	272
	26	1	6	111.852	18.505	5.990	35.128	35.130	9.646	5.725	1.413	66	249

BANKSTATISTIEKEN

85

I. — BELGIE

ALGEMEENE KWARTAALSTAAT DER BELGISCHE BANKEN (1)

Als gevolg van de omstandigheden, zijn in de hierna gepubliceerde staten de activa- en passiva-bestanddeelen van de bijhuizen en agentschappen gevestigd in het buitenland en in de Kolonie niet vervat.

(millioenen franken)

POSTEN	30 Sept. 1944	31 Dec. 1944	31 Maart 1945	30 Juni 1945
ACTIVA				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42).....	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :				
Kas, Nationale Bank, Postrekening	1.420	1.016	1.283	1.662
Daggeld	185	128	605	893
Bankiers	2.600	2.826	2.889	3.186
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	245	310	300	285
Andere te innen waarden op korten termijn	324	561	394	746
Effecten-portefeuille	35.428	35.584	35.676	38.428
a) Handelswissels	430	593	670	1.267
b) Overheidsfondsen herdisconteerbaar bij de Nationale Bank	10.807	292	525	1.398
c) Overheidsfondsen mobiliseerbaar bij de Nationale Bank tot beloop van 95 pCt.	24.191	34.699	34.481	35.763
Prolongaties en voorschotten op effecten	309	411	506	568
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	51	50	159	686
Diverse debiteuren	3.942	5.865	5.840	6.544
Effecten	4.873	4.857	4.959	5.235
a) Belegde wettelijke reserve	138	139	140	140
b) Belgische overheidsfondsen	3.327	3.789	3.883	4.112
c) Buitenlandse overheidsfondsen	33	33	39	81
d) Bankaandeelen	213	216	217	216
e) Andere fondsen	662	680	680	686
Diversen	157	216	189	221
Niet gestort kapitaal	24	23	23	23
Totaal beschikbare en vlottende middelen...	40.558	61.847	52.823	58.479
C. Vastgelegde middelen :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	5	5	5
Gebouwen	289	296	295	258
Participaties in dochtermaatschappijen voor onroerende goederen	107	110	110	109
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor onroerende goederen	56	60	58	59
Materieel en meubilair	14	14	14	15
Totaal vastgelegde middelen...	471	485	482	486
Algemeen totaal der activa...	50.029	52.332	53.305	58.965
Orderekening fondsen. Intrekking der oude biljetten Nationale Bank van België, besluitwet van 6 October 1944. Nationale Bank van België, uitvoeringsrekeningen der besluitwet van 6 October 1944, artikel 15.....	—	54.910	53.501	51.099
PASSIVA				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42).....	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeisers	220	2.313	314	56
Daggeld	0,5	32	174	176
Bankiers	1.287	1.274	1.434	1.444
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	213	219	258	271
Geaccepteerde wissels	51	51	159	688
Andere te betalen waarden op korten termijn	346	344	225	517
Crediteuren wegens wissels ter incasso	225	222	219	232
Deposito's en crediteuren	43.631	15.774	19.585	25.628
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	37.262	14.353	18.176	24.152
b) Op meer dan 30 dagen	6.369	1.421	1.409	1.476
Obligaties en kasbons	17	18	18	15
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	253	253	253	253
Diversen	833	768	838	904
Speciaal opvraagbaar (besluitwet van 6 October 1944, artikels 15 en 16) :				
Tijdelijk onbeschikbare rekeningen	—	9.759	9.824	8.871
Geblokkeerde rekeningen	—	18.405	17.085	16.889
Totaal opvraagbaar...	47.077	49.432	50.306	56.044
C. Niet opvraagbaar :				
Kapitaal	2.150	2.151	2.161	2.170
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	69	69	69	70
Wettelijke reserve (artikel 13, koninklijk besluit 185)	120	120	121	123
Beschikbare reserve	417	417	415	421
Reservefondsen	196	143	143	137
Totaal niet opvraagbaar...	2.952	2.900	2.909	2.921
Algemeen totaal der passiva...	50.029	52.332	53.305	58.965
Orderekening fondsen. Intrekking der oude biljetten Nationale Bank van België, besluitwet van 6 October 1944. Ambtshalve voor de deponenten geopende bijzondere rekeningen :				
a) Tijdelijk onbeschikbare rekeningen	—	21.840	20.558	18.269
b) Geblokkeerde rekeningen	—	33.070	32.943	32.830
Totaal bijzondere rekeningen...	—	54.910	53.501	51.099

(1) Omloopssnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

(millioenen franken)

ACTIVA

	28-6-1945	5-7-1945	12-7-1945	18-7-1945	26-7-1945	2-8-1945	9-8-1945	16-8-1945	23-8-1945	30-8-1945
Goudvoorraad	20.745	20.745	20.745	20.726	20.726	20.726	20.726	20.726	20.726	20.725
Onbeschikbaar goudsaldo na herwaardeering van den goudvoorraad (Besluitwet n° 5 van 1-5-1944)	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493
Totaal van den goudvoorraad	31.238	31.238	31.238	31.219	31.219	31.219	31.219	31.219	31.219	31.218
Buitenlandsche deviezen { op zicht	1.508	1.381	1.766	1.553	1.513	1.436	1.985	2.037	1.862	1.143
{ op termijn	2.549	2.547	2.772	2.797	2.797	2.797	1.914	1.914	1.914	2.621
Papier in Belgische franken op het buitenland	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
{ Handelspapier	253	240	241	213	206	220	222	219	214	234
{ Uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door den Staat gewaarborgd zijn	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121
Voorschotten op overheidsfondsen	211	208	186	230	164	210	195	217	196	189
Deel- en pasmunt	527	504	477	477	447	405	362	360	358	317
Vorderingen op den Staat :										
Voorschotten aan de Schatkist :										
Certificaten A, eigen rekening	20.765	20.940	20.904	21.151	20.916	21.136	21.166	21.166	21.471	21.479
Certificaten B, Dienst van Onderl. Bij tand.	11.001	11.475	11.475	11.475	12.213	12.560	12.945	13.352	13.968	14.248
Certificaten C, Geallieerde Legers	8.562	8.562	8.123	8.123	8.123	8.123	8.123	8.623	8.623	8.923
Andere vorderingen op den Staat	1.083	1.083	1.083	1.083	1.083	1.083	1.083	1.083	1.083	1.083
Overheidsfondsen	635	635	635	635	646	653	653	653	653	653
Gebouwen, materieel en meubelen	148	148	148	148	148	148	148	148	148	148
Diversen	194	198	204	141	144	147	154	158	159	164
Emissiebank te Brussel	78.799	79.284	79.377	79.370	79.744	80.262	80.294	81.274	81.993	82.545
	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597	64.597
	143.396	143.881	143.974	143.967	144.341	144.859	144.891	145.871	146.590	147.142

PASSIVA

	28-6-1945	5-7-1945	12-7-1945	18-7-1945	26-7-1945	2-8-1945	9-8-1945	16-8-1945	23-8-1945	30-8-1945
Bankbiljetten in omloop	58.483	59.717	60.217	60.171	60.201	61.079	61.697	61.654	61.637	62.459
Rekening-courantsaldi :										
van de Schatkist	5	4	4	4	4	4	2	1	3	3
van anderen	4.435	3.942	3.692	3.874	4.302	4.085	3.616	4.700	5.527	5.447
Totaal der verbintenissen op zicht	62.923	63.663	63.913	64.049	64.507	65.168	65.315	66.355	67.167	67.909
Schatkist (onbeschikbare rekening wegens herwaardeering (besluitwet n° 5 van 1-5-1944)	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493	10.493
Uitgestelde inventarisoperatiën en diversen	469	474	474	443	444	445	446	447	448	451
Kapitaal	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Reserves en afschrijvingsrekeningen	435	435	435	453	453	453	453	453	453	453
	74.520	75.265	75.515	75.638	76.097	76.759	76.907	77.948	78.761	79.506
Besluitwet van 6-10-44 : Oude biljetten en rekeningen-courant saldi bij de Bank, overgeboekt en over te boeken op tijdelijk onbeschikbare of geblokkeerde rekeningen en niet aangegeven oude biljetten	68.876	68.616	68.459	68.329	68.244	68.100	67.984	67.923	67.829	67.636
	143.396	143.881	143.974	143.967	144.341	144.859	144.891	145.871	146.590	147.142

II. — BUITENLANDSCHE CIRCULATIEBANKEN

Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken

	Sedert	pCt.		Sedert	pCt.
België	16 Januari 1945	1,50 (1)	Japan	21 Juli 1941	3,50
Bulgarije	1 December 1940	5,00	Letland	17 Februari 1940	5,50 (2)
Denemarken	15 October 1940	4,00	Litauen	15 Juli 1939	6,00
Duitschland	9 April 1940	3,50	Nederland	27 Juni 1941	2,50
Estland	1 October 1935	4,50	Noorwegen	11 Mei 1940	3,00
Finland	3 December 1934	4,00	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Frankrijk	20 Januari 1945	1,625	Roemenië	8 Mei 1944	4,00
Griekenland	10 April 1945	10,00	Spanje	1 December 1938	4,00
Groot-Brittannië	26 October 1939	2,00	Vereenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York)	27 Augustus 1937	1,00
Hongarije	22 October 1940	3,00	Zweden	9 Februari 1945	2,50
Indië	28 November 1935	3,00	Zwitserland	25 November 1936	1,50
Italië	11 September 1944	4,00			

(1) Disconto der bij een bank gedomicilieerde accepten en warrants. Disconto der andere accepten : 1 3/4 pCt. Disconto der vooraf door de Nationale Bank van België geviseerde bankaccepten en der geaccepteerde of documentaire wissels uit hoofde van goederen- of uitvoer : 1 pCt.

(2) Disconto voor handelshuizen. Voor credietinstellingen : 5 pCt.

Banque de France
(millioenen francs)

86

DATUM	Gouden munt en muntmateriaal	Dadelijk beschikbare te goeden in het buitenland	Wisselportefeuille en overheidspapier. Gedisconteerde binnenlandsche wissels (1)	In Frankrijk aangekocht verhandelbaar papier (decreet van 17 Juni 1938)	Voor-schotten op effec-ten	Verhan-delbaar Schat-kist-papier, (conven-tie van 29-2-40)	Rente-looze voor-schotten aan den Staat (wet van 9 Juni 1857, conven-tie van 29-3-1878 enz.)	Voor-loopige voor-schotten aan den Staat (conven-ties van 29-9-38, 29-2-40, 9-6-40, 8-6-44, enz.)	Voorloopige voorschotten aan den Staat ter betaling van de onderhoukosten der Duitse bezettingstroepen in Frankrijk	Bank-biljetten in omloop	Credit-saldi in rekening-courant	Dekkings-percentage
1939 Jaargemiddelde	92.939	20,0	8.563	3.427	3.517	—	10.000	(2)20.564 (3) 7.567	—	128.514	21.600	61,91
1942 Jaargemiddelde	(4)84.598	37,0	4.763	7.878	2.931	30.000	10.000	66.233	174.334	314.577	75.098	21,71
1943 Jaargemiddelde	84.598	37,0	6.179	8.426	2.850	30.000	10.000	61.773	269.159	437.130	45.007	17,55
1943 4 November	84.598	36,7	4.627	9.408	2.910	30.000	10.000	64.650	311.734	479.942	47.297	16,04
9 December	84.598	36,7	6.365	9.789	2.717	30.000	10.000	62.350	320.787	493.008	45.065	15,72
1944 6 Januari	84.598	36,8	8.187	9.437	2.894	30.000	10.000	61.800	331.973	502.422	45.266	15,45
10 Februari	84.598	36,8	8.909	9.955	2.877	30.000	10.000	54.850	348.300	512.821	45.898	15,14
9 Maart	84.598	36,8	7.618	9.352	2.766	30.000	10.000	65.250	351.000	523.855	46.048	14,84
6 April	84.598	36,8	9.092	10.035	2.774	30.000	10.000	68.050	356.000	535.152	44.881	14,58
4 Mei	84.598	36,8	7.678	9.313	2.891	30.000	10.000	66.050	372.300	534.630	47.106	14,31
8 Juni	84.598	36,9	7.640	10.120	2.883	30.000	10.000	68.900	388.600	563.589	47.019	13,85
6 Juli	84.598	36,9	5.261	10.672	2.878	30.000	10.000	71.750	409.200	580.9.5	51.606	13,37
1945 4 Januari	(5)75.151	41,7	27.990	13.005	3.626	30.000	10.000	900	426.000	574.903	37.916	12,26
8 Februari	75.151	41,7	25.800	12.771	3.479	30.000	10.000	7.700	426.000	569.719	46.356	12,20
8 Maart	75.151	41,7	19.579	12.804	3.332	30.000	10.000	11.500	426.000	571.629	40.423	12,23
5 April	75.151	44,2	16.749	13.483	3.537	30.000	10.000	18.650	426.000	583.509	40.280	12,05
8 Mei	75.151	45,1	14.915	13.484	3.332	30.000	10.000	28.250	426.000	589.475	40.571	11,93
9 Augustus	75.151	45,8	14.036	12.866	3.675	29.850	10.000	—	426.000	450.909	147.295	12,56

Discontorente { huidige : 1 5/8 pCt. sedert 20 Januari 1945.
vorige : 1 3/4 pCt. sedert 17 Maart 1941.

(1) Deze rubriek omvat de gedisconteerde binnenlandsche wissels en de door het « Office des Céréales » gegarandeerde wissels.

(2) Voorloopige renteloze voorschotten aan den Staat (terugbetaalbaar overeenkomstig artikel 8 van de conventie van 12 November 1938).

(3) Deze rubriek komt maar sedert 21 September 1939 op den weekstaat voor; dit cijfer is dus het gemiddelde van de laatste vijftien weekstaten van het jaar 1939.

(4) Een decreet van de wet van 29 Februari 1940 herwaardeert den goudvoorraad op basis van 23 mgr. 34 goud, gehalte 900/1000 en na afnemng van een bedrag van 30 milliard voor het Stabilisatiefonds der wisselkoersen.

(5) De vermindering van 9.447 miljoen francs heeft als tegenpost een nieuwe rubriek op het actief: « Verbintenissen van den Franschen Staat met betrekking tot het gouddeposito van de Nationale Bank van België ».

Bank of England
(duizenden £)

DATUM	Metaal-voorraad		Beleggingen van het « Banking Department »				Bank-biljetten in omloop (Issue Department)	Toe-gelaten bedrag voor den biljetten-omloop (1)	Deposito's (Banking Department)				Verhou-ding van den metaal-voorraad van het Bank-Department tot het saldo van zijn depo-sito's pCt.
	Goud (Issue Department)	Gouden en zilveren munt (Banking Department)	Door den Staat ge-waar-borgde fondsen	Disconto en voor-schotten	Andere waarden	Totaal			Open-bare organen	Banken	Andere deposi-to's	Totaal	
1939 Jaargemiddelde.	(2) 183	819	106.985	8.501	22.890	138.376	507.256	—	21.318	102.535	37.993	161.846	25,6
1943 Jaargemiddelde.	242	1.172	179.774	4.364	19.125	203.263	966.326	1.002.885	8.702	158.853	55.811	223.366	17,0
1944 Jaargemiddelde.	242	1.199	214.797	5.876	16.098	236.771	1.136.548	1.166.666	9.864	184.655	56.109	250.628	12,6
1944 7 Juni	242	738	224.492	2.194	13.351	240.037	1.135.465	1.150.000	8.998	171.895	58.854	239.747	6,5
5 Juli	242	1.002	280.582	3.452	15.053	299.087	1.134.111	1.150.000	10.100	230.357	57.886	298.343	5,7
9 Augustus	242	1.075	191.258	6.502	13.847	211.607	1.150.560	1.200.000	9.834	176.091	58.477	244.402	20,8
6 September	242	1.537	187.567	3.993	14.407	205.967	1.149.789	1.200.000	9.268	171.790	58.882	239.940	21,7
4 October	242	2.146	196.913	7.486	14.245	218.644	1.158.701	1.200.000	8.608	177.817	58.257	244.682	17,9
8 November	242	2.328	212.678	11.087	15.757	239.522	1.174.882	1.200.000	16.832	177.025	55.645	249.502	11,1
6 December	242	2.171	200.893	2.396	13.778	217.067	1.203.682	1.250.000	9.729	181.558	56.725	248.012	19,6
1945 10 Januari	242	1.511	258.988	11.173	13.874	284.035	1.231.638	1.250.000	9.449	222.172	54.645	286.266	7,0
7 Februari	242	1.523	217.248	7.003	19.287	243.533	1.221.378	1.250.000	22.856	176.541	56.567	255.964	11,9
7 Maart	242	1.524	231.978	7.824	14.772	254.574	1.220.564	1.250.000	6.257	204.113	57.379	267.749	11,6
4 April	242	1.417	225.553	20.660	14.834	261.047	1.240.265	1.250.000	10.877	187.931	55.981	254.789	4,5
9 Mei	242	1.256	181.443	17.619	14.471	213.533	1.250.056	1.300.000	19.547	176.126	51.553	247.226	20,8
6 Juni	242	1.239	219.428	5.514	12.691	237.633	1.270.839	1.300.000	18.232	181.171	51.325	250.728	12,2
4 Juli	248	1.187	261.973	3.731	13.266	278.970	1.294.071	1.350.000	9.068	251.072	58.313	318.453	18,0
8 Augustus	248	605	246.588	2.313	13.652	262.553	1.323.842	1.350.000	15.004	203.092	53.501	271.597	9,9

Discontorente { huidige : 2 pCt. sedert 26 October 1939.
vorige : 3 pCt. sedert 28 September 1939.

(1) Excl. de biljetten uitgegeven als tegenwaarde van het goud.
(2) Gemiddelde der laatste vier maanden van 1939.

Nederlandsche Bank
(*millioenen guldens*)

DATUM	Gouden munt en gouden muntmateriaal	Binnenlandsche wissels, promessen, enz.	Papier op het buitenland	Correspondenten in het buitenland	Buitenlandsche betaalmiddelen (excl. pasmunt)	Beleeningen op effecten, goederen en ceelen	Diverse activa	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courant saldi (Schatkist en particulieren)	Gezamenlijke zichtverbindingen
1939 Jaargemiddelde	1.213	25,4	2	—	—	235	16,4	1.056	466	1.522
1942 Jaargemiddelde	954	167,2	1.203	—	—	151	160,9	2.457	192	2.649
1943 Jaargemiddelde	(1) 910	55,3	2.358	(2) 75,2	(2) 57,5	143	85,2	2.044	653	3.507
1944 5 Juni	932	—	4.011	67,4	17,8	133	19,6	4.211	864	5.075
10 Juli	932	—	3.790	50,1	14,3	140	7,4	4.376	453	4.829
7 Augustus	932	—	3.782	59,1	13,4	129	8,9	4.418	404	4.822
11 September	931	—	4.057	40,6	11,3	146	16,5	4.623	467	5.090
9 October	931	—	4.370	14,8	13,5	137	16,5	4.787	560	5.347
6 November	931	1,2	4.377	0,5	14,8	134	18,1	4.892	456	5.348
4 December	931	59,0	4.469	17,0	17,6	130	22,0	4.990	517	5.508
1945 8 Januari	931	171,0	4.415	47,7	22,9	141	16,6	5.127	478	5.605
5 Februari	931	280,0	4.423	57,4	25,7	134	16,1	5.219	500	5.720
5 Maart	931	362,0	4.455	24,8	24,4	134	18,3	5.328	465	5.794
9 April	931	700,2	4.431	36,6	18,6	132	24,8	5.485	608	6.094
7 Mei	931	788,4	4.431	36,6	20,5	132	23,9	5.518	677	6.196
4 Juni	931	724,4	4.431	36,6	20,5	134	20,0	5.264	849	6.115
9 Juli	713	595,3	4.431	42,1	15,5	132	28,5	4.901	681	5.663
6 Augustus	713	239,3	4.431	42,1	15,5	136	34,5	3.087	2.127	5.215

Discontorente { huidige: 2 1/2 pCt. sedert 27 Juni 1941.
vorige: 3 pCt. sedert 29 Augustus 1939.

(1) Met ingang van den staat van 5 Juli 1943, herwaardeering van den goudvoorraad.
(2) Gemiddelde van het tweede halfjaar 1943.

Banque Nationale Suisse
(*millioenen Zwitsersche franken*)

DATUM	Goudvoorraad	Dadelijk beschikbare tegoeden in het buitenland	Binnenlandsche wissels	Voorschotten op onderpand	Binnenlandsche correspondenten	Bankbiljetten in omloop	Andere zichtverbindingen	Dekkingspercentage
1939 Jaargemiddelde	2.525	281,0	93,0	36,9	6,2	1.806	1.179	94,01
1943 Jaargemiddelde	3.773	66,5	149,3	16,7	5,8	2.648	1.414	94,53
1944 Jaargemiddelde	4.386	90,6	93,7	17,2	5,9	3.033	1.427	100,37
1944 7 Juni	4.376	96,2	46,0	16,2	6,1	2.903	1.492	101,70
7 Juli	4.423	87,4	44,6	16,1	6,4	2.970	1.464	101,74
7 Augustus	4.455	84,2	45,6	16,2	3,8	2.998	1.468	101,63
7 September	4.451	106,8	46,7	15,4	4,9	3.063	1.413	101,81
7 October	4.464	98,2	82,9	17,1	5,5	3.164	1.354	100,99
7 November	4.469	104,0	108,3	15,6	6,8	3.245	1.364	99,20
7 December	4.504	92,1	64,4	26,5	5,8	3.328	1.191	101,69
1945 6 Januari	4.559	101,7	77,4	17,7	5,3	3.457	1.007	102,32
7 Februari	4.571	97,6	165,8	14,2	6,4	3.371	1.272	100,54
7 Maart	4.610	91,1	280,6	15,7	7,8	3.454	1.340	98,06
7 April	4.644	108,1	332,8	15,6	7,1	3.513	1.382	97,07
7 Mei	4.766	102,4	323,3	15,4	6,6	3.512	1.495	97,24
7 Juni	4.771	113,9	335,2	16,7	7,3	3.493	1.536	97,14
7 Juli	4.622	113,9	51,4	18,4	7,1	3.473	1.121	103,08
7 Augustus	4.641	114,0	40,4	29,2	6,2	3.489	1.154	103,05

Discontorente { huidige: 1 1/2 pCt. sedert 26 November 1936.
vorige: 2 pCt. sedert 9 September 1936.

Federal Reserve Banks

(millioenen \$)

86

DATUM	Reserves van goudcertificaten			Andere reserves	Nationale overheidsfondsen	Bankbiljetten in omloop (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkingspercentage
	Goudcertificaten op de Schatkist	Fonds tot wederinkoop van biljetten (F. R. N.)	Totaal					
1939 Jaargemiddelde	13.552	9	13.561	362	2.581	4.553	11.753	85,4
1943 Jaargemiddelde	20.122	80	20.202	349	7.758	14.113	14.356	72,2
1944 Jaargemiddelde	18.920	398	19.318	283	14.808	18.986	15.347	56,3
1944 7 Juni	18.687	360	19.047	259	14.609	18.649	15.553	56,4
5 Juli	18.552	418	18.970	271	14.738	18.972	15.067	56,5
9 Augustus	18.417	417	18.834	273	15.222	19.332	15.087	55,5
6 September	18.285	453	18.738	261	16.030	19.865	15.343	54,0
4 October	18.142	506	18.648	260	16.660	20.297	15.392	53,0
9 November	18.016	548	18.564	235	17.957	21.015	16.113	50,6
7 December	17.930	573	18.503	235	18.311	21.477	16.077	49,9
1945 4 Januari	17.837	608	18.445	245	18.734	21.743	16.122	49,4
8 Februari	17.748	625	18.373	284	19.181	21.846	16.186	49,1
8 Maart	17.651	641	18.292	250	19.350	22.264	16.082	48,4
4 April	17.616	645	18.261	255	19.580	22.321	16.108	48,2
10 Mei	17.508	677	18.185	241	20.720	22.722	16.939	46,5
6 Juni	17.412	697	18.109	247	20.896	22.860	17.350	45,7
5 Juli	17.344	508	18.852	202	21.745	23.101	17.036	45,0
8 Augustus	17.311	668	17.979	213	21.910	23.473	16.958	44,5

Discontorente { huidige : 0,50 pCt. sedert 10 October 1942.
vorige : 1 pCt. sedert 27 Augustus 1937.

Sveriges Riksbank

(millioenen Kr.)

TIJDVAK (jaargemiddelde of einde maand)	Goud- voor- raad (1)	Zweedsche Staats- fondsen en obligaties	Wissels betaalbaar in Zweden en voorschot- ten in rekening-courant	Vreemde Staats- fondsen, wissels betaal- baar in het buitenland en opvraagbaar tegoeft bij vreemde banken en bankiers	Regularisatie- rekeningen voor het goud en de deviezen	Fondsen ter beschik- king van den Dienst der Staatsschuld	Diverse activa	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courantsaldi				Diverse passiva	Totaal emissierecht (2)	Verhouding in pCt. 3)	
									Staats- instellingen	Handelbanken	Andere deposanten	Totaal			van den metaal- voorraad tot de biljettenreul.	van den metaal- voorraad tot het emissierecht
1943 Jaargemiddelde	794	517	100,9	623	496	603	286	2.018	555	260	20,9	836	206	2.719	75,03	55,66
1944 "	960	479	78,5	621	630	693	278	2.239	568	274	50,0	892	169	2.967	81,75	61,68
1943 December	854	495	93,2	694	553	625	273	2.266	539	98	61,6	699	210	2.868	71,82	56,75
1944 Januari	879	497	98,5	659	570	704	257	2.147	531	336	57,2	924	161	2.891	78,02	57,96
Februari	884	495	58,8	666	573	675	278	2.128	578	218	61,1	854	176	2.865	79,22	58,83
Maart	929	453	67,8	604	605	591	269	2.163	608	93	58,7	760	170	2.856	81,83	61,95
April	940	479	73,7	600	613	661	272	2.158	616	216	56,4	887	169	2.903	83,—	61,70
Mei	949	472	74,0	604	621	615	265	2.157	532	269	38,1	840	162	2.918	83,83	61,96
Juni	951	473	80,7	610	623	648	273	2.226	634	177	30,2	842	163	2.937	81,45	61,73
Juli	960	483	88,8	642	631	746	264	2.187	582	395	56,6	1.033	151	3.000	83,65	60,97
Augustus	989	481	93,6	612	654	680	263	2.253	441	424	59,5	925	142	3.028	83,66	62,25
September	1.000	484	86,6	601	661	687	291	2.337	434	384	49,3	867	162	3.040	81,58	62,73
October	1.006	458	83,2	623	665	739	287	2.329	530	379	58,2	968	136	3.047	82,32	62,93
November	1.017	482	76,0	610	671	780	297	2.286	772	199	28,6	999	200	3.060	84,81	63,36
December	1.019	492	60,6	616	675	785	324	2.492	564	197	46,7	808	231	3.062	77,95	63,46
1945 Januari	1.052	499	42,7	609	702	840	370	2.377	534	438	54,3	1.026	235	3.101	84,37	64,69
Februari	1.047	455	33,7	643	700	859	269	2.345	68	298	45,9	952	229	3.069	85,10	65,02

Discontorente { huidige : 2 1/2 pCt. sedert 8 Februari 1945.
vorige : 3 pCt. sedert 29 Mei 1941.

(1) De metaaldekking bestaat uit het geheele goudbezit onverschillig of het in Zweden of in het buitenland berust; het wordt berekend tegen den prijs van 2.480 Kr. per kg. fijn gewicht.

(2) Het emissiecijfer is vastgesteld op de metaaldekking plus een bijkomende dekking gevormd door sommige activa-posten. In geval deze bijkomende dekking het cijfer van de gouddekking vermeerderd met 350 millioen te boven gaat, wordt de dekking vastgesteld op het dubbel van de gouddekking plus 350 millioen. De metaaldekking wordt geraamd op basis van den goudprijs van den dag.

(3) Voor het berekenen der verhoudingen wordt de metaaldekking geraamd op basis van den goudprijs van den dag.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL.

Staten in duizenden Zwitsersche goudfranken

[eenheden van 0,29032258... gr. fijn goud (art. 5 der statuten)]

	31 Mei 1945		30 Juni 1945		31 Juli 1945	
ACTIVA						
		pCt.		pCt.		pCt.
I. Goud in baren	119.323	26,1	119.323	26,1	119.342	26,2
II. Kasmiddelen :						
In de bank en in rekening-courant bij andere banken	46.446	10,2	43.279	9,5	43.749	9,6
III. Rentegevende call-gelden	8.166	1,8	7.923	1,7	8.093	1,8
IV. Herdiscontopapier :						
1. Handelsswissels en bankaccepten	70.200	15,3	70.812	15,5	70.552	15,5
2. Schatkistpapier	13.682	3,0	15.826	3,5	15.835	3,5
	83.882		86.638		86.387	
V. Rentegevende termijn-gelden :						
Op ten hoogste 3 maanden	2.749	0,6	2.750	0,6	2.750	0,6
VI. Wissels en diverse beleggingen :						
1. Op ten hoogste 3 maanden :						
a) Schatkistpapier	2.435	0,5	2.441	0,5	10.928	2,4
b) Diverse beleggingen	44.007	9,6	33.678	7,4	31.833	7,0
2. Op 3 tot 6 maanden :						
a) Schatkistpapier	13.700	3,0	22.675	5,0	12.692	2,8
b) Diverse beleggingen	47.168	10,3	55.993	12,2	57.364	12,6
3. Op meer dan 6 maanden :						
a) Schatkistpapier	63.079	13,8	54.272	11,9	55.141	12,1
b) Diverse beleggingen	26.667	5,8	28.086	6,1	27.063	5,9
	197.056		197.145		195.021	
VII. Andere activa	117	0,0	118	0,0	116	0,0
<i>Totaal activa...</i>	457.739	100,0	457.176	100,0	455.458	100,0

PASSIVA

I. Kapitaal :							
Geautoriseerd en geëmmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitsersche goudfranken ieder	500.000		500.000		500.000		
Aandelen met 25 pCt. volgestort	125.000	27,3	125.000	27,3	125.000	27,4	
II. Reserves :							
1. Wettelijke reserve	6.527		6.527		6.527		
2. Algemeen reservefonds	13.343		13.343		13.343		
	19.870	4,3	19.870	4,3	19.870	4,3	
III. Langlopende deposito's :							
1. Deposito's op de Trust-rekening der Annuiteiten	152.668	33,3	152.667	33,4	152.607	33,5	
2. Deposito der Duitsche regering	76.334	16,7	76.334	16,7	76.334	16,7	
	229.002		229.001		229.001		
IV. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's : (Diverse munten)							
1. Circulatiebanken voor eigen rekening :							
Dadelijk opvraagbaar	6.233	1,3	5.223	1,1	6.240	1,4	
2. Circulatiebanken voor rekening van andere deposanten :							
Dadelijk opvraagbaar	1.156	0,3	1.156	0,3	1.157	0,3	
3. Andere deposanten :							
a) Op ten hoogste 3 maanden	88	0,0	88	0,0	88	0,0	
b) Dadelijk opvraagbaar	772	0,2	773	0,2	773	0,2	
	860		861		861		
V. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's (goud) :							
a) Op ten hoogste 3 maanden	250	0,1	250	0,1	250	0,1	
b) Dadelijk opvraagbaar	18.168	4,0	18.168	4,0	16.735	3,7	
	18.418		18.418		16.985		
VI. Diversen	57.200	12,5	57.647	12,6	56.344	12,4	
<i>Totaal passiva...</i>	457.739	100,0	457.176	100,0	455.458	100,0	

Nota: In deze staten zijn niet begrepen het *earmarked* goud van Circulatiebanken en de fondsen aangehouden voor den Dienst der Internationale Leeningen, waarvan de Bank voor Internationale Betalingen mandataris, trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorloopig te beschouwen.)

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

	Tabl.		Tabl.
GELDMARKT.			
I. — Rentetarief voor disconto en beleeningen	2	II. — Algemeene Spaar- en Lijfrentekas..	31
II. — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	4	a) Inlagen op particuliere spaarboekjes;	
		b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas.	
VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.			
I. — Noteering der edele metalen	9	LOOP DER ZAKEN.	
II. — Officieele wisselkoersen	10	I. — Verrekeningskamers	35
		II. — Postchèque- en giroverkeer	36
KAPITAALMARKT.			
I. — Noteeringen van enkele overheidsfondsen (vergelijkende tabel)	14	PRODUCTIE.	
II. — Maandindexcijfers ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15	I. — Steenkolenmijnen en metaalbedrijven	55
III. — Omzetten ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15	II. — Diverse producties	56
IV. — Noteeringen en rendementen van de voornaamste obligatietypen	16	III. — Electriciteit	58
V. — Emissies van de Belgische en Congolesche nijverheids- en handelsvennootschappen	17	IV. — Gas	59
Retrospectief overzicht;		VERBRUIK.	
Detail der emissies :		I. — Verbruiksindexcijfers	65
Juni 1945;		II. — Tabakverbruik	66
Juli 1945;		III. — Slachtingen in de 13 voornaamste slachthuizen van het land	67
Ingedeeld naar de belangrijkheid van het kapitaal.		VERVOER.	
VI. — Leeningen uitgegeven door de Overheid	18	Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	70
VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet	19	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven;	
VIII. — Hypotheekinschrijvingen	20	b) vervoer der voornaamste zware goederen. — Gezamenlijk verkeer.	
		Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen.	
RIJKSFINANCIEN.			
I. — Stand van de Staatsschuld	25	BUITENLANDSCHE HANDEL.	
II. — Overheidspapier ondergebracht bij de Nationale Bank van België ..	25	I. — Samenvatting aangenomen door de overeenkomst van Brussel	75
III. — Opbrengst van de belastingen	26	II. — Samenvatting naar den graad van voltooiing der producten	76
IV. — Kwartaalstaat van het Fonds tot Delging der Rijksschuld	27	WERKLOOSHEID.	
		Aantal gecontroleerde werkloozen	81
INKOMENS EN SPAARWEZEN.			
I. — Rendement der Belgische naamloze vennootschappen	30	BANKSTATISTIEKEN.	
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons :		I. — België :	
Juni 1945;		Algemeene kwartaalstaat der Belgische banken	85
Juli 1945;		Weekstaten van de Nationale Bank van België	85
Retrospectief overzicht.		II. — Buitenlandsche circulatiebanken ..	86
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken;	
		Staten :	
		Banque de France;	
		Bank of England;	
		Nederlandsche Bank;	
		Banque Nationale Suisse;	
		Federal Reserve Banks;	
		Sveriges Riksbank.	
		III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel	87

Abonnementsprijs per jaargang } *fr* 250 voor België.
(incl. extra-nummer) } *fr* 300 voor het buitenland.

Losse exemplaren : *fr* 20 voor België.
fr 25 voor het buitenland

Extra-nummer : *fr* 50 voor België.
fr 60 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in hare boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandsche of de Fransche.

— Voorh. Drukkerijgest. —
T H. D E W A R I C H E T
J., M., G. en L. Dewarichet,
— broeders en zusters, —
maatsch. onder gez. naam.
16, Wilde-Woudstraat, 16
B R U S S E L

21829